

ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ, ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

«Επιστήμες της Αγωγής: Εφαρμογές Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση και τη Διά Βίου Μάθηση»

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία

«Διερεύνηση της Εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Προγράμματος eTwinning από Εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

της

Βουζβούρη Βασιλικής

A.M: Ite22009

Θεσσαλονίκη,

Απρίλιος 2023

© ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ, 2023 Η παρούσα Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία (ΜΔΕ), η οποία εκπονήθηκε στα πλαίσια του Προγράμματος Μεταπτυχιακού Σπουδών στις Επιστήμες της Αγωγής: Εφαρμογές Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.) στην Εκπαίδευση και τη Δια Βίου Μάθηση (με ειδίκευση: Εφαρμογές ΤΠΕ στην Εκπαίδευση και στη Δια Βίου Μάθηση), και τα λοιπά αποτελέσματα αυτής αποτελούν συνιδιοκτησία του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και του φοιτητή, ο καθένας από τους οποίους έχει το δικαίωμα ανεξάρτητης χρήσης και αναπαραγωγής τους (στο σύνολο ή τμηματικά) για διδακτικούς και in ερευνητικούς σκοπούς, σε κάθε περίπτωση αναφέροντας τον τίτλο και το συγγραφέα και το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, όπου εκπονήθηκε η ΜΔΕ καθώς και τον Επιβλέποντα Καθηγητή και την Επιτροπή Αξιολόγησης.

ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ, ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

«Επιστήμες της Αγωγής: Εφαρμογές Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση και τη Διά Βίου Μάθηση»

«Διερεύνηση της Εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Προγράμματος eTwinning από Εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης»

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία

της

Βουζβούρη Βασιλικής

A.M: Ite22009

Τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή

Επιβλέπων Καθηγητής: Ζαφειρόπουλος Κωνσταντίνος

Μέλη: Δαγδιλέλης Βασίλειος

Λεύκος Ιωάννης

Θεσσαλονίκη,

Απρίλιος 2023

Ευχαριστίες

Ολοκληρώνοντας την παρούσα διπλωματική εργασία, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. Ζαφειρόπουλο Κωνσταντίνο για την καθοδήγηση που μου προσέφερε και το χρόνο που διέθεσε, δίνοντάς μου χρήσιμες συμβουλές και οδηγίες.

Επίσης, οφείλω ένα μεγάλο ευχαριστώ σε όλους εκείνους που συνέβαλαν είτε πρακτικά, είτε ψυχικά στην ολοκλήρωση της εργασίας μου.

Τέλος, ένα τεράστιο ευχαριστώ στους γονείς μου, οι οποίοι είναι πάντα δίπλα μου και με στηρίζουν σε κάθε νέο μου ξεκίνημα, καθώς και στα αδέρφια μου Άννα και Κώστα και στους φίλους μου, για την ηθική και ψυχολογική υποστήριξη που μου παρείχαν σε όλο το διάστημα των σπουδών μου.

Περιεχόμενα

Ευχαριστίες.....	iv
Κατάλογος Πινάκων	vii
Κατάλογος Εικόνων	ix
Περίληψη.....	x
Abstract	xi
Εισαγωγή	1
Κεφάλαιο 1 – Διαδίκτυο και εκπαίδευση.....	4
1.1 Η χρήση του Διαδικτύου στην εκπαίδευση	4
Κεφάλαιο 2 - Βιβλιογραφική Ανασκόπηση	5
2.1 Ερευνητικά δεδομένα για τη συμμετοχή σε συνεργατικές δράσεις eTwinning.....	5
Κεφάλαιο 3- Η πλατφόρμα eTwinning	12
3.1 Ορισμός eTwinning.....	12
3.2 Ιστορική Αναδρομή.....	13
3.3 Ελληνική Πραγματικότητα και eTwinning	16
3.4 Live eTwinning.net.....	18
3.5 Επιμόρφωση και Σεμινάρια eTwinning	19
3.6 Οφέλη της πλατφόρμας eTwinning.....	20
3.6.1 Οφέλη eTwinning για τους εκπαιδευτικούς.....	20
3.6.2 Οφέλη για τους μαθητές.....	22
3.6.3 Οφέλη για τη σχολική μονάδα	24
3.7 Θετικά αποτελέσματα του eTwinning	25
3.8 Προβλήματα στην υλοποίηση του eTwinning	27
Κεφάλαιο 4 – eTwinning και θεωρίες μάθησης	28
4.1 eTwinning και διερευνητική μάθηση	28
4.2 eTwinning και συνεργατική μάθηση	29
Κεφάλαιο 5 – Η συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε διαδικτυακές κοινότητες μάθησης.....	30
5.1 Ο ρόλος του εκπαιδευτικού	30
5.2 eTwinning και επαγγελματική ανάπτυξη.....	32
Κεφάλαιο 6 - Μεθοδολογία έρευνας.....	37
6.1 Σκοπός της έρευνας και ερευνητικά ερωτήματα	37
6.2 Μεθοδολογία έρευνας	39

6.3 Εργαλείο έρευνας.....	39
6.4 Δείγμα	41
6.5 Περιορισμοί έρευνας.....	41
Κεφάλαιο 7 – Αποτελέσματα Έρευνας.....	42
7.1 Δημογραφικά Χαρακτηριστικά.....	42
7.2 Έλεγχος Αξιοπιστίας Ερωτηματολογίου	49
7.3 Μέσος Όρος και Τυπική Απόκλιση ανά κλίμακα ερωτηματολογίου	50
7.4 Συσχετίσεις μεταξύ κλιμάκων ερωτηματολογίου	51
7.5 Έλεγχος κανονικότητας κατανομής δεδομένων	53
7.5.1 Η επιρροή του φύλου σχετικά με την επίδραση του eTwinning στις εκπαιδευτικές πρακτικές (κλίμακα 1).....	53
7.5.2 Η επιρροή του φύλου σχετικά με τη χρήση ΤΠΕ κατά την εφαρμογή δραστηριοτήτων eTwinning (κλίμακα 2).....	56
7.5.3 Η επιρροή του φύλου σχετικά με την επίδραση του eTwinning στις σχολικές πρακτικές (κλίμακα 3).....	59
7.5.4 Η επιρροή του φύλου σχετικά με την ανάγκη επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών(κλίμακα 4).....	62
7.6 Μοντέλο Παλινδρόμησης	65
Κεφάλαιο 8-Συμπεράσματα	67
8.1 Συμπεράσματα - Συζήτηση	67
8.2 Προτάσεις – Επίλογος.....	72
8.3 Περιορισμοί Έρευνας.....	73
Βιβλιογραφικές αναφορές.....	74
Ελληνόγλωσσες	74
Ξενόγλωσσες.....	76
Παράρτημα	84

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1. Φύλο.....	43
Πίνακας 2. Ηλικία.....	43
Πίνακας 3. Τίτλος Σπουδών	44
Πίνακας 4. Ειδικότητα	44
Πίνακας 5. Τοποθεσία Σχολείου	45
Πίνακας 6. Προϋπηρεσία.....	45
Πίνακας 7. Πρεσβευτής eTwinning	46
Πίνακας 8. Τάξη στην οποία εφαρμόζετε τις πρακτικές του eTwinning	47
Πίνακας 9. Σχέση των εκπαιδευτικών με το eTwinning	48
Πίνακας 10. Τιμές α του Cronbach ανά κλίμακα.....	49
Πίνακας 11. Μέσος όρος και τυπική απόκλιση ανά κλίμακα ερωτηματολογίου.....	50
Πίνακας 12. Συσχετίσεις μεταξύ κλιμάκων ερωτηματολογίου	51
Πίνακας 13. Στατιστικά δεδομένα κεντρικής τάσης και διασποράς για τη μεταβλητή "Η επίδραση του eTwinning στις εκπαιδευτικές πρακτικές".....	53
Πίνακας 14. Τεστ κανονικότητας Shapiro-Wilk (κλίμακα 1)	54
Πίνακας 15. Mann-Whitney Test (κλίμακα 1).....	54
Πίνακας 16. Student's Test (κλίμακα 1).....	55
Πίνακας 17. Απαντήσεις ανδρών και γυναικών ως προς την επίδραση του eTwinning στις εκπαιδευτικές πρακτικές (κλίμακα 1)	55
Πίνακας 18. Στατιστικά δεδομένα κεντρικής τάσης και διασποράς για τη μεταβλητή " Η επίδραση του eTwinning στις εκπαιδευτικές πρακτικές".....	56
Πίνακας 19. Τεστ κανονικότητας Shapiro-Wilk (κλίμακα 2)	57
Πίνακας 20. Mann-Whitney Test(κλίμακα 2).....	57
Πίνακας 21. Student's Test (κλίμακα 2).....	58
Πίνακας 22. Απαντήσεις ανδρών και γυναικών ως προς τη χρήση ΤΠΕ κατά την εφαρμογή δραστηριοτήτων eTwinning (κλίμακα 2).....	58
Πίνακας 23. Στατιστικά δεδομένα κεντρικής τάσης και διασποράς για τη μεταβλητή "Η επίδραση του eTwinning στις σχολικές πρακτικές"	59
Πίνακας 24. Τεστ κανονικότητας Shapiro-Wilk (κλίμακα 3)	60
Πίνακας 25. Mann-Whitney Test (κλίμακα 3).....	60
Πίνακας 26. Student's Test (κλίμακα 3).....	60
Πίνακας 27. Απαντήσεις ανδρών και γυναικών ως προς την επίδραση του eTwinning στις σχολικές πρακτικές (κλίμακα 3)	61
Πίνακας 28. Στατιστικά δεδομένα κεντρικής τάσης και διασποράς για τη μεταβλητή "Η ανάγκη επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών"	62
Πίνακας 29. Τεστ κανονικότητας Shapiro-Wilk (κλίμακα 4)	63
Πίνακας 30. Levene's test (κλίμακα 4)	63
Πίνακας 31. Student's test (κλίμακα 4)	64
Πίνακας 32. Απαντήσεις ανδρών και γυναικών ως προς την ανάγκη επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών (κλίμακα 4).....	64

Πίνακας 33. Παλινδρόμηση	65
Πίνακας 34. Συντελεστές του μοντέλου παλινδρόμησης.....	65
Πίνακας 35. Συντελεστές του μοντέλου παλινδρόμησης.....	66

Κατάλογος Εικόνων

Σχήμα 1. Ιστόγραμμα κατανομής της μεταβλητής "Η επίδραση του eTwinning στις εκπαιδευτικές πρακτικές"	53
Σχήμα 2. Ιστόγραμμα κατανομής της μεταβλητής "Η χρήση ΤΠΕ κατά την εφαρμογή δραστηριοτήτων eTwinning"	56
Σχήμα 3. Ιστόγραμμα κατανομής της μεταβλητής "Η επίδραση του eTwinning στις σχολικές πρακτικές"	59
Σχήμα 4. Ιστόγραμμα κατανομής της μεταβλητής "Η ανάγκη επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών"	62

Περίληψη

Τις τελευταίες δεκαετίες, η σημασία των τεχνολογιών, της πληροφορίας και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) κατέχει πρωταγωνιστικό ρόλο στο χώρο της εκπαίδευσης. Μια ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα και καινοτόμος δράση συνεργατικής μάθησης με χρήση των ΤΠΕ, αποτελεί η «ηλεκτρονική αδελφοποίηση» (eTwinning), η οποία παρουσιάζεται στα πλαίσια αυτής της εργασίας. Το eTwinning αποτελεί ένα θεσμοθετημένο συνεργατικό περιβάλλον μάθησης, αλλά και ένα κοινωνικό δίκτυο που παρέχει τη δυνατότητα σε εκπαιδευτικούς και μαθητές να συνεργαστούν για την επίτευξη ενός κοινού στόχου και να αναπτύξουν καινοτόμες ιδέες . Σύμφωνα με τα αποτελέσματα ποικίλων ερευνών, επιβεβαιώνεται η αποτελεσματικότητα του προγράμματος eTwinning, καθώς παρέχει ευκαιρίες αυθεντικής μάθησης μέσα από τα καινοτόμα προγράμματα που διαθέτει, συμβάλλοντας έτσι στην ανάπτυξη δεξιοτήτων του 21^{ου} αιώνα (European Commission, 2013; Crawley et al., 2010a). Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να ανιχνεύσει τον βαθμό συμμετοχής των Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα eTwinning, καθώς και τις επιπτώσεις που επιφέρει η συμμετοχή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία και στο έργο των ίδιων των εκπαιδευτικών. Ένα από τα ευρήματα της έρευνας που παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, είναι ότι η συμμετοχή των εκπαιδευτικών στις δράσεις του eTwinning επιφέρει σημαντικές αλλαγές στο εκπαιδευτικό περιβάλλον, διευκολύνοντας τη διαδικασία της μάθησης και συμβάλλοντας στην εύρυθμη λειτουργία του σχολικού πλαισίου γενικότερα.

Λέξεις κλειδιά : Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), eTwinning, συνεργατικό περιβάλλον μάθησης, συμμετοχή, καινοτόμες ιδέες.

Abstract

In recent decades, the importance of ICT has been a key factor in the field of education. A particularly interesting and innovative collaborative learning action using ICT is eTwinning, which is presented as part of this work. eTwinning is an institutionalized collaborative learning environment, but also a social network that enables teachers and students to work together to achieve a common goal and to develop innovative ideas. The results of various surveys confirm the effectiveness of the eTwinning program, as it provides opportunities for genuine learning through its innovative programs, thus contributing to the development of skills of the 21st century (European Commission, 2008) 13; Crawley et al., 2010a). The aim of this research is to examine the extent to which Primary School Teachers participate in the European eTwinning Program, as well as the impact of their participation in the educational process and the work of the teachers themselves. One of the findings of the research that is of particular interest is that the participation of teachers in the actions of eTwinning brings significant changes to the educational environment, facilitating the learning process and contributing to the proper functioning of the school framework in general.

Keywords: Information and Communication Technologies (ICT), eTwinning, collaborative learning environment, participation, innovative ideas

Εισαγωγή

Η ανάπτυξη της τεχνολογίας τις τελευταίες δεκαετίες γίνεται με ταχύτατους ρυθμούς, καθιστώντας αναγκαία την εξοικειώσή μας με τις νέες μορφές της, αφού έχει «εισβάλλει» σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας. Ειδικότερα, στον τομέα της εκπαίδευσης, η ανάπτυξη της τεχνολογίας, της πληροφορίας και των επικοινωνιών (ΤΠΕ), έχει μεταβάλλει τον τρόπο που διεξάγεται η διαδικασία της μάθησης, καθώς πλέον υπάρχει πληθώρα διαθέσιμων εκπαιδευτικών εργαλείων. Η εισαγωγή των Η/Υ σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, έχει χαρακτηριστεί ως μια βαθιά καινοτομία. Τον χώρο της σχολικής αίθουσας έχει αντικαταστήσει ο Η/Υ και το διαδίκτυο, που έχουν γίνει πλέον απαραίτητα εργαλεία μάθησης. Η αξιοποίηση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση, αποτελεί μια σημαντική παρέμβαση στο εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας μας, που επιφέρει ποικίλες αλλαγές. Συγκεκριμένα, αποσκοπεί στην καλλιέργεια της κριτικής ικανότητας των μαθητών, αλλά και στην προώθηση της συνεργατικής και διερευνητικής μάθησης.

Στην εποχή που ζούμε, έχουν παρατηρηθεί ραγδαίες κοινωνικές, εκπαιδευτικές και τεχνολογικές αλλαγές. Ο τεράστιος όγκος και η πολλαπλότητα της διαθέσιμης ψηφιακής πληροφορίας, σε συνδυασμό με την ταχύτατη παραγωγή νέας γνώσης, διαμορφώνουν ένα νέο εκπαιδευτικό περιβάλλον. Η χρήση των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στην εκπαίδευση, οδήγησε στη δημιουργία νέων μορφών μάθησης και κατάρτισης μετασχηματίζοντας το σχολείο σε δημιουργικό εργαστήριο. Αναπτύχθηκαν καινοτόμες μέθοδοι διδασκαλίας και εξελιγμένες διερευνητικές προσεγγίσεις, οι οποίες υιοθέτησαν την ανακαλυπτική μάθηση.

Η εκπαίδευση αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους μοχλούς, προκειμένου να εξασφαλιστεί ανταγωνιστικότητα και ευημερία στην εποχή της παγκοσμιοποίησης. Σε ολόκληρο τον κόσμο πραγματοποιείται ένας διαρκής αγώνας από τις εκπαιδευτικές πολιτικές, που έχει ως στόχο τη βελτίωση των εκπαιδευτικών συστημάτων, προκειμένου να δημιουργηθεί μια σταθερή βάση για την οικονομική ανάπτυξη τον 21ο αιώνα (Papadakis & Kalogiannakis, 2010). Η Ευρωπαϊκή Ένωση μέσω της πρωτοβουλίας «Europe 2020», αναγνωρίζει την ανάγκη για ριζική αλλαγή της εκπαίδευσης στα κράτη-μέλη της, προκειμένου να μπορούν να ανταποκριθούν στις ανάγκες που επιβάλλει η εποχή της

κοινωνίας και της πληροφορίας που ζούμε (Gillera, 2006). Στόχος της Ευρώπης είναι να παραμείνει η πιο ανταγωνιστική οικονομία, ξεπερνώντας τις κρίσεις που παρουσιάζονται και αξιοποιώντας τις νέες ευκαιρίες που προκύπτουν (Grosjean, 2015). Η συμβολή των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (ΤΠΕ) είναι εξέχουσας σημασίας και συμβάλλουν στην πραγματοποίηση των προαναφερθέντων στόχων, προβάλλοντας σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο τον καταλυτικό ρόλο των ΤΠΕ στην ανάπτυξη της καινοτομίας και της δημιουργικότητας.

Η σύγχρονη, διαρκώς αναπτυσσόμενη κοινωνία, έχει ως κύριο χαρακτηριστικό τη ρευστότητα, η οποία επιτείνεται από τη ραγδαία επιστημονική και τεχνολογική ανάπτυξη. Η αύξηση των γνώσεων γίνεται με πολύ γρήγορους ρυθμούς και οι απαιτήσεις της αγοράς εργασίας συνεχώς αλλάζουν, με αποτέλεσμα η αρχική εκπαίδευση να μην επαρκεί πια για την ενεργή προσαρμογή των ατόμων στο ραγδαία μεταβαλλόμενο κοινωνικό και επαγγελματικό τους περιβάλλον. Πράγματι, οι ραγδαίες επιστημονικές και τεχνικοοικονομικές εξελίξεις, ο διαρκής επαναπροσδιορισμός και η τροποποίηση των αντιλήψεων σχετικά με τα επαγγελματικά προσόντα και τα γνωστικά εφόδια, επιβάλλει μία διαρκή επιμόρφωση και συμπληρωματική εκπαίδευση στο σύγχρονο άνθρωπο. Η μάθηση ως έννοια και πρακτική, αποτελεί εφόδιο για την εξασφάλιση της ποιότητας και της επάρκειας του βίου του σημερινού νέου. Το εν δυνάμει εργατικό δυναμικό, πρέπει να εφοδιάζεται συνεχώς με νέες γνώσεις ώστε να ανταποκρίνεται στις όλο και πιο ανταγωνιστικές συνθήκες εργασίας.

Η πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης που φέρει την ονομασία eTwinning, έχει ως πρωταρχικό στόχο την αδελφοποίηση των σχολείων της Ευρώπης, τα οποία συνεργάζονται μεταξύ τους και ανταλλάσσουν απόψεις στοχεύοντας στην επίτευξη ενός κοινού έργου. Ένας αξιοσημείωτος αριθμός μελετών επιβεβαιώνει την αποτελεσματικότητα του eTwinning ως καινοτόμου προγράμματος που δίνει την ευκαιρία τόσο στους μαθητές, όσο και στους εκπαιδευτικούς, να χρησιμοποιήσουν καινοτόμες διδακτικές και μαθησιακές πρακτικές (Crawley et al., 2010b Papadakis and Kalogiannakis, 2010- European Commission, 2013a). Η πλατφόρμα αυτή επιτρέπει στους συμμετέχοντες να ανταλλάσσουν έγγραφα, απόψεις, ιδέες κλπ. και να συνεργάζονται έχοντας έναν κοινό στόχο. Επιπλέον, οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να κατανοήσουν καλύτερα τον τρόπο σκέψης και δράσης άλλων πολιτισμών και να αναγνωρίσουν

τις αξίες τους. Σήμερα το eTwinning απαριθμεί 358.000 εγγεγραμμένα μέλη, στοχεύοντας σε έναν αυξανόμενο αριθμό εκπαιδευτικών, οι οποίοι μέσα από συνεργατικές πρακτικές θα συμβάλλουν στην ανάπτυξη διδακτικών και μαθησιακών καινοτομιών. Το eTwinning ενθαρρύνει τη διαμόρφωση των σχολικών ομάδων προκειμένου να προάγουν την ανάπτυξη έργων που προϋποθέτουν συνεργατική διδασκαλία και διαθεματική προσέγγιση. Ένα πρόγραμμα eTwinning δημιουργείται από τουλάχιστον δύο σχολεία από διαφορετικές ευρωπαϊκές χώρες. Από το 2014, μπορούν επίσης να δημιουργηθούν εθνικά έργα από δύο τουλάχιστον σχολεία της ίδιας χώρας, ως το πρώτο βήμα για την ευρωπαϊκή συνεργασία (Kearney and Gras-Velázquez, 2015).

Στόχος του προγράμματος eTwinning δεν είναι μόνο η αδελφοποίηση και η συνεργασία σχολείων από διαφορετικές ευρωπαϊκές χώρες. Εκτός αυτού, στοχεύει στην καλλιέργεια των ψηφιακών, γλωσσικών και διαπολιτισμικών δεξιοτήτων, τόσο των εκπαιδευτικών, όσο και των μαθητών, αλλά και στην εφαρμογή της ευρωπαϊκής διάστασης στα προγράμματα σπουδών (Gajek & Poszytek, 2009, σ.13). Ένας ακόμη στόχος είναι να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί την πολυπολιτισμική διάσταση της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και ως εκ τούτου να προωθήσουν την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής ιδέας και της ευρωπαϊκής ταυτότητας των συμμετεχόντων.

Κεφάλαιο 1 – Διαδίκτυο και εκπαίδευση

1.1 Η χρήση του Διαδικτύου στην εκπαίδευση

Αναμφίβολα, η χρήση του διαδικτύου στην καθημερινή ζωή πολλών ανθρώπων γίνεται ολοένα και πιο σημαντική, εξυπηρετώντας προσωπικούς αλλά και επαγγελματικούς σκοπούς. Η συμβολή του είναι καθοριστική τόσο στην ανάπτυξη επικοινωνίας, όσο και στην αναζήτηση πληροφοριών. Η κοινωνική δικτύωση αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της σύγχρονης εποχής, προάγοντας την ηλεκτρονική αλληλεπίδραση και κοινωνικοποίηση, εξαλείφοντας τα εμπόδια της απόστασης και του χρόνου. Εκτός των άλλων, η διασκέδαση και η ψυχαγωγία δύνανται να ικανοποιηθούν μέσα από την παρακολούθηση βίντεο ή την ενημέρωση. Ωστόσο, κρίνεται σημαντικό να επισημανθεί πως τα τελευταία χρόνια το διαδίκτυο έχει καταστεί λειτουργικό εργαλείο και στον εκπαιδευτικό τομέα.

Σύνηθες είναι το φαινόμενο της εύρεσης πολλαπλών πηγών και γνωστικών υλικών από πλευράς του διδάσκοντα, εξυπηρετώντας βασικές ανάγκες κατά το διδακτικό έργο. Η επίσκεψη σε ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες ή εκπαιδευτικές ιστοσελίδες καθιστούν δυνατή την εύρεση εναλλακτικών ιδεών και δεδομένων, βελτιστοποιώντας το επίπεδο της μαθησιακής διαδικασίας. Ο διαμοιρασμός των απόψεων και η γνωστοποίηση δράσεων στα πλαίσια των εκπαιδευτικών κοινοτήτων και των σχολικών δικτύων μέσω σύγχρονων πλατφορμών, ενδυναμώνει την ανάδειξη εμβληματικών συμπεριφορών και την επίλυση εκπαιδευτικών ζητημάτων. Η εύκολη και γρήγορη πρόσβαση σε μία αστείρευτη πηγή πληροφοριών εντείνει την ανάγκη διαρκών επιμορφώσεων και υιοθέτησης τεχνικών δεξιοτήτων ασφαλούς χρήσης και πλοήγησης, μετασχηματίζοντας την σε εποικοδομητικό εργαλείο στη διδακτική πράξη.

Οι ραγδαίες εξελίξεις των τελευταίων τριών κυρίως δεκαετιών, δημιουργούν πολλά νέα δεδομένα που μας ωθούν να εξετάσουμε λεπτομερώς τη σχέση μεταξύ των ψηφιακών Μέσων και της διδασκαλίας. Ένα σημαντικό νέο δεδομένο είναι η ευρεία αξιοποίησή τους παράλληλα με τα παλιότερα μέσα (έντυπο, μολύβι, χαρτί) σε κάθε πτυχή της καθημερινότητας ως μέσων για γράψιμο, διάβασμα, επικοινωνία και ψυχαγωγία. Στο σημείο αυτό αξίζει να επισημάνουμε τις κοινές δομές με τα κλασικά μέσα και τις διαφοροποιήσεις ως προς τον τρόπο λειτουργίας. Έτσι λοιπόν, από έναν ειδικό χαρακτήρα που κατείχαν λόγω της χρήσης τους στις θετικές κατά κύριο λόγο επιστήμες, τώρα αποκτούν σταδιακά έναν γενικό χαρακτήρα και καταλαμβάνουν μία κεντρική θέση στην εκπαιδευτική διαδικασία ποικίλων γνωστικών αντικειμένων. Ωστόσο,

ερχόμαστε αντιμέτωποι με βασικά προβλήματα και εμπόδια, όπως είναι η απουσία χωροχρονικών περιορισμών που έθετε η παραδοσιακή επικοινωνιακή τεχνολογία. Η εφαρμογή τους οριοθετεί τον εκπαιδευόμενο σε μία νέα ευρωπαϊκή πραγματικότητα, άμεσα συνυφασμένη με την διεύρυνση και την ανάπτυξη νέων πνευματικών, κοινωνικών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων.

Με το διαδίκτυο, ένα νέο κύμα Τεχνολογιών κάνει την εμφάνισή του στην εκπαίδευση, παρουσιάζοντας ένα προφίλ διαφορετικό και πιο δυναμικό από εκείνο των προηγούμενων μέσων (Τσιατουρίδου, 2001). Ένα από τα βασικότερα πλεονεκτήματα που παρουσιάζει η χρήση του διαδικτύου, έναντι των παραδοσιακών μορφών επικοινωνίας, είναι ότι παρέχει ποικίλες δυνατότητες (online συζητήσεις, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο κλπ.), και σε συνδυασμό με το γεγονός ότι τα ηλεκτρονικά-πολυτροπικά περιβάλλοντα διεγείρουν το ενδιαφέρον των μαθητών και αφυπνίζουν την ανακαλυπτική και ερευνητική τους διάθεση, οι τελευταίοι τοποθετούνται σε ένα αυθεντικό περιβάλλον μάθησης, το οποίο λειτουργεί ευεργετικά για την εκπαιδευτική διαδικασία (Bruce, 2008; Uzunboylu, 2006; Kalogiannakis, 2008).

Κεφάλαιο 2 - Βιβλιογραφική Ανασκόπηση

2.1 Ερευνητικά δεδομένα για τη συμμετοχή σε συνεργατικές δράσεις eTwinning

Το ευρωπαϊκό πρόγραμμα eTwinning ξεκίνησε τη δράση του το 2005. Από τότε, έχουν εκπονηθεί ποικίλες έρευνες, οι οποίες εξετάζουν την επίδρασή του στους εκπαιδευτικούς και στους μαθητές τους, αλλά και στη σχολική κοινότητα και το ευρύτερο περιβάλλον της. Φαίνεται να αποτελεί κοινή αντίληψη των εκπαιδευτικών ότι τα έργα eTwinning συμβάλλουν στη γνωριμία τους με τα εκπαιδευτικά συστήματα των χωρών των συνεργαζόμενων σχολείων, στην ανταλλαγή καινοτόμων εκπαιδευτικών μεθοδολογιών, στην ανανέωση των διδακτικών προσεγγίσεων που ακολουθούν στο κύριο πρόγραμμα και στη γενικότερη επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών.

Σύμφωνα με τα ευρήματα της έρευνας που υλοποίησε η Camilleri (2016), η οποία πραγματοποιήθηκε με τη μέθοδο της συνέντευξης σε εκπαιδευτικούς που είχαν εμπειρία στην υλοποίηση προγραμμάτων eTwinning, έδειξε ότι συμβάλουν στην ενίσχυση της

διαπολιτισμικής αλληλεπίδρασης των μαθητών και στην ανάπτυξη μιας ευρωπαϊκής και παγκόσμιας αντίληψης της εκπαίδευσης. Επιπλέον, οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί θεωρούσαν ότι το eTwinning διαδραματίζει σημαντικό ρόλο ώστε οι μαθητές να αναπτύξουν δεξιότητες του εικοστού πρώτου αιώνα (ψηφιακές δεξιότητες, μαθησιακές δεξιότητες, επικοινωνιακές δεξιότητες, μεταφορά δεξιοτήτων σε άλλα μαθήματα του ΠΣ, παγκόσμιοι πολίτες κ.α.).

Στον Ελλαδικό χώρο, η Κολλητίδου (2016) μελέτησε την επίδραση ενός έργου eTwinning στους μαθητές δύο δημοτικών σχολείων, ενός ελληνικού και ενός γαλλικού. Κατέγραψε θετικά αποτελέσματα για τους μαθητές, όπως ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων και γλωσσικών ικανοτήτων στην αγγλική και στη γαλλική γλώσσα, καλλιέργεια της δημιουργικής έκφρασης, ανάπτυξη διαπολιτισμικού διαλόγου και διαπολιτισμικής συνείδησης, ανάπτυξη δεξιοτήτων χρήσης ΤΠΕ, αναζήτησης και επιλογής πληροφοριών από το Διαδίκτυο

Νεότερη έρευνα της Bozdog (2018) ανέδειξε δύο κύρια προβλήματα που, τελικά, περιόρισαν την αποτελεσματικότητα μιας δράσης eTwinning ως έργου διαπολιτισμικής μάθησης μεταξύ ενός Τουρκικού και ενός Γερμανικού σχολείου. Παρότι οι εκπαιδευτικοί πίστευαν ότι το πρόγραμμα συμπεριέλαβε όλους τους μαθητές και σχεδιάστηκε με διαδραστικό τρόπο, οι μαθητές θεώρησαν ότι στο κέντρο του έργου ήταν οι εκπαιδευτικοί. Σύμφωνα με τις απόψεις εκπαιδευτικών που υλοποίησαν έργα eTwinning στη Ρουμανία (Crisan, 2013), τα κύρια οφέλη των δράσεων αυτών ήταν:

α) η δημιουργία ενός υποστηρικτικού εκπαιδευτικού περιβάλλοντος το οποίο ενθάρρυνε και προώθησε τη συμμετοχή των μαθητών σε διαφοροποιημένες μαθησιακές δραστηριότητες, τη δημιουργική χρήση ψηφιακών τεχνολογιών, την καλύτερη απόδοσή τους και τη χρήση εναλλακτικών τρόπων αξιολόγησης της μάθησης και

β) η ουσιαστική συμβολή στην επαγγελματική ανάπτυξη των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών.

Η Gouseti (2013) έκανε μια συγκριτική μελέτη της χρήσης των διαδικτυακών εργαλείων και εφαρμογών από εκπαιδευτικούς και μαθητές που συμμετείχαν σε τέσσερα έργα eTwinning, δύο από σχολεία της Αγγλίας και δύο της Ελλάδας. Τα ευρήματα της ποιοτικής έρευνας έδειξαν μία μάλλον συμβατική χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών στα σχολεία, όπου τα εργαλεία διευκολύνουν τις παραδοσιακές πρακτικές και δεν υποστηρίζουν αποτελεσματικά συνεργατικές δραστηριότητες. Οι περισσότεροι μαθητές μετέφεραν παραδοσιακές συνήθειες της τάξης στα νέα πλαίσια των δραστηριοτήτων eTwinning (π.χ. ατομική εργασία, αντιγραφή και

επικόλληση περιεχομένου) ενώ οι ηλεκτρονικές πλατφόρμες (TwinSpace, wiki, ιστολόγια) χρησιμοποιήθηκαν, κυρίως, ως αποθετήρια.

Η Kane (2011) μελέτησε τους τρόπους συμμετοχής των μαθητών μιας τάξης πρώτης δημοτικού στην Ιρλανδία σε ένα πρόγραμμα eTwinning. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η χρήση της πλατφόρμας TwinSpace ενίσχυσε το κίνητρο συμμετοχής και τις ψηφιακές δεξιότητες των μαθητών, προώθησε την αλληλεπίδραση, την επικοινωνία και τη συνεργασία σε μικρές ομάδες, ενώ επέκτεινε την ενεργοποίηση και τη μάθηση εκτός του σχολικού χρόνου. Η χρήση των ΤΠΕ συνέβαλε στην αύξηση της επικοινωνίας και της υγιούς συνεργασίας ανάμεσα στις ομάδες και στην προώθηση της αποδοχής των διαφορετικών απόψεων και ιδεών. Σε παρόμοια αποτελέσματα κινήθηκε και η έρευνα που διεξήγαγε η Valls Cassi (2014).

Η Gajek (2018) κατέγραψε δεδομένα για περισσότερα από 1.800 έργα eTwinning, τα οποία υποβλήθηκαν προς αξιολόγηση για τη λήψη εθνικής ετικέτας ποιότητας στην Πολωνία. Τα έργα αυτά αναλύθηκαν ως προς το περιεχόμενο, τις παιδαγωγικές στρατηγικές (π.χ. ρόλοι μαθητών και εκπαιδευτικών), τα διαπολιτισμικά χαρακτηριστικά και τη σύνδεση με την παγκόσμια κοινωνία. Από την ανάλυση προέκυψε ότι τα συγκεκριμένα έργα eTwinning συνέβαλαν στην ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων ενώ συνδέθηκαν με το πρόγραμμα σπουδών, τη σχολική ζωή και την τοπική κοινωνία (οικογένεια, τοπικοί φορείς). Ωστόσο, ορισμένοι παράγοντες όπως είναι η έλλειψη χρόνου, η δυσκολία χρήσης των ΤΠΕ, η ελλιπής γνώση ξένων γλωσσών, καθώς και η δυσκολία εξεύρεσης συνεργατών, φαίνεται ότι αποτελούν τροχοπέδη στη συμμετοχή των εκπαιδευτικών στις συνεργατικές δράσεις του eTwinning.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας του Moreno Pena (2007), στην οποία συμμετείχαν 186 εκπαιδευτικοί από την Ισπανία, η πλειοψηφία των συμμετεχόντων (85%), δήλωσε ότι ήταν ικανοποιημένοι σε μεγάλο βαθμό από τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα. Σε παρόμοια ποσοστά κινήθηκαν και τα αποτελέσματα σχετικά με το ενδιαφέρον που έδειξαν οι μαθητές (85%). Αξίζει να σημειωθεί ότι ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες που κινητοποίησε το ενδιαφέρον των μαθητών, ήταν η εφαρμογή της συνεργατικής μάθησης. Συγκεκριμένα, η συμμετοχή στο πρόγραμμα eTwinning, συνέβαλε στη βελτίωση των ψηφιακών ικανοτήτων, τόσο των εκπαιδευτικών, όσο και των μαθητών και καλλιέργησε τις δεξιότητες επικοινωνίας και συνεργασίας. Επιπλέον, μέσα από αυτή τη δράση σημειώθηκε βελτίωση στην ευχέρεια της χρήσης ξένων γλωσσών, ενώ προωθήθηκε η πολυπολιτισμική διάσταση της εκπαίδευσης και η αποδοχή διαφορετικών πολιτισμών. Σύμφωνα με τον ερευνητή, ο καλύτερος

τρόπος για να γνωρίσουν οι μαθητές την κοινωνία άλλων ευρωπαϊκών χωρών, είναι το ευρωπαϊκό πρόγραμμα eTwinning (σελ.486). Τα πορίσματα της προαναφερθείσας έρευνας έρχονται σε συμφωνία με πορίσματα άλλων ερευνών. Ορισμένες από αυτές, είναι οι έρευνες που διεξήγαγαν οι Török-Lakatos και Dorner (2008), όπου συμμετείχαν 65 σχολεία από την Ουγγαρία, καθώς και η έρευνα της Αλεξίου (2019). Επίσης, παρόμοια αποτελέσματα έδωσε η έρευνα της Nawrot-Lis (2018), στην οποία συμμετείχαν εκπαιδευτικοί από την Αγγλία και την Πολωνία. Η εν λόγω έρευνα καταδεικνύει ότι μέσα από τη συμμετοχή στο eTwinning, οι εκπαιδευτικοί έχουν την ευκαιρία να διευρύνουν τις γνώσεις τους και να έρθουν σε επαφή με νέα εκπαιδευτικά συστήματα, να καλλιεργήσουν τις συνεργατικές τους ικανότητες, με αποτέλεσμα να οδηγούνται σε περαιτέρω επαγγελματική ανάπτυξη.

Τη σημαντικότητα της χρήσης των ΤΠΕ κατά την εκτέλεση ενός έργου eTwinning, καταδεικνύουν αρκετές έρευνες (Βουτυρά, 2008* Γκουβάτσου, 2018* Silva, 2013). Μέσα από τη δράση του προγράμματος eTwinning, οι μαθητές κατάφεραν να καλλιεργήσουν τις ψηφιακές τους ικανότητες, έμαθαν να συνεργάζονται, να επικοινωνούν (ακόμη και σε ξένες γλώσσες) και γενικότερα υιοθέτησαν μια θετικότερη στάση απέναντι στον τρόπο που αντιμετωπίζουν τη μάθηση. Ακόμη, σημειώθηκε ανάπτυξη της διαπολιτισμικής συνείδησης και ενίσχυση της αυτοπεποίθησης των μαθητών, οι οποίοι έμαθαν να αναλαμβάνουν αρμοδιότητες και να τις φέρνουν εις πέρας, με σκοπό την ολοκλήρωση ενός έργου. Μια σχετική έρευνα πραγματοποιήθηκε από την Overland(2015) και έδειξε ότι οι συνεργατικές σχέσεις που αναπτύσσονται μέσα στα πλαίσια του προγράμματος, συμβάλλουν στην καλλιέργεια της διαπολιτισμικής συνείδησης των συμμετεχόντων. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην καλλιέργεια της διαπολιτισμικής συνείδησης των μαθητών που φοιτούν σε Δημοτικό Σχολείο, από έρευνες που διεξήγαγαν η Acitores Martinez (2014) και η Κολλητίδου (2018).

Παρόμοιες έρευνες διεξήχθησαν και στη Ρουμανία, οι οποίες εξέτασαν την επίδραση του eTwinning (Crişan, 2013* Fat, 2012* Popescu et al., 2010* Velea, 2011,2016). Σύμφωνα με τα πορίσματα των εν λόγω ερευνών, φαίνεται πως η εφαρμογή του προγράμματος eTwinning είχε θετικό αντίκτυπο τόσο στους εκπαιδευτικούς, όσο και στους μαθητές και στην ευρύτερη σχολική κοινότητα. Ορισμένα από τα θετικά αποτελέσματα που σημειώθηκαν, ήταν η γνωριμία με νέους πολιτισμούς και εκπαιδευτικά συστήματα, η επικοινωνία σε ξένες γλώσσες, η ευχέρεια στη χρήση των νέων τεχνολογιών, η ενίσχυση της αυτοπεποίθησης και η ικανότητα ανάληψης πρωτοβουλιών. Όσον αφορά τους εκπαιδευτικούς, ενισχύθηκε η ικανοποίηση που λαμβάνουν

από την εργασία, ένιωθαν πιο σίγουροι στην ανάληψη πρωτοβουλιών, βελτιώθηκαν οι επικοινωνιακές και συνεργατικές τους δεξιότητες με άλλους συναδέλφους, με τους οποίους είχαν την ευκαιρία να ανταλλάξουν απόψεις και καινοτόμες ιδέες. Επιπλέον, βελτιώθηκε η ποιότητα του μαθήματος, με την εισαγωγή καινοτόμων πρακτικών διδασκαλίας και μάθησης, μαθητές και εκπαιδευτικοί έγιναν περισσότερο δεκτικοί σε νέες προκλήσεις και εμπειρίες και βελτιώθηκε η γενικότερη εικόνα του σχολείου.

Ωστόσο, ορισμένοι παράγοντες, όπως είναι η ανεπαρκής υποστήριξη και καθοδήγηση από το σχολείο, η έλλειψη ελεύθερου χρόνου, οι ανεπαρκείς γνώσεις σχετικά με τη σωστή χρήση των ΤΠΕ, η δυσκολία συνεργασίας με άλλους εκπαιδευτικούς και μάλιστα διαφορετικής χώρας και κουλτούρας, αποτέλεσαν τροχοπέδη κατά την υλοποίηση έργων μέσω του eTwinning. Επιπλέον, μέσα από την έρευνα δόθηκε έμφαση στο ότι η παροχή συνεχούς κατάρτισης δε θα αποτελέσει μια μόνιμη λύση. Χρειάζεται να υπάρχει καθοδηγούμενη ενίσχυση και βελτίωση της αρχικής κατάρτισης. Τέλος, τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι υπήρξε φανερή βελτίωση της ποιότητας των έργων που υλοποιήθηκαν μέσω του προγράμματος. Αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην εμπειρία που έχουν αποκτήσει πλέον οι συμμετέχοντες, αλλά και στην παροχή συντονισμένης βοήθειας και καθοδήγησης που παρέχεται στους εκπαιδευτικούς.

Το έτος 2013, διεξήχθη μια μελέτη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία είχε ως στόχο να εξετάσει τον αντίκτυπο του προγράμματος eTwinning στους εκπαιδευτικούς και στους μαθητές. Ακόμη, μέσω αυτής της μελέτης εξετάστηκαν οι παράγοντες που ενδέχεται να διευκολύνουν ή να δυσχεραίνουν τη συμμετοχή στο πρόγραμμα. Τα αποτελέσματα που συλλέχθηκαν, προήλθαν από δύο έρευνες, μια ποιοτική (μελέτη περίπτωσης) στην οποία συμμετείχαν 24 σχολεία και μια ποσοτική, όπου πήραν μέρος 5956 ενεργοί χρήστες του eTwinning (European Commission, 2013b). Βάσει των αποτελεσμάτων της εν λόγω έρευνας, το μεγαλύτερο ποσοστό των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών ήταν θετικά προσκείμενο προς το eTwinning. Ειδικότερα, περίπου το 50% των συμμετεχόντων αναφέρει ως θετικά στοιχεία τα οποία αποκόμισαν από τη συμμετοχή τους, τη γνωριμία με νέους εκπαιδευτικούς από όλη την Ευρώπη, την καλλιέργεια των ψηφιακών τους δεξιοτήτων, την ανάπτυξη γλωσσικών δεξιοτήτων, την κινητοποίηση των μαθητών για μάθηση, την καλλιέργεια της συνεργασίας και της επικοινωνίας, καθώς και του αισθήματος ότι ανήκουν σε μια ομάδα. Μέσα από τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα, οι εκπαιδευτικοί είχαν τη δυνατότητα να αναπτύξουν διάλογο και να έχουν μια συστηματική επικοινωνία με συναδέλφους από διάφορες χώρες, να

ανταλλάσσουν απόψεις και διδακτικές πρακτικές. Ένα μικρότερο ποσοστό εκπαιδευτικών, δήλωσε ότι το eTwinning συνέβαλε στην ανάπτυξη νέων εκπαιδευτικών μεθόδων και διδακτικών τεχνικών, ενώ ελάχιστοι εκπαιδευτικοί (περίπου το 20%) δήλωσαν ότι το πρόγραμμα είχε θετική επίδραση στη βελτίωση των σχέσεων με τους συναδέλφους. Όσον αφορά στους μαθητές, η συμμετοχή τους στο πρόγραμμα συμβάλλει στην καλλιέργεια συνεργατικών δεξιοτήτων και προάγει την αποδοχή διαφορετικών πολιτισμών. Ακόμη, οι μαθητές παρουσιάζονται αρκετά εξοικειωμένοι με τη χρήση των νέων τεχνολογιών (ΤΠΕ), με αποτέλεσμα να παρατηρείται μικρότερο ποσοστό βελτίωσης σε αυτόν τον τομέα, σε σχέση με άλλες δεξιότητες. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της ποιοτικής έρευνας, μέσω της συμμετοχής τους στο πρόγραμμα οι μαθητές καθίστανται περισσότερο αυτόνομοι και ικανοί να αναλάβουν πρωτοβουλίες. Τέλος, το eTwinning έχει σημαντικό αντίκτυπο και στη σχολική μονάδα γενικότερα. Αυτό προϋποθέτει την ενεργό συμμετοχή όλων των μελών που απαρτίζουν τη σχολική κοινότητα. Το eTwinning δίνει την ευκαιρία στο σχολείο να αναπτύξει σχέσεις με άλλα σχολεία σε ολόκληρη την Ευρώπη και αυτή η κίνηση μπορεί να αποτελέσει την απαρχή για την ανάπτυξη διεθνικών σχέσεων και συνεργασιών.

Αναλύοντας τους παράγοντες που δυσχεραίνουν τη συμμετοχή των εκπαιδευτικών στο πρόγραμμα, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι ο σημαντικότερος εξ αυτών είναι η έλλειψη χρόνου. Ορισμένοι ακόμη παράγοντες που αναφέρθηκαν είναι η περιορισμένη στήριξη και καθοδήγηση από τους ειδικούς, η απουσία υποδομών ΤΠΕ, το πρόγραμμα σπουδών, καθώς και οι δυσκολίες που προκύπτουν κατά την επικοινωνία με τους συναδέλφους.

Το 2014, η Κεντρική Υπηρεσία Υποστήριξης διεξήγαγε έρευνα, με σκοπό να εξετάσει την επίδραση που έχει το πρόγραμμα eTwinning στην επαγγελματική ανάπτυξη και εξέλιξη των συμμετεχόντων (Kearney & Gras-Velázquez, 2015). Η έρευνα απευθυνόταν αποκλειστικά σε εκπαιδευτικούς και πραγματοποιήθηκε με τη χρήση ερωτηματολογίου, το οποίο περιελάμβανε ερωτήσεις κλειστού τύπου. Κάποια από τα αποτελέσματα της έρευνας, τα οποία παρουσιάζουν εξαιρετικό ενδιαφέρον, είναι ότι η πλειοψηφία των ερωτηθέντων (91%) δήλωσαν ότι το eTwinning συνέβαλε σε μεγάλο βαθμό στην ανάπτυξη διαθεματικών δεξιοτήτων. Ακόμη, ένα μεγάλο ποσοστό εκπαιδευτικών (78%), απάντησε πως η συμμετοχή τους στο πρόγραμμα τους κινητοποίησε προκειμένου να χρησιμοποιήσουν νέες διδακτικές μεθόδους και εργαλεία. Στις ερωτήσεις που αφορούσαν τον αντίκτυπο του eTwinning στους μαθητές, το μεγαλύτερο ποσοστό των εκπαιδευτικών απάντησε πως αυξήθηκαν κατά πολύ τα κίνητρα για συμμετοχή στη

μαθησιακή διαδικασία, αναπτύχθηκαν σχέσεις συνεργασίας μεταξύ των μαθητών και βελτιώθηκαν οι σχέσεις μεταξύ των μαθητών. Όσον αφορά στον αντίκτυπο που είχε το πρόγραμμα στα σχολεία, οι εκπαιδευτικοί ανέφεραν πως ενισχύθηκε η ευρωπαϊκή ταυτότητα του σχολείου (77%) και βελτιώθηκαν κατά πολύ οι σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών (84%). Τα πορίσματα της προαναφερθείσας έρευνας, συμφωνούν με τα αποτελέσματα άλλων ερευνών (Cachia & Punie, 2012 Holmes, 2013 Kampylis et al., 2012).

Μια ακόμη σημαντική έρευνα πραγματοποιήθηκε το 2016 από την Κεντρική Υπηρεσία Υποστήριξης, όπου συμμετείχαν 5900 eTwinners (Kearney & Gras-Velázquez, 2018). Αξίζει να σημειωθεί ότι σε πολλά σημεία η εν λόγω έρευνα συμφωνεί με τα αποτελέσματα της έρευνας τους 2014 (Kearney & Gras-Velázquez, 2015). Ορισμένα από τα αποτελέσματα της έρευνας τα οποία παρουσιάζουν ενδιαφέρον, είναι ότι η πλειοψηφία των ερωτηθέντων εκπαιδευτικών (90%), υποστηρίζουν ότι το eTwinning είχε θετική επιρροή στην ανάπτυξη διαθεματικών πρακτικών, καθώς και στην καλλιέργεια γλωσσικών δεξιοτήτων. Επιπλέον, ένα μεγάλο ποσοστό των συμμετεχόντων δήλωσε πως ως αποτέλεσμα της συμμετοχής του στο πρόγραμμα, ξεκίνησε να χρησιμοποιεί συστηματικά νέες διδακτικές μεθόδους (81%) και εργαλεία (89%). Το 83% των εκπαιδευτικών δήλωσε ότι το πρόγραμμα eTwinning τους βοήθησε να είναι περισσότερο αποδοτικοί στην τάξη και συνέβαλε στην ανάπτυξη της διαπολιτισμικότητας. Ακόμη, κοινή ομολογία των εκπαιδευτικών αποτέλεσε το γεγονός ότι το eTwinning συμβάλλει στην κινητοποίηση των μαθητών για μάθηση, στην ανάπτυξη συνεργατικών σχέσεων και στη βελτίωση της επικοινωνίας μεταξύ των μαθητών. Τέλος, το eTwinning είχε θετική επίδραση στην ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής ταυτότητας της σχολικής μονάδας (90%), στη βελτίωση των σχέσεων μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών (95%) και στην ανάπτυξη σχέσεων συνεργασίας και επικοινωνίας μεταξύ των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών (88%).

Κεφάλαιο 3- Η πλατφόρμα eTwinning

3.1 Ορισμός eTwinning

Η χρήση των καινοτόμων διδακτικών τεχνικών που πρεσβεύει το eTwinning, αποτελεί κομβικό στοιχείο για την αποτελεσματική μάθηση και την πληρέστερη προσέγγιση του γνωστικού αντικειμένου. Προωθούν την ενεργό συμμετοχή, τη συλλογικότητα, την κινητοποίηση της περιέργειας, το ενδιαφέρον και τη βιωματική εμπλοκή στην εκπαιδευτική πράξη, μεγιστοποιώντας τα μαθησιακά αποτελέσματα.

Το eTwinning ορίζεται ως η αδελφοποίηση δύο ή περισσότερων σχολείων της Ευρώπης, η οποία επιτυγχάνεται μέσω του διαδικτύου και αφορά τη μεταξύ τους συνεργασία για την ολοκλήρωση ενός κοινού εκπαιδευτικού έργου, μέσω της χρήσης των ΤΠΕ. Σύμφωνα με την Kearny (2016:8), το eTwinning αποτελεί έναν ασφαλή διαδικτυακό χώρο που παρέχει ποικίλες δραστηριότητες, τόσο σε εθνικό, όσο και σε διεθνές επίπεδο, ευκαιρίες συνεργασίας και εξέλιξης για τους μαθητές, αλλά και για τους εκπαιδευτικούς. Επιπλέον, μέσω αυτού του προγράμματος αναπτύσσονται καινοτόμες ιδέες και έργα (projects) και παρέχονται αμέριστες δυνατότητες και οφέλη στους συμμετέχοντες (Γιωτόπουλος, 2017). Η δράση eTwinning συνιστά μια «κοινότητα σχολείων» της Ευρώπης, ή αλλιώς μια σύγχρονη πλατφόρμα όπου οι εκπαιδευτικοί κάνοντας χρήση των ΤΠΕ μπορούν να συνεργάζονται με συναδέλφους και να αναπτύξουν κοινές δράσεις (Vuorikari et al., 2011). Έχει σχεδιαστεί με σκοπό να προσφέρει μια διαφορετική προσέγγιση όσον αφορά στη συνεργασία μεταξύ των σχολείων και φαίνεται να έχει μια αρκετά ενδιαφέρουσα δομή αναφορικά με την υποστήριξη που παρέχεται στους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς (Papadakis, & Kalogiannakis, 2010).

Πρωταρχικός στόχος του προγράμματος είναι να διασφαλίσει τη συνεργασία μεταξύ των σχολείων της Ευρώπης, φέρνοντας σε επαφή μαθητές και εκπαιδευτικούς από διαφορετικές χώρες, με σκοπό τη δημιουργία κοινών εκπαιδευτικών έργων μέσω της χρήσης των ΤΠΕ (Καλογιαννάκης & Παπαδάκης, 2011). Ακόμη, επιμέρους στόχοι του eTwinning είναι να βελτιώσει την ικανότητα χρήσης των ΤΠΕ από εκπαιδευτικούς και μαθητές, να αναπτύξει τη συνεργασία και την επικοινωνία εκτός της μητρικής γλώσσας και να καλλιεργήσει την πολιτισμική ουδετερότητα και τον διαπολιτισμικό διάλογο (Γάλλου & Ιωαννίδης, 2014). Προκειμένου να επιτευχθούν οι παραπάνω στόχοι, η πλατφόρμα παρέχει τη δυνατότητα στους

συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς να δημιουργήσουν από κοινού δραστηριότητες, χρησιμοποιώντας ένα ασφαλές διαδικτυακό περιβάλλον επικοινωνίας και συνεργασίας (Crawley, Gilleran, Scimeca, Vuorikari & Wastiau, 2009).

Η χρήση του eTwinning στη σύγχρονη εκπαίδευση, αποτελεί κομβικό στοιχείο για την αποτελεσματική μάθηση και την πληρέστερη προσέγγιση του γνωστικού αντικειμένου. Προωθεί την ενεργό συμμετοχή, τη συλλογικότητα, την κινητοποίηση της περιέργειας, το ενδιαφέρον και τη βιωματική εμπλοκή στην εκπαιδευτική πράξη, μεγιστοποιώντας τα μαθησιακά αποτελέσματα. Ακόμη, διαμορφώνεται μία σχέση αλληλεπίδρασης και αλληλεξάρτησης μεταξύ του διδάσκοντος και των διδασκομένων, ενώ αξιοποιείται όλο το δυναμικό τους, συνδυάζοντας ταυτόχρονα τη γνώση και τη διασκέδαση.

3.2 Ιστορική Αναδρομή

Ιστορικά, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη προγραμμάτων συνεργατικής δράσης. Το eTwinning αποτελεί στην πραγματικότητα τον διάδοχο του προγράμματος Comenius, το οποίο αποτέλεσε την απαρχή για την επίτευξη της Ευρωπαϊκής συνεργασίας (Papadakis & Kalogiannakis, 2010). Έδωσε τη δυνατότητα σε πολλούς εκπαιδευτικούς και μαθητές, να συμμετέχουν σε ποικίλα εκπαιδευτικά έργα, με σκοπό την ανάπτυξη των επικοινωνιακών και συνεργατικών τους δεξιοτήτων, την ανταλλαγή εμπειριών και την καλλιέργεια της αποδοχής μεταξύ των διαφορετικών πολιτισμών, συμβάλλοντας έτσι στη βελτίωση των μαθησιακών και διδακτικών τους δεξιοτήτων.

Το πρόγραμμα eTwinning ξεκίνησε τη δράση του στις 14 Ιανουαρίου 2005 έχοντας ως απώτερο στόχο την επίτευξη της συνεργασίας μεταξύ διαφορετικών σχολείων της Ευρώπης με σκοπό την εκτέλεση κοινών εκπαιδευτικών έργων μέσω της χρήσης των ΤΠΕ. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, το eTwinning παρείχε όλες τις αναγκαίες υποδομές, όπως είναι τα διαδικτυακά εργαλεία, βοηθητικές υπηρεσίες και υποστήριξη όπου αυτό κρινόταν αναγκαίο (Καλογιαννάκης & Παπαδάκης, 2011).

Το eTwinning από την πρώτη στιγμή της δράσης του, εξελίχθηκε σε ένα ασφαλές περιβάλλον συνεργασίας και επικοινωνίας μεταξύ διάφορων σχολείων της Ευρώπης, παρέχοντας την ευκαιρία στους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς να συνεργαστούν για την επίτευξη ενός κοινού εκπαιδευτικού έργου, στα πλαίσια μιας δωρεάν και ασφαλούς πλατφόρμας (Καλογιαννάκης & Παπαδάκης, 2011). Η δράση eTwinning εγκαινιάστηκε στις 14 Ιανουαρίου 2005, στοχεύοντας στην ηλεκτρονική αδελφοποίηση σχολείων στην Ευρώπη με σκοπό την εκτέλεση κοινών έργων (projects) μέσω της ευρείας χρήσης των τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.) παρέχοντας την αναγκαία υποδομή (διαδικτυακά εργαλεία, υπηρεσίες και υποστήριξη) (Καλογιαννάκης & Παπαδάκης, 2011). Η πρώτη φάση του προγράμματος ολοκληρώθηκε το 2007 και είχε ως στόχο την επίτευξη μιας υγιούς συνεργασίας μεταξύ των σχολείων της Ευρώπης για την υλοποίηση ενός κοινού έργου. Κύριο μέλημα αυτής της φάσης, αποτελούσε η εύρεση συνεργατών και η ανάπτυξη συνεργατικών σχέσεων, αλλά και ο σχεδιασμός και η ολοκλήρωση εκπαιδευτικών έργων, κάνοντας χρήση των νέων τεχνολογιών (Κατσιφαράκη, 2009). Το eTwinning έγινε μέρος του Προγράμματος Δια Βίου Μάθησης, την περίοδο 2007-2013, ύστερα από απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (European Council, 2006a). Από το έτος 2014, το eTwinning έχει ενσωματωθεί και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό πρόγραμμα για την εκπαίδευση, Erasmus+.

Η δεύτερη φάση του eTwinning πραγματοποιήθηκε το 2008 (Crawley et al., 2010). Από τότε ξεκίνησε να λειτουργεί η διαδικτυακή πλατφόρμα του προγράμματος και ήταν διαθέσιμα προς χρήση ποικίλα εργαλεία και υπηρεσίες. Λίγο αργότερα ξεκίνησε η λειτουργία των ομάδων eTwinning, στις οποίες οι εκπαιδευτικοί (eTwinners) μπορούσαν να επικοινωνούν και να συνεργάζονται. Επιπλέον, ξεκίνησαν να πραγματοποιούνται διάφορα επιμορφωτικά σεμινάρια και εκδηλώσεις μάθησης, στις οποίες έλαβε συμμετοχή ένας αξιοσημείωτος αριθμός εκπαιδευτικών, φανερώνοντας έτσι τη διάθεση των συμμετεχόντων για επαγγελματική εξέλιξη (Crawley et al., 2010* Παπαδάκης, 2015).

Μετά την αναβάθμιση του προγράμματος eTwinning, οι ενέργειες που πραγματοποιούνταν στην πλατφόρμα κατευθύνονταν από ειδικούς, ύστερα από καθοδήγηση. Ακόμη, παρέχονταν στους εκπαιδευτικούς η κατάλληλη καθοδήγηση και στήριξη, προκειμένου

να συνεργαστούν αρμονικά με τους συναδέλφους τους, ενώ παράλληλα αυξάνονταν οι ευκαιρίες για επαγγελματική ανάπτυξη.

Συνοπτικά τα βήματα της δράσης του eTwinning είναι τα ακόλουθα:

- **2005:** Έναρξη ως κύρια δράση του προγράμματος eLearning της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
- **2007:** Ενσωμάτωση στο πρόγραμμα Life Long Learning ως μέρος του προγράμματος Comenius.
- **2014:** Αναβάθμιση της δράσης ως μέρος του νέου προγράμματος Erasmus+ (2014-2020).

Σήμερα το eTwinning αποτελεί ίσως το μεγαλύτερο δίκτυο εκπαιδευτικών στην ιστορία της εκπαίδευσης (eTwinning, 2016). Συμβάλλει στην επαγγελματική εξέλιξη, προσφέροντας ευκαιρίες για τη βελτίωση των δεξιοτήτων και την προσωπική και επαγγελματική εξέλιξη των εκπαιδευτικών με απώτερο στόχο τη βελτίωση της μαθησιακής διαδικασίας με άμεσο αποδέκτη τους μαθητές (Παρασκευάς, 2014).

3.3 Ελληνική Πραγματικότητα και eTwinning

Στην Ελλάδα παρατηρείται το δυσπόστατο φαινόμενο της υπερεκπαίδευσης - υποεκπαίδευσης. Πιο συγκεκριμένα, άτομα με υψηλό εκπαιδευτικό υπόβαθρο συνεχίζουν να συμμετέχουν και να ανταποκρίνονται αποτελεσματικά σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες, ενώ άτομα με χαμηλές γνώσεις και δεξιότητες αποστασιοποιούνται και απέχουν. Ένας από τους βασικούς στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και πολλών άλλων οργανισμών, είναι η αύξηση της ελκυστικότητας της δια βίου μάθησης και της επαγγελματικής κατάρτισης.

Το eTwinning είναι σήμερα αρκετά διαδεδομένο στην Ελλάδα, δείχνοντας ότι έχει καταξιωθεί στη συνείδηση της εκπαιδευτικής κοινότητας. Η δράση του προγράμματος αποτελεί πλέον κομμάτι της καθημερινότητας ενός αξιόλογου αριθμού μαθητών και εκπαιδευτικών, καθώς σχεδόν ένα στα δέκα ελληνικά σχολεία, έχει εγγραφεί στο eTwinning. Σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία που αποσπάστηκαν από τον επίσημο δικτυακό τόπο του προγράμματος, η χώρα μας κατατάσσεται πέμπτη στις συμμετοχές, σε σύνολο τριάντα συμμετοχών, με περισσότερες από 1.636 σχολικές μονάδες να συμμετέχουν στη δράση.

Το eTwinning υποστηρίζεται από την Ελληνική Υπηρεσία Υποστήριξης (ΕΥΥ), η οποία ξεκίνησε τη λειτουργία της τον Οκτώβριο του 2004 και έχει την έδρα της στο ΥΠΕΠΘ. Η ΕΥΥ έχει το ρόλο του συντονιστή και συνεργάζεται από κοινού με το Ερευνητικό Ακαδημαϊκό Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών (EAITY) και με τους πρεσβευτές του eTwinning. Κύρια αρμοδιότητά της είναι να ενημερώνει και να στηρίζει τους συμμετέχοντες, οργανώνοντας ειδικές συνεδρίες όταν χρειάζεται, καθώς και να οργανώνει τους ετήσιους εθνικούς διαγωνισμούς. Συγκεκριμένα, από το 2005 έως το 2007 οργανώθηκαν περισσότερες από 140 ειδικές ενημερωτικές συνεδρίες και έλαβαν επιμόρφωση περισσότεροι από 4.500 εκπαιδευτικοί από όλη την Ελλάδα.

Η ολοένα και αυξανόμενη απήχηση του eTwinning στην ελληνική εκπαιδευτική κοινότητα, επιβεβαιώνεται από τις διακρίσεις των ελληνικών σχολείων στα Πανευρωπαϊκά Βραβεία eTwinning που έλαβαν χώρα τον Ιανουάριο του 2006 στην Αυστρία και τον Φεβρουάριο του 2007 στις Βρυξέλλες. Συγκεκριμένα, στα πρώτα Πανευρωπαϊκά βραβεία δόθηκαν 2 πρώτα και 4 δεύτερα βραβεία σε ελληνικά σχολεία και στα δεύτερα Πανευρωπαϊκά

βραβεία δόθηκε το 2^ο βραβείο σε σχολείο της Ελλάδας, ανάμεσα στους 6 βραβευμένους συμμετέχοντες. Ακόμη, κατά την Εβδομάδα Ασφαλούς Διαδικτύου τον Φεβρουάριο του 2007, το Πανερωπαϊκό Δίκτυο Εθνικών Κόμβων Ασφαλούς Διαδικτύου σε σύμπραξη με το eTwinning, πραγματοποίησαν τον διαγωνισμό “Safer Internet Day” κατά τη διάρκεια του οποίου βραβεύτηκαν δύο ελληνικά σχολεία.

Αξίζει να αναφερθεί ότι στην Ελλάδα ως το τέλος του 2015 ήταν εγγεγραμμένοι στο eTwinning 16.560 εκπαιδευτικοί και 9.164 ελληνικά σχολεία. Επιπλέον, η χώρα μας βραβεύεται κάθε χρόνο με Πανερωπαϊκό βραβείο eTwinning, γεγονός που την κατατάσσει υψηλά σε πανευρωπαϊκό επίπεδο. Για παράδειγμα, το έτος 2014-15, 224 εκπαιδευτικοί από τη χώρα μας έλαβαν την Ευρωπαϊκή Ετικέτα Ποιότητας και ως εκ τούτου η ελληνική συμμετοχή κρίθηκε ως τεράστια επιτυχία σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες (Παρασκευάς, 2015).

3.4 Live eTwinning.net

Ένας εκπαιδευτικός μπορεί πολύ εύκολα να συμμετέχει στη διαδικτυακή πλατφόρμα του eTwinning. Αρχικά θα πρέπει να επισκεφτεί την πύλη του eTwinning και να πραγματοποιήσει εγγραφή, συμπληρώνοντας ορισμένες πληροφορίες για τον ίδιο, αλλά και για το σχολείο στο οποίο εργάζεται. Αφού γίνει η εγγραφή, ο χρήστης μπορεί να αλληλεπιδράσει και να επικοινωνήσει με άλλα μέλη της κοινότητας του eTwinning σε συγκεκριμένα συνεργατικά περιβάλλοντα, όπως είναι οι ομάδες eTwinning. Οι ομάδες αυτές είναι ειδικά διαμορφωμένες έτσι ώστε οι eTwinners να μπορούν να συζητούν και να εργάζονται από κοινού σε ένα συγκεκριμένο θέμα το οποίο έχουν επιλέξει. Όταν υλοποιήσουν το έργο που αφορά το θέμα το οποίο έχουν επιλέξει, το υποβάλλουν για έγκριση στις Εθνικές Υπηρεσίες Υποστήριξης της χώρας τους κι αφού εγκριθεί δημιουργείται ο διαδικτυακός χώρος όπου θα επικοινωνούν, το λεγόμενο “TwinSpace”.

Το TwinSpace αποτελεί τον χώρο συνεργασίας μεταξύ των μαθητών και των εκπαιδευτικών, οι οποίοι εργάζονται από κοινού προκειμένου να υλοποιήσουν ένα συγκεκριμένο έργο, το οποίο περνάει από την έγκριση της Εθνικής Υπηρεσίας Υποστήριξης. Σε αυτό το περιβάλλον, οι μαθητές έχουν τη δυνατότητα να δημιουργούν σελίδες και να διαχειρίζονται το περιεχόμενό τους. Ακόμη, έχουν τη δυνατότητα να προσθέτουν βίντεο, εικόνες και έγγραφα, αλλά και να διαχειρίζονται διαφορετικά εργαλεία web 2.0, πάντα υπό την καθοδήγηση των εκπαιδευτικών, προκειμένου να ολοκληρώσουν με επιτυχία το πρόγραμμα. Μέσω του TwinSpace, οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να συνεργάζονται με τους συμμαθητές τους αλλά και με συμμαθητές από άλλα ευρωπαϊκά σχολεία. Έτσι, όχι μόνο καλλιεργούν τις ψηφιακές τους ικανότητες, αλλά μαθαίνουν τις πολιτιστικές ομοιότητες και διαφορές που υπάρχουν μεταξύ των λαών οι οποίοι συμμετέχουν (Zeidler, et al. 2006:8).

3.5 Επιμόρφωση και Σεμινάρια eTwinning

Το eTwinning συμβάλλει στην επιμόρφωση και επαγγελματική ανάπτυξη των συμμετεχόντων, μέσα από σεμινάρια, ημερίδες, webinars, συνέδρια, εργαστήρια επαγγελματικής ανάπτυξης κ.λπ. Επιπλέον, υποστηρίζει έναν μεγάλο αριθμό ευρωπαϊκών φορέων, οι οποίοι στηρίζουν τη χρήση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση.

Ένα αξιοσημείωτο παράδειγμα πραγματοποίησης επιμορφωτικών σεμιναρίων, πραγματοποιήθηκε το έτος 2017-2018 με πρωτοβουλία της Εθνική Υπηρεσία Υποστήριξης eTwinning στην Ελλάδα, σε συνεργασία με το ΚΕ.ΠΛΗ.ΝΕ.Τ. Κυκλάδων, το ΤΕΙ Δυτικής Ελλάδας και άλλους φορείς, όπου πραγματοποιήθηκε η επιμόρφωση εκπαιδευτικών, με τίτλο «Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών eTwinning» και αφορούσε τα παρακάτω αντικείμενα:

- Εργαλεία επικοινωνίας
- Εργαλεία επεξεργασίας πολυμέσων- δημιουργίας εκπαιδευτικού υλικού
- Εργαλεία δημιουργίας ιστοτόπων - συνεργατικά και υποστηρικτικά εργαλεία
- Πλατφόρμες ηλεκτρονικής μάθησης
- Εκπαιδευτικές διαδικτυακές κοινότητες
- Ασφαλές και δημιουργικό διαδίκτυο – Καλλιέργεια κριτικής αξιολόγησης του ψηφιακού περιεχομένου

Αξίζει να αναφερθεί ότι η συμμετοχή στην εν λόγω επιμόρφωση δεν είχε κάποιο κόστος και πραγματοποιήθηκε από εθελοντές εκπαιδευτές και eTwinners.

Σύμφωνα με τον Γιωτόπουλο (2018), ο θεσμός της αξιολόγησης διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών, η οποία πραγματοποιείται μέσω των επιμορφωτικών σεμιναρίων. Με βάση την έρευνα που διεξήγαγε η Χαϊδεμενάκου (2006:132), ένας αξιόλογος αριθμός εκπαιδευτικών θεωρεί την αξιολόγηση ως ευκαιρία για επιμόρφωση και περαιτέρω επαγγελματική ανάπτυξη. Η πολυετής αποχή τους από τον πανεπιστημιακό χώρο μετά την αποφοίτησή τους, φαίνεται να έχει αρνητικό αντίκτυπο στον επιστημονικό αυτοπροσδιορισμό τους, με αποτέλεσμα να αναζητούν ευκαιρίες επιμόρφωσης και επαγγελματικής ανάπτυξης με κάθε δυνατό τρόπο.

3.6 Οφέλη της πλατφόρμας eTwinning

3.6.1 Οφέλη eTwinning για τους εκπαιδευτικούς

Η κατάλληλη και επαρκής επιμόρφωση του εκπαιδευτικού αποτελεί βασική προϋπόθεση για να διαμορφωθεί ένα δημιουργικό περιβάλλον μάθησης. Κατά τον σχεδιασμό των διδακτικών σεναρίων οριοθετημένων εντός ενός ορισμένου μαθησιακού πλαισίου, ο εκπαιδευτικός οφείλει να καθορίσει συγκεκριμένους στόχους διδασκαλίας, συνυπολογίζοντας το γνωστικό υπόβαθρο και προσανατολισμό των μαθητών. Κατά την εκπαιδευτική πράξη, θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στη δημιουργία καταστάσεων προβληματισμού, μέσα από τις οποίες θα ωθούνται οι μαθητές να λύνουν προβλήματα, να σκέπτονται και να αιτιολογούν τη διαδικασία επίλυσης.

Το eTwinning όπως έχει αποδειχθεί, παρέχει πολλές ευκαιρίες για επαγγελματική ανάπτυξη στους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς. Συγκεκριμένα, οι εκπαιδευτικοί έχουν τη δυνατότητα να:

- επιμορφωθούν από τους ειδικούς,
- συνεργάζονται με συναδέλφους από όλη την Ευρώπη και να ανταλλάσσουν απόψεις και ιδέες, καθώς και καινοτόμες εκπαιδευτικές πρακτικές,
- βελτιώσουν τις δεξιότητες χρήσης των ΤΠΕ και να γνωρίσουν τον σωστό τρόπο αξιοποίησης των ψηφιακών εργαλείων για παιδαγωγικούς σκοπούς,
- ενισχύσουν τις γλωσσικές τους ικανότητες και να επικοινωνούν με ευχέρεια σε άλλες ευρωπαϊκές γλώσσες,
- διευρύνουν τους ορίζοντές τους αναφορικά με την ευρωπαϊκή διάσταση της εκπαίδευσης,
- συνεργάζονται αρμονικά με γονείς και συναδέλφους.

Τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας επιβεβαιώνουν τα πορίσματα παλαιότερων ερευνών (Crişan, 2013· Holmes, 2013· Kearney, 2016· Kearney & Gras-Velázquez, 2015· 2018· Pateraki, 2018· Vuorikari et al., 2015· Εμβαλωτής & Ζευγίτης, 2015). Αξίζει να αναφερθεί ότι πολλοί συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί έκριναν ότι υπάρχει ανάγκη για επιμόρφωση στις σύγχρονες παιδαγωγικές πρακτικές και συγκεκριμένα σε ζητήματα σχεδιασμού καινοτόμων έργων.

Η διδασκαλία είναι μια πράξη συνεργασίας ανάμεσα στον εκπαιδευτικό, ο οποίος έχει ρόλο καθοδηγητικό, και στους μαθητές, οι οποίοι διαπαιδαγωγούνται με σκοπό να διαχειριστούν αυθεντικές προβληματικές καταστάσεις αυτόνομα, αλληλεπιδρώντας ενεργά με το περιβάλλον. Η διατύπωση κριτηρίων από τον εκπαιδευτικό αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση προκειμένου να καταστεί δυνατή η αντικειμενική ανατροφοδότηση, η οποία ενισχύει την αυτενέργεια του μαθητή και τη συνειδητοποίηση του γνωστικού του επιπέδου. Η έγκαιρη και ορθή καθοδήγηση από τον εκπαιδευτικό προς τους μαθητές κρίνεται αναγκαία, προκειμένου να ενισχυθεί το ενδιαφέρον τους για μάθηση.

Το πρόγραμμα eTwinning έχει ως απώτερο στόχο να εφοδιάσει τους εκπαιδευτικούς με ικανότητες και εκείνοι με τη σειρά τους να εφοδιάσουν τους μαθητές τους με γνώσεις και δεξιότητες που θα τους επιτρέψουν να ανταποκριθούν με επιτυχία στις μαθησιακές και κοινωνικές τους υποχρεώσεις. Ακόμη, οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να είναι έτοιμοι να αντιμετωπίσουν τις πιθανές παιδαγωγικές δυσκολίες που ενδέχεται να παρουσιαστούν και για αυτό τους προετοιμάζει σε μεγάλο βαθμό το eTwinning.

3.6.2 Οφέλη για τους μαθητές

Η γνώση είναι το αποτέλεσμα της ενεργητικής συμμετοχής των μαθητών στην εκπαιδευτική διαδικασία. Ανακαλύπτουν αρχές και αναπτύσσουν δεξιότητες μέσω του πειραματισμού και της πρακτικής. Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην ανάπτυξη εσωτερικών κινήτρων στον μαθητή και στην καθοδηγούμενη ανακάλυψη. Τα αλληλεπιδραστικά μαθησιακά περιβάλλοντα και τα συστήματα προσομοιώσεων δημιουργούν αυθεντικά περιβάλλοντα δράσης που προωθούν την αυτενέργεια με σκοπό την επίλυση πραγματικών προβλημάτων.

Ένα επιπλέον συστατικό στοιχείο του μαθησιακού αυτού προγράμματος, είναι η έμφαση στη διαδικασία πρόσκτησης της γνώσης παρά στη στείρα μετάδοση – εμφύτευση ενός συνόλου πληροφοριών. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην προσωπική συμμετοχή του μαθητή. Πιο συγκεκριμένα, πρόκειται για το ενδιαφέρον, το οποίο αποτελεί το βαθύτερο και ουσιαστικότερο κίνητρο για το μαθητή, που τον οδηγεί στην ανάληψη ενός πιο ενεργητικού -σε σχέση με την μετωπική διδασκαλία- ρόλου και τον τροφοδοτεί με «καύσιμα» στην πορεία της ανακατασκευής των γνώσεων και της διαφοροποίησης των ικανοτήτων και δεξιοτήτων του (Bruner 1966). Ο μαθητής όντας μέλος μιας ομάδας βρίσκεται σε διαρκή αλληλεπίδραση με αυτήν στη κοινή προσπάθεια αντιμετώπισης της δοσμένης προβληματικής κατάστασης. Υποστηρίζει, ελέγχει και αξιολογεί τις απόψεις του, επικοινωνεί με τα άλλα μέλη της ομάδας, δέχεται προκλήσεις. Η ικανοποίηση της επίτευξης του στόχου σηματοδοτεί την εξύψωση της ψυχολογίας αλλά και την ώθηση για περαιτέρω μάθηση. Καταλυτικό ρόλο σ' αυτή τη διαδικασία επιτελεί ο κοινωνικός περίγυρος, το νέο μαθησιακό περιβάλλον, το οποίο έχει σχεδιαστεί βάση των υφισταμένων νοητικών δομών με απώτερο σκοπό την παροχή ερεθισμάτων και την κινητοποίηση της περιέργειας του διδασκόμενου.

Ο μαθητής εξερευνά, αναζητά πληροφορίες, ενεργεί με αυτονομία, παράγει έργο. Έχει αποβάλλει την παθητικότητα και την στασιμότητα ως προς τον τρόπο λήψης των αποφάσεων και της αποστήθισης γνώσεων. Η γνώση οικοδομείται κοινωνικά και μπορεί η κατάκτηση της να προχωρά συνήθως με μικρά, «απλοϊκά», βήματα, ωστόσο οι όποιες ανακαλύψεις επιτυγχάνει αποτελούν προσωπικό του δημιούργημα (Gage and Berliner 1992, Joyce, Weil and Showers 1992). Μια τέτοια διαδικασία αξιοποιεί και εκμεταλλεύεται την «έμφυτη» περιέργεια του και τελικά συμβάλει στο να ανακαλύπτει και να εσωτερικεύει τις διαδικασίες της μάθησης. Στο συγκεκριμένο στάδιο εσωτερίκευσης βρίσκεται σε πολύ πλεονεκτική θέση από πολλές απόψεις.

Αρχικά είναι σε θέση να παραγάγει καινούριες ιδέες ή να τις χρησιμοποιήσει σαν μια βάση για το σχηματισμό λογικών υποθέσεων. Έχει διαμορφώσει μία ολοκληρωμένη και σφαιρική άποψη για το υπό εξέταση ζήτημα. Αναλογίζεται κρίσιμα και επίκαιρα ζητήματα, ενώ παράλληλα αναπτύσσει το αίσθημα της ενσυναίσθησης. Οι σημερινοί μαθητές είναι ενεργητικοί μαθητές και όχι θεατές. Αυτή η αλλαγή καθιστά αναγκαία την προσαρμογή του σχολικού πλαισίου, ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί με επιτυχία στις ανάγκες και τις απαιτήσεις που επιβάλλει η σύγχρονη κοινωνία (Scott, 2015).

Στα πλαίσια των δομημένων δραστηριοτήτων οι μαθητές «καλλιεργούν» ανώτερες γνωστικές ικανότητες (Dodg, 1992). Πετυχαίνουν να αναγνωρίζουν και εκφράζουν ομοιότητες και διαφορές ανάμεσα σε αντικείμενα, ενώ παράλληλα τα ομαδοποιούν και τα κατατάσσουν σε κατηγορίες αναπτύσσοντας δεξιότητες σύγκρισης και κατηγοριοποίησης. Αναλύουν τα λάθη τους, ενώ συχνά προβληματίζονται διαμορφώνοντας μία κριτική στάση απέναντι στο υπό εξέταση ζήτημα. Παράγουν υποθέσεις με σκοπό την επαλήθευση των αρχικών τους ισχυρισμών. Βασισμένοι σε πρότυπα και σχήματα οργάνωσης της γνώσης και της πληροφορίας γενικεύουν, παρατηρώντας τις επιμέρους περιπτώσεις και εντοπίζοντας τα ιδιαίτερα γνωρίσματα τους. Διαμορφώνουν προσωπικές απόψεις και αναπτύσσουν προοπτικές.

Αναφορικά με τα οφέλη των συνεργατικών δράσεων eTwinning στους μαθητές, τα αποτελέσματα ερευνών που πραγματοποιήθηκαν (Bocconi, Kampylis & Punie, 2012· Cassells et al., 2016· Kane, 2011· Øverland, 2015· Wastiau, Crawley & Gilleran, 2011· Γολικίδου & Τζιμογιάννης, 2014), έδειξαν πως το πρόγραμμα eTwinning είχε θετικό αντίκτυπο στους μαθητές, καθώς:

- Αποτελεί ισχυρό κίνητρο για τους μαθητές, ιδιαίτερα για μαθητές που είχαν χαμηλές επιδόσεις στα μαθήματα ή ήταν εσωστρεφείς, με αποτέλεσμα να συμμετέχουν στις δραστηριότητες,
- Συμβάλλει στην καλλιέργεια των ψηφιακών τους δεξιοτήτων,
- Συμβάλλει στην ανάπτυξη δεξιοτήτων επικοινωνίας και συνεργασίας,
- Ενισχύει την κριτική τους ικανότητα αλλά και την αυτοεκτίμησή τους,
- Συμβάλλει στη γνωριμία με νέους πολιτισμούς και διαφορετικό τρόπο σκέψης,
- Υποστηρίζει την ανάπτυξη των γλωσσικών και πολιτισμικών τους δεξιοτήτων,

- Οι μαθητές γίνονται πιο υπεύθυνοι, καθώς αναλαμβάνουν αρμοδιότητες με σκοπό την υλοποίηση ενός συγκεκριμένου έργου,
- Προσφέρει ευκαιρίες συνεργασίας με μαθητές από διαφορετικά πολιτισμικά και γλωσσικά υπόβαθρα, καλλιεργώντας έτσι την αποδοχή του διαφορετικού.

3.6.3 Οφέλη για τη σχολική μονάδα

Οι συνεργατικές δράσεις του eTwinning, έχουν θετικά αποτελέσματα και στην ευρύτερη σχολική κοινότητα. Αρχικά, διαμορφώνει ένα περιβάλλον, το οποίο ευνοεί τη συνεργασία με άλλα σχολεία της και φορείς της τοπικής κοινωνίας. Η εικόνα του ενισχύεται, ως αποτέλεσμα των βραβεύσεων των εκπαιδευτικών αλλά και των μαθητών, με εθνική και ευρωπαϊκή ετικέτα ποιότητας. Επιπλέον, διαμορφώνονται νέες δυνατότητες συνεργασίας και αλληλεπίδρασης με σχολεία από όλη την Ευρώπη, γεγονός που ενισχύει την πολυπολιτισμικότητα της σχολικής μονάδας.

Επιπλέον, αδιαμφισβήτητα το πρόγραμμα eTwinning συμβάλλει στη βελτίωση της ποιότητας της μαθησιακής διαδικασίας. Μπορεί να υποστηρίξει την επιστημονική μάθηση, καθώς ορισμένα έργα που υλοποιούνται μέσω του προγράμματος αφορούν σχολικά μαθήματα, όπως είναι τα μαθηματικά και οι φυσικές επιστήμες, με αποτέλεσμα να εναρμονίζεται με το πρόγραμμα σπουδών (Kampylis et al., 2012* Manfredini, 2007). Ακόμη, η συμμετοχή σε έργα eTwinning έχει αποδειχθεί ότι βελτιώνει τις σχέσεις μεταξύ των εκπαιδευτικών, εκπαιδευτικών-μαθητών αλλά και εκπαιδευτικών-γονέων, γεγονός που συμβάλλει στην εύρυθμη λειτουργία του σχολικού περιβάλλοντος, καθώς αναπτύσσεται μια υγιής σχέση επικοινωνίας και αμοιβαίας κατανόησης ανάμεσα στα μέλη εντός και εκτός της σχολικής κοινότητας. Για τους προαναφερθέντες λόγους, η συμβολή του ευρωπαϊκού προγράμματος eTwinning έχει θετικές επιπτώσεις στην εκάστοτε σχολική κοινότητα.

3.7 Θετικά αποτελέσματα του eTwinning

Όπως έχει αποδειχθεί, το eTwinning προσφέρει ποικίλες δυνατότητες σε μαθητές, εκπαιδευτικούς και γενικότερα στη σχολική κοινότητα, και δημιουργεί έδαφος για την εφαρμογή καινοτόμων και δημιουργικών διδακτικών πρακτικών. Οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί και οι μαθητές, επωφελούνται από τις συνεργατικές δράσεις του προγράμματος, καθώς αναπτύσσουν δεξιότητες συνεργασίας και η διδακτική πράξη αποκτά ευρωπαϊκή διάσταση.

Η υιοθέτηση συμμετοχικών εκπαιδευτικών τεχνικών, ευνοεί την πραγμάτωση βασικών προϋποθέσεων αποτελεσματικής μάθησης, όπως είναι η αξιοποίηση των εμπειριών των εκπαιδευομένων και η διαμόρφωση συνεργατικού κλίματος εντός της ομάδας. Διαμορφώνεται μία σχέση αλληλεπίδρασης και αλληλεξάρτησης μεταξύ του διδάσκοντος και των διδασκομένων, ενώ αξιοποιείται όλο το δυναμικό τους, συνδυάζοντας ταυτόχρονα τη γνώση και τη διασκέδαση.

Συγκεκριμένα, τα οφέλη που προκύπτουν από τη συμμετοχή στο πρόγραμμα, είναι:

- Η ανάπτυξη καινοτόμων και διαφοροποιημένων δραστηριοτήτων μάθησης,
- Η καλλιέργεια ψηφιακών δεξιοτήτων χρήσης των ΤΠΕ, τόσο από τους εκπαιδευτικούς, όσο και από τους ίδιους τους μαθητές,
- Ο εμπλουτισμός του προγράμματος σπουδών με νέες παιδαγωγικές στρατηγικές,
- Η παροχή ευκαιριών αυθεντικής μάθησης, μέσα από τη συμμετοχή σε προγράμματα,
- Η ενίσχυση της αμοιβαίας κατανόησης και αποδοχής του διαφορετικού,
- Η καλλιέργεια της ευρωπαϊκής διάστασης και της διαπολιτισμικότητας της εκπαίδευσης,
- Η περαιτέρω επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα.

Οι πέντε βασικές περιοχές που αποκτούν μεγαλύτερη αξία χάρη στην υλοποίηση των καινοτόμων έργων eTwinning, είναι οι ακόλουθες (Galvin et al. , 2006).

- **Αυθεντική Μάθηση:** η συμμετοχή και το ενδιαφέρον των μαθητών αυξάνεται, όταν αποτελούν μέρος αυθεντικών μαθησιακών δραστηριοτήτων.
- **Συνεργασία:** προκειμένου να ολοκληρωθούν με επιτυχία τα έργα που υλοποιούνται μέσω του eTwinning, απαιτείται συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών, των μαθητών αλλά και εκπαιδευτικού-μαθητή.
- **Ευρωπαϊκή Διάσταση:** ο χαρακτήρας των έργων eTwinning, προωθεί την ευρωπαϊκή διάσταση και προάγει την αμοιβαία κατανόηση και αποδοχή μεταξύ διαφορετικών πολιτισμών.
- **Νέες Τεχνολογίες:** οι ΤΠΕ χρησιμοποιούνται κατά κόρον στην υλοποίηση έργων μέσω του eTwinning, γεγονός που δίνει την ευκαιρία σε μαθητές και εκπαιδευτικούς να εξασκήσουν και να αναπτύξουν τις ψηφιακές τους δεξιότητες σε ποικίλα περιβάλλοντα.
- **Επιμόρφωση και Επαγγελματική Ανάπτυξη Εκπαιδευτικών:** το πρόγραμμα eTwinning, παρέχει σημαντικά εφόδια στους εκπαιδευτικούς και συμβάλλει στην επαγγελματική τους ανάπτυξη.

3.8 Προβλήματα στην υλοποίηση του eTwinning

Το eTwinning είναι αρκετά διαδεδομένο στις μέρες μας, αποδεικνύοντας έτσι την αποδοχή του από την εκπαιδευτική κοινότητα. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν ορισμένοι παράγοντες, οι οποίοι δυσχεραίνουν την απρόσκοπτη εφαρμογή του προγράμματος στα Ευρωπαϊκά σχολεία. Οι Kampylis et al. (2013), αναφέρουν πως ο σημαντικότερος παράγοντας που αποτελεί εμπόδιο στην ενσωμάτωση του eTwinning στην εκπαιδευτική κοινότητα, είναι η απουσία ελεύθερου χρόνου στο τυπικό σχολικό πρόγραμμα. Ακόμη, ένας άλλος αποτρεπτικός παράγοντας είναι η έλλειψη τεχνολογικών μέσων, εργαλείων και υποδομών. Σύμφωνα με έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί, αποτελεί κοινή πεποίθηση πολλών εκπαιδευτικών που επιθυμούν να συμμετέχουν στο πρόγραμμα, η δυσκολία συνεργασίας και η μη επαρκής υποστήριξη που λαμβάνουν από τους συναδέλφους τους. Επιπλέον, πολύ συχνά η προσπάθεια πολλών από τους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς δεν αναγνωρίζεται επαρκώς από τις εθνικές εκπαιδευτικές αρχές. Μετά από δέκα χρόνια λειτουργίας του προγράμματος, πολλές δραστηριότητες του eTwinning δεν αναγνωρίζονται πλήρως από εθνικά συστήματα διαπίστευσης και ανταμοιβής. Αξίζει ωστόσο να αναφερθεί ότι στη χώρα μας όσοι εκπαιδευτικοί συμμετέχουν σε προγράμματα eTwinning, διάρκειας 6 μηνών, μπορούν να δικαιολογήσουν τη δίωρη συμπλήρωση ωραρίου, γεγονός που εξισώνει το εν λόγω πρόγραμμα με τα υπόλοιπα προγράμματα σχολικών δραστηριοτήτων.

Ένας ακόμη σημαντικός παράγοντας που εμποδίζει τη συμμετοχή στις συνεργατικές δράσεις του eTwinning, αποτελεί η έλλειψη τεχνολογικών γνώσεων και δεξιοτήτων πολλών εκπαιδευτικών, παρά τη ραγδαία εξέλιξη της τεχνολογίας που έχει πραγματοποιηθεί την τελευταία δεκαετία (Kampylis et al., 2013). Ορισμένα ακόμη προβλήματα που αναφέρουν σε έρευνες οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί, είναι η ελλιπής χρηματοδότηση που είναι απαραίτητη για την πραγματοποίηση δράσεων στα πλαίσια του προγράμματος, η απουσία ευελιξίας στο πρόγραμμα σπουδών, καθώς και η απουσία καθοδήγησης και εκπαίδευσης που παρέχεται στους συμμετέχοντες, προκειμένου να μπορούν να ανταποκριθούν επαρκώς και με επιτυχία στην υλοποίηση ενός έργου eTwinning.

Κεφάλαιο 4 – eTwinning και θεωρίες μάθησης

4.1 eTwinning και διερευνητική μάθηση

Η διερευνητική μάθηση, η οποία αποτελεί βασική μέθοδο του προγράμματος eTwinning, παρέχει τη διδακτική επιλογή στους εκπαιδευτικούς να προσελκύσουν το ενδιαφέρον του μαθητή και να τον εμπλέξουν σε δραστηριότητες με σαφείς και νοηματοδοτούμενους στόχους. Με τον όρο διερευνητική μάθηση, εννοούμε την μαθησιακή διαδικασία σύμφωνα με την οποία ο μαθητής εμπλέκεται σε πραγματικές αυθεντικοποιημένες προβληματικές καταστάσεις, οι οποίες έχουν προσωπικό νόημα για τον ίδιο. Συγκεκριμένα, ενισχύεται η αυτενέργεια και η αυτονομία του μέσα από τον πειραματισμό και την έρευνα του υπό μελέτη γνωστικού αντικειμένου, με τελικό στόχο τον μετασχηματισμό και τον εμπλουτισμό των υφιστάμενων γνωστικών δομών. Στη μορφή αυτή εργασίας οι μαθητές χρησιμοποιούν τους μεθόδους έρευνας με βασικό ερευνητικό εργαλείο τον Παγκόσμιο Ιστό. Τελικός σκοπός μέσα από την όλη διαδικασία, είναι «να μάθουν πώς να μαθαίνουν» μέσα από την ανάπτυξη της αυτοκατευθυνόμενης μάθησης αντί να αποστηθίζουν γνώσεις (Πετρουλάκης 1991). Είναι μεθοδολογικά και συστηματικά οργανωμένη εντός ενός κατάλληλα σχεδιασμένου και εξοπλισμένου εκπαιδευτικού περιβάλλοντος. Πρόκειται για μία στοχοπλαισιωμένη διαδικασία, που σκοπό έχει την διαφοροποίηση των δεξιοτήτων, των γνώσεων και των ικανοτήτων.

Ένα βασικό χαρακτηριστικό της διερευνητικής μεθόδου, είναι η προσπάθεια για αξιοποίηση των διαισθήσεων και των αισθητηριακών δεξιοτήτων των μαθητών. Ο μαθητής αντιμετωπίζεται ως ένα δρών υποκείμενο του οποίου οι εμπειρίες, οι αντιλήψεις και οι γνώσεις που φέρνει στην μαθησιακή διαδικασία αντιμετωπίζονται ως πολύτιμο υλικό πάνω στο οποίο στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό η εκπαιδευτική πράξη. Η διερευνητική μάθηση προάγει τη διαισθητική σκέψη του μαθητή. Η εισαγωγή των ηλεκτρονικών μέσων στη διερευνητική μάθηση (π.χ. ηλεκτρονικός υπολογιστής, Παγκόσμιος Ιστός) επιτρέπει στους συμμετέχοντες να εξερευνούν και να χειραγωγούν περιβάλλοντα σε πραγματικό χρόνο, τα οποία είναι με διαδραστικό τρόπο κατασκευασμένα. Οι μαθητές έχουν την δυνατότητα να λαμβάνουν μία σειρά από εξωτερικά ερεθίσματα τα οποία τους παρακινούν προς την «δράση», την αναζήτηση, την διερεύνηση. Χρησιμοποιούν όλες τις αισθήσεις τους, προκειμένου να συλλέξουν τις απαραίτητες πληροφορίες που θα τους οδηγήσουν στην γνώση (οπτικοακουστικό υλικό).

4.2 eTwinning και συνεργατική μάθηση

Σύμφωνα με την Παιδαγωγική Συμβουλευτική Ομάδα (PAG), η οποία έχει ως κύρια αρμοδιότητα την ανάλυση και τον σχολιασμό των συνεργατικών δραστηριοτήτων του eTwinning, έχουν καθοριστεί βασικές δεξιότητες και γνώσεις που θα μπορέσουν να καλλιεργηθούν από τους μαθητές, μέσω της συμμετοχής τους στο eTwinning (European Commission (c) / Education for Change, 2013, Hogenbirk, et al., 2007). Οι δεξιότητες αυτές είναι οι εξής:

- Η απόκτηση γνώσεων για Ευρωπαϊκά ζητήματα,
- Η συνεργασία σε ομάδες με μέλη διαφορετικών πολιτισμών,
- Η καλλιέργεια επικοινωνίας σε ξένες γλώσσες,
- Η καλλιέργεια των ψηφιακών τους ικανοτήτων και της ευχέρειας χρήσης των ΤΠΕ (Hogenbirk, et al., 2007).

Επιπλέον, επισημαίνεται ότι η συνεργασία κατέχει εξέχουσα θέση στη μαθησιακή εξέλιξη και παρέχει τη δυνατότητα για ανταλλαγή απόψεων και γνώσεων, αλλά και μείωση της ατομικής προσπάθειας, καθώς όλα τα μέλη εργάζονται από κοινού για την επίτευξη ενός στόχου, με αποτέλεσμα να εξοικονομείται πολύτιμος χρόνος. Επομένως, η συνεργατική μάθηση μπορεί λειτουργήσει ευεργετικά και να επιφέρει σημαντικές αλλαγές στο οργανωτικό πλαίσιο, στις μαθησιακές και διδακτικές πρακτικές, συμβάλλοντας ταυτόχρονα στην καλλιέργεια ποικίλων δεξιοτήτων των μελών μιας ομάδας και στη βελτίωση του σχολικού περιβάλλοντος γενικότερα (Galvin, et al., 2006, Bacescu, 2016).

Αναφορικά με τις συνεργατικές σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ των εκπαιδευτικών, αξίζει να επισημανθεί ότι οι ίδιοι αναλαμβάνουν έναν περισσότερο καθοδηγητικό ρόλο, ο οποίος τους επιτρέπει να μεταβούν προς μια διερευνητική και αυτοκατευθυνόμενη μάθηση (Galvin, et al., 2006). Οι συνεργατικές δράσεις στις οποίες λαμβάνουν μέρος, τους δίνουν την ευκαιρία για διαρκή επιμόρφωση, εμπλουτισμό διδακτικών πρακτικών, χρήση νέου διδακτικού υλικού και εργαλείων, υιοθέτηση διαθεματικής προσέγγισης των δραστηριοτήτων τις οποίες εφαρμόζουν. Ακόμη, έχουν τη δυνατότητα να συνεργάζονται και να ανταλλάσσουν ιδέες και εμπειρίες με συναδέλφους από διαφορετικές χώρες, καλλιεργώντας έτσι την αποδοχή, τον σεβασμό, τη δυνατότητα λήψης απόφασης, καθώς και δεξιότητες επικοινωνίας και αμοιβαίας κατανόησης.

Κεφάλαιο 5 – Η συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε διαδικτυακές κοινότητες μάθησης

5.1 Ο ρόλος του εκπαιδευτικού

Ο εκπαιδευτικός κατέχει πρωταγωνιστικό ρόλο και επηρεάζει ποικιλοτρόπως τη διαμόρφωση του μέλλοντος της μάθησης. Σε αντίθεση με τον δάσκαλο του παρελθόντος, ο οποίος υποχρέωνε τους μαθητές να ακολουθούν έναν προδιαγεγραμμένο και προαποφασισμένο δρόμο προς τη μάθηση, ο σημερινός δάσκαλος έχει υιοθετήσει έναν ρόλο πιο σύνθετο και κρίσιμο. Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από την μελέτη της σχετικής βιβλιογραφίας, ο ρόλος του διδάσκοντος εδράζεται πάνω σε τρεις βασικούς άξονες:

1. Διαδραματίζει έναν σημαντικό και καθοριστικό ρόλο ως προς την επιλογή και την οργάνωση της θεματολογίας. Αποτελεί τη βασική πηγή ανατροφοδότησης. Καθορίζει το θεωρητικό και επιστημολογικό πλαίσιο αλλά και τους κανόνες που οριοθετούν τη δράση των ομάδων.
2. Αφού καθορίσει τα όρια ελευθερίας και δράσης της ομάδας, «αποστασιοποιείται» παρέχοντας χώρο και χρόνο να αναπτυχθούν οι διεργασίες της ομάδας.
3. Δείχνει έμπρακτα στα παιδιά τους τρόπους για να συνεργαστούν πιο εποικοδομητικά και χορηγεί ανατροφοδότηση. Επιλέγει τα κατάλληλα σημεία και χρονικά διαστήματα για να παρέμβει, προάγοντας μία πρόταση που θα επιφέρει τον προβληματισμό και την περιέργεια στους εκπαιδευόμενους.

Ο νέος ρόλος του εκπαιδευτικού είναι ρόλος συντονιστή και συμβούλου και όχι εκείνος του απλού μεταδότη της γνώσης. Δεν προσφέρει έτοιμη την λύση, αλλά οργανώνει έτσι το μάθημα ώστε την ανακαλύπτουν οι ίδιοι οι μαθητές. Ο δάσκαλος απλώς παρακολουθεί, ελέγχει και συζητά το πρόβλημα. Αυτός ο ρόλος του εκπαιδευτικού αντιστοιχεί παιδαγωγικά στην ενεργητική μάθηση μέσα από την ανακάλυψη.

Ο εκπαιδευτικός καθοδηγεί τον μαθητή και οργανώνει το εργασιακό περιβάλλον, προετοιμάζοντας τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες με τέτοιο τρόπο ώστε να διεγείρει την περιέργειά του. Ο τελευταίος έχει αποκτήσει έναν κεντρικό ρόλο στη διαδικασία της μάθησης, η οποία έχει υιοθετήσει έναν μαθητοκεντρικό προσανατολισμό. Τα διαδραστικά μέσα (βίντεο,

υπολογιστής, projector) σε συνδυασμό με την παροχή των κατευθυντήριων οδηγιών από τον εκπαιδευτικό μεταφέρουν τους μαθητές σε νέες καταστάσεις προβληματισμού και εκπλήξεων. Οι παραπάνω καταστάσεις αντιμετωπίζονται παιδαγωγικά σε ατομικό επίπεδο για κάθε μαθητή αυτορρυθμίζοντας τις διαδικασίες της εξέλιξης και της μάθησης. Η ενσωμάτωση των Νέων Τεχνολογιών στο μαθησιακό περιβάλλον, έχει τη δύναμη να ενισχύσει την παραπάνω θέση, ενώ παράλληλα παρέχει την δυνατότητα στους μαθητές να παρουσιάσουν τα αποτελέσματα των ερευνών μέσα από διάφορα πολυτροπικά μέσα.

Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να είναι προετοιμασμένοι να σχεδιάσουν μαθησιακά έργα, τα οποία θα χαρακτηρίζονται από δημιουργικότητα και καινοτομία (Cachia, et al., 2010; Johnson, et al., 2011). Επίσης, πρέπει να είναι ικανοί να προσαρμόσουν τις διδακτικές πρακτικές τους σε μία παγκόσμια κοινωνία που μεταβάλλεται ταχύτατα. Ο εκπαιδευτικός του σήμερα, χάρη στην ευρεία χρήση των ΤΠΕ, θα πρέπει να μπορεί να διευκολύνει το μαθησιακό έργο με διάφορους τρόπους, ώστε να εξασφαλίσει τη συμμετοχή και των πιο «αδύναμων» μαθητών (Caroll & Resta, 2010) Γίνεται, λοιπόν, σαφές ότι ο ρόλος του εκπαιδευτικού σήμερα τείνει να προσομοιάσει στο ρόλο του μέντορα (Redecker et al., 2011).

Η κατάρτιση των εκπαιδευτικών έχει αναγνωριστεί ως βασικό στοιχείο της ατζέντας της Λισσαβόνας για τη δημιουργία ενός αποτελεσματικού «τριγώνου της γνώσης», το οποίο θα αποτελείται από την εκπαίδευση, την έρευνα και την καινοτομία (Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2010). Σε μια πρόσφατη μελέτη για τη δημιουργικότητα και την καινοτομία στο σχολείο, η κατάρτιση των εκπαιδευτικών έχει επισημανθεί ως ένας σημαντικός τομέας, ο οποίος επιδέχεται περαιτέρω βελτιώσεις.

5.2 eTwinning και επαγγελματική ανάπτυξη

Την τελευταία δεκαετία, η πολυμορφία που υπάρχει τόσο σε κοινωνικό, όσο και σε πολιτισμικό επίπεδο, καθώς και η ραγδαία ανάπτυξη της τεχνολογίας, καθιστούν αδήριτη ανάγκη την συνεχή επιμόρφωση και ενημέρωση των εκπαιδευτικών, προκειμένου να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν τις καθημερινές προκλήσεις με τις οποίες έρχονται αντιμέτωποι (Caena, 2014). Χαρακτηριστικό αυτής της εποχής είναι η ανάγκη προσαρμογής σ' ένα περιβάλλον που συνεχώς αλλάζει κυρίως εξαιτίας της ραγδαίας αύξησης της τεχνολογίας. Ο σύγχρονος άνθρωπος καλείται να ανταποκριθεί στις σημερινές κοινωνικές και επαγγελματικές απαιτήσεις μέσω της προσωπική ανάπτυξης (αυτοπραγμάτωση) και της διεύρυνσης των γνωστικών δυνατοτήτων του, περιορίζοντας τον κίνδυνο του αποκλεισμού. Αυτές τις ανάγκες έρχεται να καλύψει η επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση.

Η απόκτηση συνεχούς εκπαίδευσης και κατάρτισης θεωρείται η μόνη εγγύηση για τη διασφάλιση της ομαλής εξέλιξης στην επαγγελματική και κοινωνική ζωή. Στις μέρες μας η γνώση θεωρείται δύναμη προόδου, ανακάλυψης και εξέλιξης. Η δια βίου μάθηση συμβάλλει στη διαμόρφωση ενεργών και ενημερωμένων πολιτών με κριτική ικανότητα και δημιουργική διάθεση. Χαρακτηρίζεται από ευκαμψία στο χρόνο, το χώρο, το περιεχόμενο και τις τεχνικές διδασκαλίας. Συμβάλλει στην κατανόηση των κοινωνικών και πολιτισμικών αλλαγών και στην προσαρμογή των ανθρώπων στις μεταβαλλόμενες συνθήκες της κοινωνίας της γνώσης, καθώς και στην κατάρτιση των ατόμων στον εργασιακό τους τομέα και στον εμπλουτισμό της προσωπικής τους ζωής. Κρίνεται αναγκαία η καλλιέργεια νέων γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων απαραίτητων στο σύγχρονο εργαζόμενο προκειμένου να ανταπεξέλθει στις κοινωνικές και επαγγελματικές απαιτήσεις της εποχής. Η «επένδυση» στο ανθρώπινο δυναμικό μέσω της εφαρμογής σύγχρονων επιμορφωτικών προγραμμάτων, εξειδικεύει τις πολιτικές για την προώθηση της βιώσιμης απασχόλησης και τη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης.

Οι εκπαιδευτικοί συχνά αισθάνονται περιορισμένοι μέσα στα όρια της τάξης, ακολουθώντας μια ενιαία σχολική εμπειρία (Gatt, Pereira Cunha, & Costa, 2009). Ένας αξιοσημείωτος αριθμός εκπαιδευτικών, ισχυρίζεται πως τα υπερφορτωμένα προγράμματα σπουδών που πρέπει να ακολουθήσουν, δεν τους επιτρέπουν να εξερευνήσουν καινοτόμες παιδαγωγικές πρακτικές, εξαιτίας της έλλειψης χρόνου (Cachia et al., 2010). Τα τελευταία χρόνια έχουν πραγματοποιηθεί ποικίλες έρευνες, οι οποίες έχουν σκοπό να εξετάσουν την

επαγγελματική εξέλιξη των εκπαιδευτικών. Έχει παρατηρηθεί ότι οι εκπαιδευτικοί εστιάζουν σε εναλλακτικούς τρόπους, προκειμένου να αναπτυχθούν επαγγελματικά. Σύμφωνα με έρευνα που διεξήχθη στις ΗΠΑ, οι εκπαιδευτικοί ισχυρίζονται πως οι συνεργατικές δραστηριότητες επαγγελματικής ανάπτυξης, όπως είναι η συνεργασία με συναδέλφους εκτός σχολείου, είναι περισσότερο αποτελεσματική από τις παραδοσιακές μορφές κατάρτισης (Υπουργείο Παιδείας των ΗΠΑ, 1999).

Πρωταρχικός στόχος του eTwinning κατά τα πρώτα χρόνια της λειτουργίας του, ήταν η σύμπραξη σχολείων από όλη την Ευρώπη για την υλοποίηση ενός κοινού έργου, με τη χρήση των νέων τεχνολογιών (ΤΠΕ). Ωστόσο, σε πολύ πρώιμο στάδιο κρίθηκε αναγκαίο από την Κεντρική Υπηρεσία Υποστήριξης, να δοθεί έμφαση στην ολόπλευρη και συστηματική επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών (Kamrylis & Punie, 2013). Για τον λόγο αυτό, τον Δεκέμβριο του 2015 ξεκίνησε η δράση των Εργαστηρίων Επαγγελματικής Ανάπτυξης (Professional Development Workshops- PDW), τα οποία απευθύνονταν κατά κύριο λόγο σε εκπαιδευτικούς, οι οποίοι ήθελαν να εξελιχθούν περαιτέρω και να επιμορφωθούν γύρω από το πρόγραμμα eTwinning. Ανάμεσα στους στόχους των Εργαστηρίων Επαγγελματικής Ανάπτυξης, ήταν και καλλιέργεια ψηφιακών ικανοτήτων, καθώς και η εκμάθηση ξένων γλωσσών και η ανάπτυξη διαπολιτισμικών και κοινωνικών δεξιοτήτων. Η συμμετοχή στα εν λόγω Εργαστήρια σημείωσε τεράστια επιτυχία, καθώς στα δύο πρώτα έτη λειτουργίας τους, συμμετείχαν περισσότεροι από 1.400 εκπαιδευτικούς. Ακόμη, το 2006 η Εθνική Υπηρεσία Υποστήριξης ξεκίνησε να οργανώνει εκπαιδευτικές συναντήσεις, οι οποίες πραγματοποιούνταν είτε δια ζώσης, είτε εξ αποστάσεως (Vuorikari, 2010).

Σύμφωνα με τους Vuorikari et al. (2011), το έτος 2008 αποτελεί σημείο αναφοράς για το πρόγραμμα eTwinning, αφού ξεκίνησε να μεριμνά για την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών. Στοχεύοντας, λοιπόν, στην επαγγελματική ανέλιξη των συμμετεχόντων, ξεκίνησαν να εντάσσονται στο πρόγραμμα νέες επιμορφωτικές δράσεις, όπως είναι για παράδειγμα τα περιφερειακά εργαστήρια ανάπτυξης (διαδικτυακά και δια ζώσης), οι ομάδες εκπαιδευτικών (eTwinners), διάφορα επιμορφωτικά σεμινάρια κ.λπ. (Παπαδάκης, 2016). Στα πλαίσια αυτών των δράσεων, σχηματίστηκαν ομάδες με κοινά ενδιαφέροντα, με σκοπό να συνεργαστούν και να ανταλλάξουν εμπειρίες για την υλοποίηση ενός κοινού έργου. Έτσι, το eTwinning από ένα συνεργατικό διαδικτυακό περιβάλλον, μετατράπηκε σε μια κοινότητα

εκπαιδευτικών από όλη την Ευρώπη, στοχεύοντας με τις δράσεις του στην επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών (Kampylis & Punie, 2013¹ Song, Petrushyna, Cao & Klamma, 2011² Vuorikari et al., 2011).

Σήμερα, το eTwinning μεριμνά για την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών, προσφέροντάς τους ένα ευρύ φάσμα επιμορφώσεων σε Ευρωπαϊκό επίπεδο. Έτσι, τα μέλη του προγράμματος μπορούν να συμμετέχουν σε:

- **Εκδηλώσεις Μάθησης** : οι εκδηλώσεις μάθησης, αποτελούν σύντομες διαδικτυακές συναντήσεις, διάρκειας μιας ή δύο εβδομάδων, οι οποίες οργανώνονται από την Κεντρική Υπηρεσία Υποστήριξης. Το ανώτερο όριο εκπαιδευτικών που μπορούν να συμμετέχουν, ανέρχεται στα 200 άτομα. Κατά τη διάρκεια των εκδηλώσεων, προάγεται η συζήτηση μεταξύ των εκπαιδευτικών πάνω σε ποικίλα θέματα παιδαγωγικού κυρίως χαρακτήρα. Ανώτερος στόχος των εκδηλώσεων μάθησης, είναι η καλλιέργεια σχέσεων συνεργασίας ανάμεσα στους συμμετέχοντες, με σκοπό την παραγωγή ενός κοινού έργου. Παρακολουθώντας τις εκδηλώσεις μάθησης, οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί έχουν την ευκαιρία να λάβουν πιστοποίηση παρακολούθησης (Crawley at al. , 2010 <https://etwinning.net>).
- **Διαδικτυακοί Κύκλοι Μαθημάτων** : οι Διαδικτυακοί Κύκλοι Μαθημάτων αποτελούν μια σειρά από μαθήματα που έχουν μεγάλη διάρκεια και οργανώνονται από την Κεντρική Υπηρεσία Υποστήριξης. Συγκεκριμένα, έχουν διάρκεια 3 έως 4 μήνες και τα μαθήματα πραγματοποιούνται μέσω διαδικτύου. Το ανώτερο όριο των συμμετεχόντων, ανέρχεται στα 250 άτομα. Κύριος στόχος των μαθημάτων, είναι η ανάπτυξη σχέσεων συνεργασίας και συζήτησης μεταξύ των εκπαιδευτικών. Μέσα από τη συμμετοχή στους Διαδικτυακούς Κύκλους Μαθημάτων, οι εκπαιδευτικοί έχουν την δυνατότητα να λάβουν πιστοποίηση παρακολούθησης (<https://etwinning.net>).
- **Διαδικτυακά Σεμινάρια** : τα διαδικτυακά σεμινάρια είναι πολύ σύντομες εκδηλώσεις, διάρκειας μιας έως δύο ωρών, τα οποία οργανώνονται από την Κεντρική Υπηρεσία Υποστήριξης. Πραγματοποιούνται διαδικτυακά στην πλατφόρμα eTwinning Live. Το όριο των συμμετεχόντων ανέρχεται στα 200

άτομα. Οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί έχουν την ευκαιρία να συζητήσουν και να ανταλλάξουν απόψεις με τους συναδέλφους τους, στα πλαίσια μιας ζωντανής συζήτησης. Τα σεμινάρια πραγματοποιούνται σε κάποια ευρέως διαδεδομένη ευρωπαϊκή γλώσσα, ενώ είναι δυνατή η λήψη πιστοποίησης παρακολούθησης (<https://etwinning.net>).

- **Εργαστήρια Επαγγελματικής Ανάπτυξης:** τα εργαστήρια επαγγελματικής ανάπτυξης αποτελούν σύντομες εκδηλώσεις, διάρκειας 2 έως 3 ημερών, οι οποίες πραγματοποιούνται από τις Εθνικές Υπηρεσίες Υποστήριξης, σε συνεργασία με την Κεντρική Υπηρεσία Υποστήριξης. Τα εν λόγω εργαστήρια λαμβάνουν χώρα περίπου πέντε φορές κάθε χρόνο και πραγματεύονται ποικίλα παιδαγωγικά ζητήματα. Το όριο των συμμετεχόντων ανέρχεται στα 100 άτομα. Απαραίτητη προϋπόθεση για να συμμετέχει κάποιος σε αυτά, είναι η προϋπάρχουσα εμπειρία. Τα εργαστήρια πραγματοποιούνται σε μια ευρέως διαδεδομένη ευρωπαϊκή γλώσσα και δίνουν τη δυνατότητα στους συμμετέχοντες να λάβουν πιστοποίηση παρακολούθησης (<https://etwinning.net>).
- **Θεματικά Σεμινάρια :** τα θεματικά σεμινάρια αποτελούν δια ζώσης ενημερωτικές συναντήσεις, διάρκειας δύο έως τριών ημερών. Οργανώνονται από τις Εθνικές Υπηρεσίες Υποστήριξης, σε συνεργασία με την Κεντρική Υπηρεσία Υποστήριξης. Πρωταρχικός τους στόχος είναι η πληροφόρηση και ενημέρωση των συμμετεχόντων, σχετικά με τη λειτουργία του προγράμματος eTwinning. Το όριο των συμμετεχόντων ανέρχεται στα 200 άτομα, χωρίς όμως να χρειάζεται να συμμετέχουν στο πρόγραμμα.
- **Ετήσια Συνέδρια :** τα ετήσια συνέδρια αποτελούν τριήμερες εκδηλώσεις, οι οποίες διοργανώνονται από την Κεντρική Υπηρεσία Υποστήριξης, αλλά και από τις Εθνικές Υπηρεσίες Υποστήριξης αντίστοιχα. Τα θέματα που πραγματεύονται, είναι Ευρωπαϊκής εμβέλειας (<https://etwinning.net>).
- **Ομάδες eTwinning :** οι ομάδες eTwinning, αποτελούν ιδιωτικές διαδικτυακές κοινότητες, όπου εκπαιδευτικοί από διάφορα σχολεία της Ευρώπης μπορούν να επικοινωνήσουν, να συζητήσουν, να συνεργαστούν για την υλοποίηση ενός κοινού έργου, να ανταλλάξουν απόψεις και ιδέες, να μοιραστούν ξεχωριστές εμπειρίες κτλ. . Τα θέματα που πραγματεύονται οι ομάδες, ποικίλουν (π.χ.

εκμάθησης ξένων γλωσσών, εκπαίδευση στις φυσικές επιστήμες). Ειδικότερα, οι «Εξέχουσες Ομάδες» (Featured Groups), διευθύνονται από έμπειρους eTwinners, οι οποίοι έχουν ολοκληρώσει έναν προαπαιτούμενο κύκλο μαθημάτων. Οι ομάδες αυτές, πραγματεύονται θέματα, όπως είναι η διδασκαλία γλωσσών, η ασφάλεια στο διαδίκτυο, η επιχειρηματικότητα στην εκπαίδευση κ.λπ.. Κάθε ομάδα αναλαμβάνει να ασχοληθεί με ένα συγκεκριμένο θέμα, το οποίο καλείται να αναλύσει και να επιχειρηματολογήσει πάνω σε αυτό (Crawley et al., 2010 Pateraki, 2018b, <https://etwinning.net>).

Επομένως, όπως έχει αποδειχθεί, υπάρχουν πολλές δυνατότητες επαγγελματικής ανάπτυξης, οι οποίες προσφέρονται στους εκπαιδευτικούς μέσω του προγράμματος eTwinning (Bacescu, 2016* Galvin, 2009* Kampylis & Punie, 2013). Συγκεκριμένα, οι εκπαιδευτικοί με τη συμμετοχή τους στις προαναφερθείσες επιμορφωτικές δράσεις, έχουν τη δυνατότητα να διευρύνουν τους ορίζοντές τους, αλλά και να συμβάλλουν στην ανάπτυξη πρωτοποριακών παιδαγωγικών πρακτικών. Ακόμη, τους δίνεται η ευκαιρία να έρθουν σε επαφή με νέα εκπαιδευτικά συστήματα, να βελτιώσουν τις ψηφιακές τους ικανότητες και να καλλιεργήσουν δεξιότητες συνεργασίας και επικοινωνίας.

Κεφάλαιο 6 - Μεθοδολογία έρευνας

6.1 Σκοπός της έρευνας και ερευνητικά ερωτήματα

Οι δυνατότητες του διαδικτύου πλαισιώνουν μία νέα εκπαιδευτική κουλτούρα μάθησης, η οποία βασίζεται στις αρχές της συλλογικής εξερεύνησης και της καινοτομίας, βελτιστοποιώντας τις παιδαγωγικές πρακτικές. Εφαρμόζονται σύγχρονες και ασύγχρονες μορφές αλληλεπίδρασης, οι οποίες καταργούν απαρχαιωμένες διδακτικές τεχνικές εξαλείφοντας χωροχρονικά εμπόδια. Οι εμπλεκόμενοι στην εκπαιδευτική διαδικασία δύνανται να αναπτυχθούν σε προσωπικό και επαγγελματικό επίπεδο, υιοθετώντας ευέλικτα χαρακτηριστικά προσαρμογής και εξέλιξης των δεξιοτήτων μάθησης. Ελαχιστοποιείται η αδράνεια, ενώ παράλληλα προσφέρονται ευκαιρίες ενεργούς συμμετοχής και αλληλοϋποστήριξης μεταξύ των συμμετεχόντων, τόσο ατομικά όσο και συλλογικά. Προάγεται η ομαδοσυνεργατική μορφή εκπαίδευσης καθιστώντας ικανούς τους διδασκομένους, μέσω της ανταλλαγής απόψεων, να ενστερνιστούν καινοτόμες προσεγγίσεις και ιδέες σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο.

Κάθε άτομο διαμορφώνει την προσωπική του ταυτότητα νοηματοδοτώντας συντονισμένες δραστηριότητες μάθησης, μέσω της διαλογικής διαδικασίας. Ανανεώνονται διαρκώς, λόγω των ταχύτερων τεχνολογικών εξελίξεων, τα κίνητρα μάθησης, δεδομένου του εκσυγχρονισμένου διδακτικού υλικού, το οποίο επικαιροποιείται και εξελίσσεται. Διαμορφώνεται ένα περιβάλλον εργασίας, μέσω του οποίου αναπτύσσονται εκπαιδευτικές κοινότητες μάθησης, οι οποίες εντάσσονται και λειτουργούν σε οργανωμένα εκπαιδευτικά δίκτυα. Τα έργα eTwinning καθιστούν ικανούς τους χρήστες να έρχονται αντιμέτωποι με ρεαλιστικές καταστάσεις της καθημερινής ζωής ανταλλάσσοντας εμπειρίες, μέσω των οποίων ο ένας μαθαίνει από τους άλλους.

Έπειτα από τη βιβλιογραφική ανασκόπηση που πραγματοποιήθηκε, διαπιστώθηκε ότι δεν έχει διεξαχθεί μέχρι τώρα στη χώρα μας κάποια ποσοτική έρευνα, η οποία να εξετάζει την επίδραση που έχει το ευρωπαϊκό πρόγραμμα eTwinning στους εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, αναφορικά με τον τρόπο διδασκαλίας τους και τον αντίκτυπο που έχει στους μαθητές τους. Λαμβάνοντας, λοιπόν, υπόψη τη σημαντικότητα αυτού του προβλήματος καθώς επίσης και το ενδιαφέρον που έχει προκαλέσει σε εκπαιδευτικούς, μαθητές και γονείς σε διεθνές επίπεδο, κρίθηκε απαραίτητη η περαιτέρω διερεύνησή του.

Η παρούσα εργασία έχει ως στόχο να μελετήσει τον βαθμό συμμετοχής των εκπαιδευτικών προσχολικής και δημοτικής εκπαίδευσης σε συνεργατικές δράσεις του eTwinning, καθώς επίσης και τον αντίκτυπο που έχει η συμμετοχή τους στο έργο των ίδιων των εκπαιδευτικών, στην εξέλιξη των μαθητών τους και στη σχολική κοινότητα γενικότερα.

Λαμβάνοντας υπόψη όσα αναφέρθηκαν παραπάνω, προέκυψαν τα ακόλουθα ερευνητικά ερωτήματα:

- Κατά πόσο πιστεύουν οι εκπαιδευτικοί πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης ότι η συμμετοχή τους στο eTwinning επιδρά θετικά στην προσωπική επαγγελματική τους ανάπτυξη;
- Κατά πόσο θεωρούν οι εκπαιδευτικοί πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης ότι η συμμετοχή τους στο eTwinning επιφέρει θετικά αποτελέσματα στην καλλιέργεια δεξιοτήτων των μαθητών τους;
- Σε ποιο βαθμό πιστεύουν οι εκπαιδευτικοί πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης ότι η συμμετοχή τους στο eTwinning έχει θετικό αντίκτυπο στο προφίλ του σχολείου και κινητοποιεί το ενδιαφέρον της ευρύτερης σχολικής κοινότητας;
- Κατά πόσο συνέβαλε η συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε δράσεις του προγράμματος eTwinning στην υιοθέτηση καινοτόμων διδακτικών πρακτικών και στην αλλαγή του τρόπου διδασκαλίας τους;

6.2 Μεθοδολογία έρευνας

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε με τη χρήση ερωτηματολογίου σε ψηφιακή μορφή, το οποίο στάλθηκε στους συμμετέχοντες μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Στην πραγματικότητα, πρόκειται για μια ποσοτική έρευνα, αφού μελετά τις απόψεις των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σχετικά με την επίδραση της χρήσης του ευρωπαϊκού προγράμματος eTwinning. Ακόμη, εξετάζει τη σχέση ανάμεσα σε μεταβλητές όπως είναι το φύλο, η ηλικία, η προϋπηρεσία, η κατάρτιση κτλ., με τον βαθμό συμμετοχής τους στις συνεργατικές δράσεις του eTwinning. Σύμφωνα με τον Apuke (2017), η ποσοτική έρευνα ορίζεται ως η προσπάθεια διερεύνησης ενός θέματος, συλλέγοντας πληροφορίες, οι οποίες στη συνέχεια ποσοτικοποιούνται και αναλύονται με στατιστικούς όρους. Ακόμη, η συλλογή και η στατιστική ανάλυση ενός μεγάλου όγκου δεδομένων, προσδίδει εγκυρότητα και αξιοπιστία στα αποτελέσματα της έρευνας κι έτσι τα αποτελέσματα μπορούν να γενικευτούν σε όλο τον πληθυσμό.

Η επεξεργασία και η ανάλυση των δεδομένων της έρευνας έγινε με το πρόγραμμα στατιστικής ανάλυσης “Jamovi 1.6.23”.

6.3 Εργαλείο έρευνας

Για την συλλογή των δεδομένων, χρησιμοποιήθηκε το ερωτηματολόγιο, το οποίο αποτελεί το συνηθέστερο εργαλείο συγκέντρωσης δεδομένων. Πραγματοποιήθηκε ποσοτική έρευνα, αξιοποιώντας ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα του πληθυσμού των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, προκειμένου να μπορεί να επιτευχθεί γενίκευση των ευρημάτων της έρευνας.

Το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε στην παρούσα έρευνα, αποτελεί δημιουργία των ερευνητριών Caroline Kearney και Agueda Gras-Velazquez. Οι εν λόγω ερευνήτριες πραγματοποίησαν στα τέλη του 2014 μία έρευνα με αφορμή τη συμπλήρωση 10 χρόνων από την έναρξη εφαρμογής του προγράμματος eTwinning. Στην έρευνα που διεξήγαγαν, εξέτασαν τη συμμετοχή των εκπαιδευτικών στις συνεργατικές δράσεις του eTwinning, καθώς και τις

διδασκτικές πρακτικές τις οποίες υιοθετούν, την επίδραση που έχει η συμμετοχή στο πρόγραμμα στην επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών, αλλά και τα εμπόδια που συναντούν οι ίδιοι κατά τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα. Η έρευνα έλαβε χώρα τον Σεπτέμβριο του 2014 και συμμετείχαν σε αυτή 6.000 εκπαιδευτικοί (Kearney & Gras-Velázquez, 2015).

Το ερωτηματολόγιο της έρευνας σχεδιάστηκε στο Google forms και αποτελούνταν από 45 ερωτήσεις, ομαδοποιημένες σε 5 ενότητες. Οι ερωτήσεις που χρησιμοποιήθηκαν ήταν όλες κλειστού τύπου και ορισμένες από αυτές απαιτούσαν διαβαθμισμένες απαντήσεις, οι οποίες στηρίχθηκαν στην πενταβάθμια κλίμακα Likert (π.χ. διαφωνώ απόλυτα, διαφωνώ, ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ, συμφωνώ, συμφωνώ απόλυτα). Συγκεκριμένα, το ερωτηματολόγιο που στάλθηκε στους συμμετέχοντες μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, τους ενημέρωνε αρχικά για το σκοπό της έρευνας, το χρόνο που θα χρειαστούν για τη συμπλήρωσή του, καθώς και για την προστασία των προσωπικών τους δεδομένων.

Στην πρώτη ενότητα των ερωτήσεων (ερωτήσεις 1-9), οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να απαντήσουν σε μερικές ερωτήσεις που αφορούν τα δημογραφικά στοιχεία (φύλο, ηλικία, προϋπηρεσία, τίτλοι σπουδών κλπ.), με σκοπό να σκιαγραφήσουμε το προφίλ των συμμετεχόντων.

Η δεύτερη ενότητα (ερωτήσεις 10-18), περιλάμβανε ερωτήσεις που είχαν σκοπό να εξετάσουν τις απόψεις των εκπαιδευτικών σχετικά με την επίδραση που είχε η συμμετοχή τους στο πρόγραμμα, στις εκπαιδευτικές πρακτικές που χρησιμοποιούν κατά τη διδασκαλία.

Οι ερωτήσεις της τρίτης ενότητας (ερωτήσεις 19-20), είχαν σκοπό να εξετάσουν την χρήση των ΤΠΕ από τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές τους, πριν και μετά τη συμμετοχή τους στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα eTwinning.

Στην τέταρτη ενότητα (ερωτήσεις 21-23), οι ερωτώμενοι εκπαιδευτικοί κλήθηκαν να απαντήσουν σε ερωτήσεις που αφορούσαν το προφίλ της σχολικής μονάδας όπου εργάζονται και τον αντίκτυπο που είχε το eTwinning στις σχολικές πρακτικές.

Η πέμπτη και τελευταία ενότητα (ερωτήσεις 24-45), περιελάμβανε ερωτήσεις με σκοπό να διερευνηθούν οι απόψεις των εκπαιδευτικών σχετικά με τις ανάγκες που προκύπτουν για επαγγελματική ανάπτυξη μέσα από δράσεις του eTwinning, σε εθνικό αλλά και διεθνές επίπεδο.

Η παρούσα έρευνα ξεκίνησε τον Νοέμβριο του 2022 και ολοκληρώθηκε τον Φεβρουάριο του 2023.

6.4 Δείγμα

Σύμφωνα με τους Ίσαρη και Πουρκό (2015), τα ερευνητικά αποτελέσματα επηρεάζονται και διαμορφώνονται από το δείγμα. Ωστόσο, η συλλογή δεδομένων δεν είναι δυνατό να πραγματοποιηθεί για όλα τα άτομα που απαρτίζουν την πληθυσμιακή ομάδα που εξετάζει η εκάστοτε έρευνα, με αποτέλεσμα οι ερευνητές να επιλέγουν μια μικρή ομάδα αυτού του πληθυσμού. Η ομάδα αυτή επιλέγεται με τέτοιο τρόπο, με σκοπό να αντιπροσωπεύει σε μεγάλο βαθμό την πληθυσμιακή ομάδα που διερευνάται (Coen, Manion & Morrison, 2007).

Τα άτομα που συμμετείχαν στη συγκεκριμένη έρευνα ήταν εκπαιδευτικοί Δημοτικής και Προσχολικής Εκπαίδευσης, οι οποίοι κάποια στιγμή συμμετείχαν σε συνεργατικές δράσεις του προγράμματος eTwinning. Η συλλογή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με δειγματοληψία ευκολίας, προκειμένου να διευκολυνθεί η συγκέντρωση επαρκούς αριθμού συμμετεχόντων για τις ερευνητικές ανάγκες της παρούσας εργασίας.

6.5 Περιορισμοί έρευνας

Κατά τη διάρκεια διεξαγωγής της παρούσας έρευνας, αντιμετωπίστηκαν διάφορες δυσκολίες και περιορισμοί, οι οποίοι παρουσιάζονται παρακάτω:

- το μέγεθος του δείγματος ήταν περιορισμένο- χωρίς να είναι ιδιαίτερα μικρό- οπότε τα αποτελέσματα της έρευνας δεν μπορούν να γενικευτούν για το σύνολο των Εκπαιδευτικών Προσχολική και Δημοτικής Εκπαίδευσης στην Ελλάδα.
- η έρευνα που πραγματοποιήθηκε ήταν μόνο ποσοτική και έγινε με τη χρήση ερωτηματολογίου

Ωστόσο, το θετικό στοιχείο ήταν ότι σχεδόν όλοι οι συμμετέχοντες, ήταν πρόθυμοι και δεκτικοί να απαντήσουν στο ερωτηματολόγιο, προκειμένου να βοηθήσουν στη διεξαγωγή της έρευνας.

Κεφάλαιο 7 – Αποτελέσματα Έρευνας

Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας που υλοποιήθηκε σχετικά με την επίδραση του προγράμματος eTwinning στις Εκπαιδευτικές και Παιδαγωγικές Πρακτικές που χρησιμοποιούν οι εκπαιδευτικοί Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης κατά τη διδασκαλία. Επιπλέον, γίνονται φανερές οι αλλαγές που επέφερε η συμμετοχή τους στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα, καθώς ακόμη αναδείχθηκε η ανάγκη για επαγγελματική εξέλιξη των εκπαιδευτικών. Η στατιστική ανάλυση των αποτελεσμάτων έγινε σύμφωνα με τις ενότητες που ήταν χωρισμένο το ερωτηματολόγιο.

7.1 Δημογραφικά Χαρακτηριστικά

Οι ερωτήσεις των δημογραφικών στοιχείων που συμπεριλήφθηκαν στο ερωτηματολόγιο, αφορούσαν στο φύλο, την ηλικία, το επίπεδο σπουδών, την ειδικότητα, τη θέση του σχολείου, τα

έτη υπηρεσίας, καθώς και το αν οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί είναι πρεσβευτές του eTwinning και σε ποια τάξη εφαρμόζουν τις τρέχουσες δραστηριότητες.

Πιο αναλυτικά, στην 1^η ερώτηση που αφορά το φύλο, τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η πλειοψηφία του δείγματος αποτελούνταν από γυναίκες (81.5%), ενώ ένα μικρό ποσοστό του δείγματος (18.5 %) αφορούσε στους άνδρες (Πίνακας 1).

Πίνακας 1. Φύλο

Φύλο	Συχνότητες	Ποσοστό %
άνδρας	28	18.5 %
γυναίκα	123	81.5 %

Αναφορικά με την ηλικία των συμμετεχόντων, από τα αποτελέσματα προκύπτει ότι το μεγαλύτερο ποσοστό εκπαιδευτικών (31.1%), έχει ηλικία 31-40 έτη. Ακολουθεί με μικρή διαφορά (27.2%) η ηλικιακή ομάδα των 20-30 ετών, ενώ μόλις 26 συμμετέχοντες (17.2%), έχουν ηλικία 51-60 έτη (Πίνακας 2).

Πίνακας 2. Ηλικία

Ηλικία	Συχνότητες	Ποσοστό %
20-30	41	27.2 %
31-40	47	31.1 %
41-50	37	24.5 %
51-60	26	17.2 %

Όσον αφορά το επίπεδο σπουδών, πάνω από τους μισούς συμμετέχοντες έχουν στην κατοχή τους τίτλο μεταπτυχιακών σπουδών (52.3%), 61 άτομα (40.4%) είναι απόφοιτοι

Πανεπιστημιακού Τμήματος, μόλις 6 συμμετέχοντες (4%) είναι κάτοχοι Διδακτορικού Διπλώματος και 5 εκπαιδευτικοί (3.3%) έχουν λάβει κάποια μετεκπαίδευση (Πίνακας 3).

Πίνακας 3. Τίτλος Σπουδών

Τίτλος Σπουδών	Συχνότητες	Ποσοστό %
Πτυχίο ΑΕΙ	61	40.4 %
Διδασκαλείο/Μετεκπαίδευση	5	3.3 %
Κάτοχος τίτλου Μεταπτυχιακών Σπουδών	79	52.3 %
Κάτοχος Διδακτορικού	6	4.0 %

Επιπλέον, σχετικά με την ειδικότητα των συμμετεχόντων, προκύπτει ότι η πλειοψηφία (51.7%) ανήκει στον κλάδο της γενικής εκπαίδευσης και ακολουθεί ο κλάδος της ειδικής αγωγής με 19 συμμετέχοντες (12.6%). Από τους εκπαιδευτικούς γενικής εκπαίδευσης, οι 18 (11.9%) έχουν κάποιο μεταπτυχιακό ή σεμινάριο ειδικής αγωγής και κατατάσσονται στον κλάδο ΠΕ 70.5, ενώ μόλις 16 από τους συμμετέχοντες (10.6%), είναι Νηπιαγωγοί (Πίνακας 4).

Πίνακας 4. Ειδικότητα

Ειδικότητα	Συχνότητες	Ποσοστό %
ΠΕ 60	16	10.6 %
ΠΕ 60.5	1	0.7 %
ΠΕ 70	78	51.7 %
ΠΕ 70.5	18	11.9 %
ΠΕ 71	19	12.6 %
ΠΕ 05	1	0.7 %
ΠΕ 06	11	7.3 %
ΠΕ 08	1	0.7 %
ΠΕ 11	2	1.3 %
ΠΕ 19-20	4	2.6 %

Όσον αφορά την τοποθεσία που βρίσκεται το σχολείο, προκύπτει ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών διδάσκει σε σχολεία που βρίσκονται σε αστικές περιοχές (45%), ακολουθεί ένα μικρότερο ποσοστό (35.1%) να διδάσκει σε ημιαστικές περιοχές, ενώ το ποσοστό των εκπαιδευτικών που διδάσκουν σε σχολεία αγροτικών περιοχών ανέρχεται στο 19.9% (Πίνακας 5).

Πίνακας 5. Τοποθεσία Σχολείου

Τοποθεσία Σχολείου	Συχνότητες	Ποσοστό %
αστική περιοχή	68	45.0 %
ημιαστική περιοχή	53	35.1 %
αγροτική περιοχή	30	19.9 %

Συνεχίζοντας στην επόμενη ερώτηση, η οποία αναφέρεται στα έτη υπηρεσίας, τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των εκπαιδευτικών(33.8%), έχει προϋπηρεσία 4 έως 10 χρόνια, ενώ μόλις ένα 4% του συνολικού δείγματος δήλωσε ότι έχει πάνω από 30 χρόνια προϋπηρεσίας (Πίνακας 6).

Πίνακας 6. Προϋπηρεσία

Προϋπηρεσία	Συχνότητες	Ποσοστό %
λιγότερο από ένα χρόνο	9	6.0 %

Προϋπηρεσία	Συχνότητες	Ποσοστό %
1-3 χρόνια	29	19.2 %
4-10 χρόνια	51	33.8 %
11-20 χρόνια	28	18.5 %
21-30 χρόνια	28	18.5 %
πάνω από 30 χρόνια	6	4.0 %

Στην ερώτηση που αφορούσε το αν οι ερωτώμενοι εκπαιδευτικοί είναι πρεσβευτές του προγράμματος eTwinning, οι 120 από τους 151 απάντησαν πως δεν είναι, ενώ οι υπόλοιποι 31 απάντησαν θετικά (Πίνακας 7).

Πίνακας 7.Πρεσβευτής eTwinning

Πρεσβευτής eTwinning	Συχνότητες	Ποσοστό %
Όχι	120	79.5 %
Ναι	31	20.5 %

Συνεχίζοντας στην επόμενη ερώτηση που αφορά την τάξη στην οποία εφαρμόζουν οι ερωτώμενοι εκπαιδευτικοί της πρακτικές του προγράμματος eTwinning, προκύπτει από τον παρακάτω πίνακα ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτώμενων εφαρμόζει τις πρακτικές στην ΣΤ' δημοτικού (17.9%), ακολουθεί η Γ' Δημοτικού με ποσοστό 15.9% και η Ε' Δημοτικού με ποσοστό 15.2%. Μόλις 10 (6.6%) από τους ερωτώμενους εκπαιδευτικούς απάντησαν πως εφαρμόζουν τις πρακτικές του προγράμματος στην Α' Δημοτικού (Πίνακας 8).

Πίνακας 8. Τάξη στην οποία εφαρμόζετε τις πρακτικές του eTwinning

Τάξη στην οποία εφαρμόζετε τις πρακτικές του eTwinning	Συχνότητες	Ποσοστό %
Α' Δημοτικού	10	6.6 %
Β' Δημοτικού	14	9.3 %
Γ' Δημοτικού	24	15.9 %
Δ' Δημοτικού	21	13.9 %
Ε' Δημοτικού	23	15.2 %
ΣΤ' Δημοτικού	27	17.9 %
Τμήμα Ένταξης Δημοτικού	16	10.6 %
Νηπιαγωγείο	16	10.6 %

Προχωρώντας στην τελευταία ερώτηση αυτής της ενότητας, η οποία πραγματεύεται τη σχέση των εκπαιδευτικών με το πρόγραμμα eTwinning, προκύπτει από τα αποτελέσματα ότι οι 49 από τους 151 ερωτώμενους δήλωσαν ότι στην παρούσα φάση δε συμμετέχουν σε κάποιο πρόγραμμα, αλλά συμμετέχουν σε άλλες δραστηριότητες του eTwinning. Επιπλέον, όπως φαίνεται και στον παρακάτω πίνακα, αρκετοί είναι οι εκπαιδευτικοί (27.2%), οι οποίοι είναι καινούργιοι στο eTwinning και συμμετέχουν πρώτη φορά σε κάποιο πρόγραμμα. Αξίζει να αναφερθεί ότι ένα μικρό ποσοστό από το σύνολο των εκπαιδευτικών (9.3%), ξεκίνησε κάποιο πρόγραμμα, αλλά δεν κατάφερε να το ολοκληρώσει (Πίνακας 9).

Πίνακας 9. Σχέση των εκπαιδευτικών με το eTwinning

Σχέση με το eTwinning	Συχνότητες	Ποσοστό %
Αυτή τη στιγμή δε συμμετέχω σε κάποιο πρόγραμμα, αλλά συμμετέχω σε άλλες δραστηριότητες του eTwinning	49	32.5 %
Ξεκίνησα κάποιο πρόγραμμα, αλλά δεν κατάφερα να το ολοκληρώσω	14	9.3 %
Είμαι καινούργιος στο eTwinning και αυτό είναι το πρώτο πρόγραμμα που συμμετέχω	41	27.2 %
Συντονίζω ένα ή περισσότερα προγράμματα που βρίσκονται σε εξέλιξη	27	17.9 %
Συμμετείχα σε διάφορα προγράμματα που έχουν ολοκληρωθεί	20	13.2 %

7.2 Έλεγχος Αξιοπιστίας Ερωτηματολογίου

Προκειμένου να διερευνηθεί η αξιοπιστία του ερωτηματολογίου, πραγματοποιήθηκε ανάλυση του δείκτη α του Cronbach. Ο δείκτης α του Cronbach φανερώνει την αξιοπιστία ή μη των κλιμάκων του ερωτηματολογίου. Εάν το αποτέλεσμα είναι ικανοποιητικό ($\alpha > 0.7$), σημαίνει ότι υπάρχει αξιοπιστία της κλίμακας η οποία εξετάζεται κάθε φορά.

Ακολουθεί η παρουσίαση των αποτελεσμάτων του δείκτη α του Cronbach για κάθε επιμέρους κλίμακα του ερωτηματολογίου.

Πίνακας 10. Τιμές α του Cronbach ανά κλίμακα

Scale Reliability Statistics

Μεταβλητές	Cronbach's α
Η επίδραση του eTwinning στις εκπαιδευτικές πρακτικές	0.942
Η χρήση ΤΠΕ κατά την εφαρμογή δραστηριοτήτων eTwinning	0.945
Η επίδραση του eTwinning στις σχολικές πρακτικές	0.939
Η ανάγκη επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών	0.913
Συνολικό	0.974

Συγκεκριμένα, στην πρώτη ενότητα του ερωτηματολογίου που αφορά την επίδραση του eTwinning στις εκπαιδευτικές πρακτικές, η τιμή του δείκτη α του Cronbach είναι 0.942. Αυτό σημαίνει ότι η κλίμακα είναι αξιόπιστη.

Στη δεύτερη ενότητα που αφορά τη χρήση ΤΠΕ κατά την εφαρμογή των δραστηριοτήτων eTwinning, η τιμή του δείκτη α του Cronbach είναι 0.945, γεγονός που υποδηλώνει ότι η κλίμακα είναι αξιόπιστη.

Στην τρίτη ενότητα του ερωτηματολογίου που σχετίζεται με την επίδραση του προγράμματος eTwinning στις σχολικές πρακτικές, η τιμή του δείκτη α του Cronbach είναι 0.939. Αυτό σημαίνει ότι η κλίμακα είναι αξιόπιστη.

Στην τελευταία κλίμακα, η οποία πραγματεύεται την ανάγκη για επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών, η τιμή α του Cronbach υπολογίζεται 0.913, φανερόντας έτσι την αξιοπιστία της συγκεκριμένης κλίμακας (Πίνακας 10).

Συνεπώς, από τον παραπάνω πίνακα φαίνεται ότι υπάρχει μεγάλο ποσοστό αξιοπιστίας των ερωτήσεων του ερωτηματολογίου, καθώς οι τιμές του συντελεστή α του Cronbach είναι μεγαλύτερες από 0,70 .

7.3 Μέσος Όρος και Τυπική Απόκλιση ανά κλίμακα ερωτηματολογίου

Πίνακας 11. Μέσος όρος και τυπική απόκλιση ανά κλίμακα ερωτηματολογίου

Περιγραφικά Στατιστικά

	Η επίδραση του eTwinning στις εκπαιδευτικές πρακτικές	Η χρήση ΤΠΕ κατά την εφαρμογή δραστηριοτήτων eTwinning	Η επίδραση του eTwinning στις σχολικές πρακτικές	Η ανάγκη επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών
Μέσος Όρος	3.59	3.58	3.80	3.29
Τυπική Απόκλιση	0.618	0.770	0.638	0.781

Στον παραπάνω πίνακα μπορούμε να διακρίνουμε τον μέσο όρο και την τυπική απόκλιση για κάθε κλίμακα του ερωτηματολογίου. Συγκεκριμένα, βλέπουμε από τα αποτελέσματα του πίνακα ότι οι περισσότεροι παράμετροι έχουν αξιολογηθεί από τους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς κοντά στο 3 («Αρκετά»). Επίσης, οι τυπικές αποκλίσεις στο σύνολό τους είναι λίγο κάτω από τη μονάδα, υποδηλώνοντας μια σχετική ομοφωνία στις απαντήσεις που έδωσαν οι εκπαιδευτικοί. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο μεγαλύτερος βαθμός συμφωνίας παρατηρήθηκε στην πρώτη κλίμακα, η οποία αφορά στην επίδραση του προγράμματος eTwinning στις εκπαιδευτικές πρακτικές. Όπως φαίνεται, οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί έδωσαν παρόμοιες απαντήσεις,

καθώς η τυπική απόκλιση της συγκεκριμένης κλίμακας είναι αρκετά μικρότερη από τη μονάδα (0.618). Ακολουθεί με μικρή διαφορά η κλίμακα που αφορά στην επίδραση του eTwinning στις σχολικές πρακτικές. Στην εν λόγω κλίμακα, η τυπική απόκλιση είναι 0.638, υποδηλώνοντας για ακόμη μια φορά τη συμφωνία στις απαντήσεις των εκπαιδευτικών.

7.4 Συσχετίσεις μεταξύ κλιμάκων ερωτηματολογίου

Πίνακας 12. Συσχετίσεις μεταξύ κλιμάκων ερωτηματολογίου

Correlation Matrix

	Η επίδραση του eTwinning στις εκπαιδευτικές πρακτικές	Η χρήση ΤΠΕ κατά την εφαρμογή δραστηριοτήτων eTwinning	Η επίδραση του eTwinning στις σχολικές πρακτικές	Η ανάγκη επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών
Η επίδραση του eTwinning στις εκπαιδευτικές πρακτικές	—			
Η χρήση ΤΠΕ κατά την εφαρμογή δραστηριοτήτων eTwinning	0.726 ***	—		
Η επίδραση του eTwinning στις σχολικές πρακτικές	0.735 ***	0.702 ***	—	
Η ανάγκη επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών	0.506 **	0.475 **	0.546 ***	—

Από τον παραπάνω πίνακα προκύπτουν οι εξής συσχετίσεις:

Ο συντελεστής συσχέτισης ανάμεσα στην επίδραση του eTwinning στις εκπαιδευτικές πρακτικές και στη χρήση των ΤΠΕ κατά την εφαρμογή των δραστηριοτήτων eTwinning είναι $r=0.726^{***}$. Υψηλή θετική συσχέτιση και στατιστικά σημαντική σε στάθμη σημαντικότητας $p=0.001$.

Ο συντελεστής συσχέτισης ανάμεσα στην επίδραση του eTwinning στις εκπαιδευτικές πρακτικές και στην επίδραση του eTwinning στις σχολικές πρακτικές είναι $r=0.735^{***}$. Υψηλή θετική συσχέτιση και στατιστικά σημαντική σε στάθμη σημαντικότητας $p=0.001$.

Ο συντελεστής συσχέτισης ανάμεσα στη χρήση των ΤΠΕ κατά την εφαρμογή των δραστηριοτήτων eTwinning και στην επίδραση του eTwinning στις σχολικές πρακτικές είναι $r=0.702^{***}$. Υψηλή θετική συσχέτιση και στατιστικά σημαντική σε στάθμη σημαντικότητας $p=0.001$.

Ο συντελεστής συσχέτισης ανάμεσα στην επίδραση του eTwinning στις εκπαιδευτικές πρακτικές και στην ανάγκη επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών είναι $r=0.506^{**}$. Υψηλή θετική συσχέτιση και στατιστικά σημαντική σε στάθμη σημαντικότητας $p=0.1$.

Ο συντελεστής συσχέτισης ανάμεσα στη χρήση των ΤΠΕ κατά την εφαρμογή των δραστηριοτήτων eTwinning και στην ανάγκη επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών είναι $r=0.475^{**}$. Υψηλή θετική συσχέτιση και στατιστικά σημαντική σε στάθμη σημαντικότητας $p=0.1$.

Ο συντελεστής συσχέτισης ανάμεσα στην επίδραση του eTwinning στις σχολικές πρακτικές και στην ανάγκη επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών είναι $r=0.546^{***}$. Υψηλή θετική συσχέτιση και στατιστικά σημαντική σε στάθμη σημαντικότητας $p=0.001$.

7.5 Έλεγχος κανονικότητας κατανομής δεδομένων

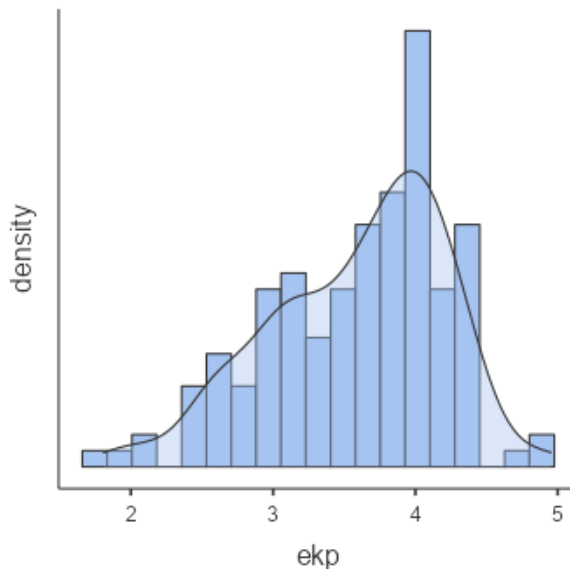
7.5.1 Η επιρροή του φύλου σχετικά με την επίδραση του eTwinning στις εκπαιδευτικές πρακτικές (Κλίμακα 1)

Όπως φαίνεται στον πίνακα 13, από τα δεδομένα για την πρώτη κλίμακα, συμπεραίνεται πως η τυπική απόκλιση είναι 0.618 και ο μέσος όρος 3.59.

Πίνακας 13. Στατιστικά δεδομένα κεντρικής τάσης και διασποράς για τη μεταβλητή "Η επίδραση του eTwinning στις εκπαιδευτικές πρακτικές"

Περιγραφικά Στατιστικά

Η επίδραση του eTwinning στις εκπαιδευτικές πρακτικές	
N	151
Μέσος Όρος	3.59
Τυπική Απόκλιση	0.618

Σχήμα 1. Ιστόγραμμα κατανομής της μεταβλητής "Η επίδραση του eTwinning στις εκπαιδευτικές πρακτικές"

Αρχικά, στην πρώτη κλίμακα, η οποία αναφέρεται παραπάνω, πραγματοποιήθηκε έλεγχος για την κανονικότητα στην κατανομή των δεδομένων. Συγκεκριμένα, όπως φαίνεται στον πίνακα 14, ο έλεγχος Shapiro-Wilk αποδεικνύει ότι η κατανομή δεν είναι κανονική, διότι $p=0.001 < 0.05$. Εφόσον δεν έχω κανονική κατανομή, εφαρμόζω το τεστ του Mann-Whitney U.

Πίνακας 14. Τεστ κανονικότητας Shapiro-Wilk (κλίμακα 1)

Normality Test (Shapiro-Wilk)

	W	p
Η επίδραση του eTwinning στις εκπαιδευτικές πρακτικές	0.967	0.001

Note. A low p-value suggests a violation of the assumption of normality

Πίνακας 15. Mann-Whitney Test (κλίμακα 1)

Independent Samples T-Test

		Statistic	p
Η επίδραση του eTwinning στις εκπαιδευτικές πρακτικές	Mann-Whitney U	1709	0.950

Note. $H_a \mu \text{ άνδρας} \neq \mu \text{ γυναίκα}$

Παρατηρούμε ότι μετά την εφαρμογή του μη παραμετρικού test Mann-Whitney U, $p=0.950$. Αφού $p > 0.05$, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στους άντρες και στις γυναίκες ως προς τις απαντήσεις που δίνουν στην επίδραση του eTwinning στις εκπαιδευτικές πρακτικές (Πίνακας 15).

Πίνακας 16. Student's Test (κλίμακα 1)

Independent Samples T-Test

		Statistic	df	p
Η επίδραση του eTwinning στις εκπαιδευτικές πρακτικές	Student's t	-0.420	149	0.675

t(149)= -0,420

p=0.675 >0.05

Εφόσον $p > 0.05$, δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στους άντρες και στις γυναίκες ως προς την επίδραση του eTwinning στις εκπαιδευτικές πρακτικές (Πίνακας 16).

Πίνακας 17. Απαντήσεις ανδρών και γυναικών ως προς την επίδραση του eTwinning στις εκπαιδευτικές πρακτικές (κλίμακα 1)

	Group	N	Μέσος όρος	Τυπική απόκλιση
Η επίδραση του eTwinning στις εκπαιδευτικές πρακτικές	άνδρας	28	3.55	0.715
	γυναίκα	123	3.60	0.597

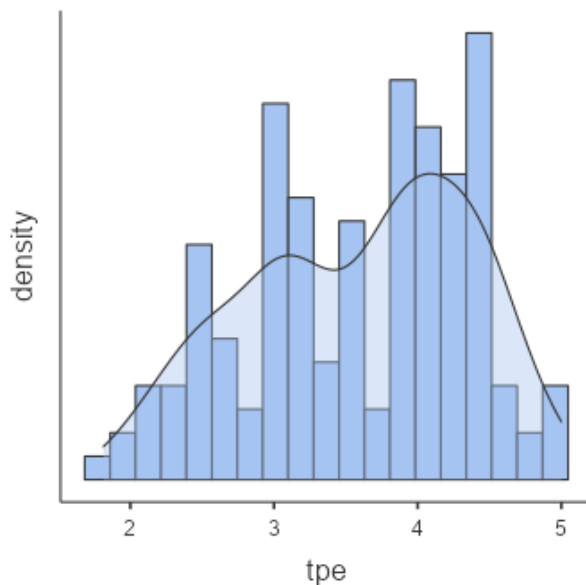
7.5.2 Η επιρροή του φύλου σχετικά με τη χρήση ΤΠΕ κατά την εφαρμογή δραστηριοτήτων eTwinning (Κλίμακα 2)

Όπως φαίνεται στον πίνακα 18, από τα δεδομένα για τη δεύτερη κλίμακα, συμπεραίνεται πως η τυπική απόκλιση είναι 0.770 και ο μέσος όρος 3.58.

Πίνακας 18. Στατιστικά δεδομένα κεντρικής τάσης και διασποράς για τη μεταβλητή " Η επίδραση του eTwinning στις εκπαιδευτικές πρακτικές"

Περιγραφικά Στατιστικά

Η χρήση ΤΠΕ κατά την εφαρμογή δραστηριοτήτων eTwinning	
N	151
Μέσος Όρος	3.58
Τυπική Απόκλιση	0.770

Σχήμα 2. Ιστογράμμα κατανομής της μεταβλητής "Η χρήση ΤΠΕ κατά την εφαρμογή δραστηριοτήτων eTwinning"

Στη δεύτερη κλίμακα, η οποία αναφέρεται παραπάνω, πραγματοποιήθηκε έλεγχος για την κανονικότητα στην κατανομή των δεδομένων. Συγκεκριμένα, όπως φαίνεται στον πίνακα 19, ο έλεγχος Shapiro-Wilk αποδεικνύει ότι η κατανομή δεν είναι κανονική, διότι $p = 0.001 < 0.05$. Εφόσον δεν έχω κανονική κατανομή, εφαρμόζω το τεστ του Mann-Whitney U.

Πίνακας 19. Τεστ κανονικότητας Shapiro-Wilk (κλίμακα 2)

Normality Test (Shapiro-Wilk)

	W	p
Η χρήση ΤΠΕ κατά την εφαρμογή δραστηριοτήτων eTwinning	0.967	0.001

Note. A low p-value suggests a violation of the assumption of normality

Πίνακας 20. Mann-Whitney Test(κλίμακα 2)

Independent Samples T-Test

		Statistic	p
Η χρήση ΤΠΕ κατά την εφαρμογή δραστηριοτήτων eTwinning	Mann-Whitney U	1564	0.449

Note. $H_a \mu \text{ άνδρας} \neq \mu \text{ γυναίκα}$

Παρατηρούμε ότι μετά την εφαρμογή του μη παραμετρικού test Mann-Whitney U, $p = 0.449$. Αφού $p > 0.05$, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στους άντρες και στις γυναίκες ως προς τις απαντήσεις που δίνουν στη χρήση ΤΠΕ κατά την εφαρμογή δραστηριοτήτων eTwinning(Πίνακας 20).

Πίνακας 21. Student's Test (κλίμακα 2)

Independent Samples T-Test

		Statistic	df	p
Η χρήση ΤΠΕ κατά την εφαρμογή δραστηριοτήτων eTwinning	Student's t	0.563	149	0.575

Note. $H_a \mu \text{ άνδρας} \neq \mu \text{ γυναίκα}$

$t(149) = 0.563$

$p = 0.575 > 0.05$

Εφόσον $p > 0.05$, δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στους άντρες και στις γυναίκες ως προς τη χρήση ΤΠΕ κατά την εφαρμογή δραστηριοτήτων eTwinning (Πίνακας 21).

Πίνακας 22. Απαντήσεις ανδρών και γυναικών ως προς τη χρήση ΤΠΕ κατά την εφαρμογή δραστηριοτήτων eTwinning (κλίμακα 2)

	Group	N	Μέσος όρος	Τυπική Απόκλιση
Η χρήση ΤΠΕ κατά την εφαρμογή δραστηριοτήτων eTwinning	άνδρας	28	3.66	0.775
	γυναίκα	123	3.57	0.771

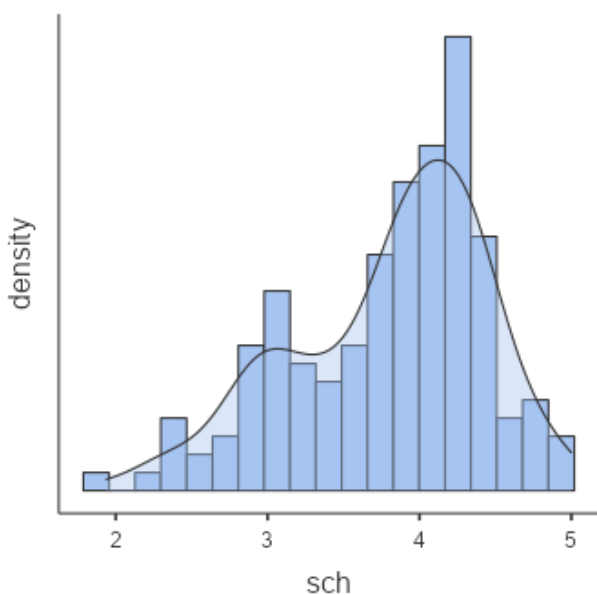
7.5.3 Η επιρροή του φύλου σχετικά με την επίδραση του eTwinning στις σχολικές πρακτικές (κλίμακα 3)

Όπως φαίνεται στον πίνακα 23, από τα δεδομένα για την τρίτη κλίμακα, συμπεραίνεται πως η τυπική απόκλιση είναι 0.638 και ο μέσος όρος 3.80.

Πίνακας 23. Στατιστικά δεδομένα κεντρικής τάσης και διασποράς για τη μεταβλητή "Η επίδραση του eTwinning στις σχολικές πρακτικές"

Περιγραφικά Στατιστικά

Η επίδραση του eTwinning στις σχολικές πρακτικές	
N	151
Μέσος όρος	3.80
Τυπική απόκλιση	0.638

Σχήμα 3. Ιστογράμμο κατανομής της μεταβλητής "Η επίδραση του eTwinning στις σχολικές πρακτικές"

Στην τρίτη κλίμακα, η οποία αναφέρεται παραπάνω, πραγματοποιήθηκε έλεγχος για την κανονικότητα στην κατανομή των δεδομένων. Συγκεκριμένα, όπως φαίνεται στον πίνακα 24, ο έλεγχος Shapiro-Wilk αποδεικνύει ότι η κατανομή δεν είναι κανονική, διότι $p < 0.05$. Εφόσον δεν έχω κανονική κατανομή, εφαρμόζω το τεστ του Mann-Whitney U.

Πίνακας 24. Τεστ κανονικότητας Shapiro-Wilk (κλίμακα 3)

Normality Test (Shapiro-Wilk)

	W	p
Η επίδραση του eTwinning στις σχολικές πρακτικές	0.958	< .001

Note. A low p-value suggests a violation of the assumption of normality

Πίνακας 25. Mann-Whitney Test (κλίμακα 3)

Independent Samples T-Test

		Statistic	p
Η επίδραση του eTwinning στις σχολικές πρακτικές	Mann-Whitney U	1646	0.717

Note. $H_a \mu \text{ άνδρας} \neq \mu \text{ γυναίκα}$

Κατά την εφαρμογή του μη παραμετρικού test Mann-Whitney U, παρατηρούμε το αποτέλεσμα $p=0.717$. Αφού $p > 0.05$, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στους άντρες και στις γυναίκες ως προς τις απαντήσεις που δίνουν στην επίδραση του eTwinning στις σχολικές πρακτικές (Πίνακας 25).

Πίνακας 26. Student's Test (κλίμακα 3)

Independent Samples T-Test

		Statistic	df	p
Η επίδραση του eTwinning στις σχολικές πρακτικές	Student's t	-0.705	149	0.482

Note. $H_a \mu \text{ άνδρας} \neq \mu \text{ γυναίκα}$

Independent Samples T-Test

	Statistic	df	p
--	-----------	----	---

t(149)= -0.705

p=0.482

Εφόσον $p > 0.05$, δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στους άντρες και στις γυναίκες ως προς τις απαντήσεις στην επίδραση του eTwinning στις σχολικές πρακτικές (Πίνακας 26).

Πίνακας 27. Απαντήσεις ανδρών και γυναικών ως προς την επίδραση του eTwinning στις σχολικές πρακτικές (κλίμακα 3)

	Group	N	Μέσος όρος	Τυπική απόκλιση
Η επίδραση του eTwinning στις σχολικές πρακτικές	άνδρας	28	3.72	0.682
	γυναίκα	123	3.82	0.630

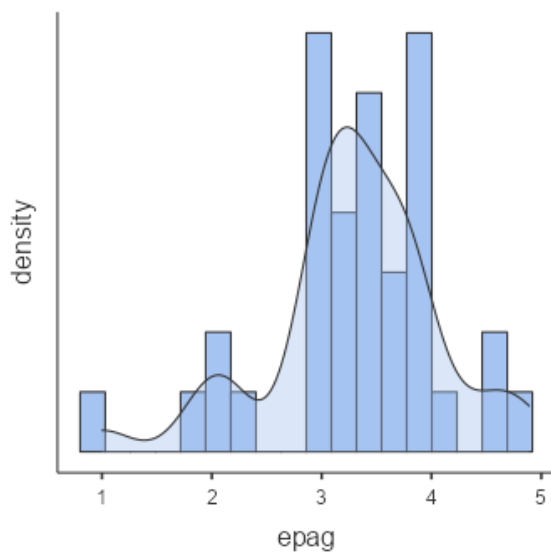
7.5.4 Η επιρροή του φύλου σχετικά με την ανάγκη επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών(κλίμακα 4)

Όπως φαίνεται στον πίνακα 28, από τα δεδομένα για την τρίτη κλίμακα, συμπεραίνεται πως η τυπική απόκλιση είναι 0.781 και ο μέσος όρος 3.29.

Πίνακας 28. Στατιστικά δεδομένα κεντρικής τάσης και διασποράς για τη μεταβλητή "Η ανάγκη επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών"

Περιγραφικά στατιστικά

Η ανάγκη επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών	
N	36
Μέσος όρος	3.29
Τυπική απόκλιση	0.781

Σχήμα 4. Ιστόγραμμα κατανομής της μεταβλητής "Η ανάγκη επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών"

Στην τέταρτη και τελευταία κλίμακα, η οποία αναφέρεται παραπάνω, πραγματοποιήθηκε έλεγχος για την κανονικότητα στην κατανομή των δεδομένων. Συγκεκριμένα, όπως φαίνεται

στον πίνακα 29, ο έλεγχος Shapiro-Wilk αποδεικνύει ότι έχω κανονική κατανομή, διότι $p=0.095>0.05$. Εφόσον έχω κανονική κατανομή, εφαρμόζω το τεστ του Levene(Πίνακας 30).

Πίνακας 29. Τεστ κανονικότητας Shapiro-Wilk (κλίμακα 4)

Normality Test (Shapiro-Wilk)

	W	p
Η ανάγκη επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών	0.949	0.095

Note. A low p-value suggests a violation of the assumption of normality

Πίνακας 30. Levene's test (κλίμακα 4)

Homogeneity of Variances Test (Levene's)

	F	df	df2	p
Η ανάγκη επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών	1.71	1	34	0.199

Note. A low p-value suggests a violation of the assumption of equal variances

Από τον παραπάνω πίνακα (πίνακας 30) παρατηρώ ότι $p=0.199 (>0.05)$. Έτσι, καταλήγω στο συμπέρασμα ότι έχω ίσες διαφορές και για αυτό το λόγο εφαρμόζω Student's test.

Πίνακας 31. Student's test (κλίμακα 4)

Independent Samples T-Test

		Statistic	df	p
Η ανάγκη επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών	Student's t	-0.106	34.0	0.916

Note. $H_a \mu \text{ άνδρας} \neq \mu \text{ γυναίκα}$

t(34)=-0.106

p=0.916

Στον πίνακα 31 παρατηρούμε ότι $p=0.916 (>0.05)$. Αυτό σημαίνει ότι δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στις απαντήσεις των ανδρών και των γυναικών στην ανάγκη για επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών.

Πίνακας 32. Απαντήσεις ανδρών και γυναικών ως προς την ανάγκη επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών (κλίμακα 4)

	Group	N	Μέσος όρος	Τυπική απόκλιση
Η ανάγκη επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών	άνδρας	8	3.26	0.538
	γυναίκα	28	3.30	0.846

7.6 Μοντέλο Παλινδρόμησης

Πίνακας 33. Παλινδρόμηση

Model Fit Measures

Model	R	R ²
1	0.775	0.601

Στον παραπάνω πίνακα, βλέπουμε ότι το $R^2=0.601$. Αυτό σημαίνει ότι η συγκεκριμένη παλινδρόμηση είναι επιτυχής και αποδοτική, δηλαδή η εξαρτημένη μεταβλητή ερμηνεύεται σωστά από τις ανεξάρτητες μεταβλητές.

Πίνακας 34. Συντελεστές του μοντέλου παλινδρόμησης

Συντελεστές Παλινδρόμησης της κλίμακας « Το Προφίλ της Σχολικής Μονάδας και η Επίδραση του eTwinning στις Σχολικές Πρακτικές» ως προς τις κλίμακες «Η επίδραση του eTwinning στις εκπαιδευτικές πρακτικές» και «Η χρήση ΤΠΕ κατά την εφαρμογή δραστηριοτήτων eTwinning».

Ανεξάρτητες μεταβλητές	Συντελεστές μοντέλου / b	SE	t	p	β
Σταθερά	0.974	0.1965	4.96	< .001	
Η επίδραση του eTwinning στις εκπαιδευτικές πρακτικές	0.492	0.0779	6.31	< .001	0.477
Η χρήση ΤΠΕ κατά την εφαρμογή δραστηριοτήτων eTwinning	0.296	0.0626	4.72	< .001	0.356

Μελετώντας τον πίνακα 34, διαπιστώνουμε ότι « Η επίδραση του eTwinning στις εκπαιδευτικές πρακτικές» έχει στατιστικά σημαντική επίδραση στην «Επίδραση του eTwinning

στις σχολικές πρακτικές και το προφίλ της σχολικής μονάδας» ($p < 0.001$). Ακόμη, φαίνεται ότι και «Η χρήση ΤΠΕ κατά την εφαρμογή δραστηριοτήτων eTwinning» έχει στατιστικά σημαντική επίδραση στην εξαρτημένη μεταβλητή («Το Προφίλ της Σχολικής Μονάδας και η Επίδραση του eTwinning στις Σχολικές Πρακτικές»), διότι $p < 0.001$.

Πίνακας 35. Συντελεστές του μοντέλου παλινδρόμησης

Model Coefficients - Το Προφίλ της Σχολικής Μονάδας και η Επίδραση του eTwinning στις Σχολικές Πρακτικές

Ανεξάρτητες μεταβλητές	Συντελεστές μοντέλου / b	SE	t	p	β
Σταθερά	0.9012	0.2069	4.36	< .001	
Η επίδραση του eTwinning στις εκπαιδευτικές πρακτικές	0.4834	0.0783	6.18	< .001	0.468
Η χρήση ΤΠΕ κατά την εφαρμογή δραστηριοτήτων eTwinning	0.3028	0.0629	4.82	< .001	0.365
E1:					
γυναίκα – άνδρας	0.0955	0.0855	1.12	0.266	0.150

^a Represents reference level

Σε αντίθεση με όσα αναφέρθηκαν παραπάνω, από τον πίνακα 35 φαίνεται ότι το φύλο (άνδρας-γυναίκα) δεν έχει στατιστικά σημαντική επίδραση $p = 0.266$ (> 0.05). Επιπλέον, αξίζει να αναφερθεί ότι οι γυναίκες έχουν θετικότερη στάση σε σχέση με τους άντρες ($b = 0.0955$).

Κεφάλαιο 8-Συμπεράσματα

8.1 Συμπεράσματα - Συζήτηση

Η παρούσα έρευνα είχε ως στόχο να διερευνήσει κατά πόσο οι εκπαιδευτικοί της Προσχολικής και Δημοτικής Εκπαίδευσης στην Ελλάδα συμμετέχουν ενεργά στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα eTwinning, καθώς και τον βαθμό επιρροής που έχει η συμμετοχή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία και στο διδακτικό τους έργο.

Στο εν λόγω κεφάλαιο, γίνεται σχολιασμός των αποτελεσμάτων της έρευνας, αφού προηγήθηκε η στατιστική ανάλυσή τους. Συγκεκριμένα, παρατίθενται τα ευρήματα που είναι άξια αναφοράς και πραγματοποιείται η σύγκρισή τους με αποτελέσματα παρόμοιων ερευνών.

Τα συμπεράσματα που προκύπτουν από την παρούσα έρευνα είναι τα εξής:

- Πάνω από τους μισούς εκπαιδευτικούς κατέχουν τίτλο μεταπτυχιακών σπουδών, ενώ ένα πολύ μικρό ποσοστό αυτών έχουν στην κατοχή τους διδακτορικό τίτλο.
- Οι συνεργατικές δράσεις eTwinning εφαρμόζονται κυρίως σε σχολεία αστικών και ημιαστικών περιοχών και λιγότερο σε αγροτικές περιοχές.
- Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων δεν είναι πρεσβευτές του eTwinning, αλλά ένα ικανοποιητικό ποσοστό συμμετέχει σε δραστηριότητες του προγράμματος.
- Φαίνεται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των συμμετεχόντων πιστεύουν ότι η συμμετοχή τους σε δραστηριότητες του eTwinning έπαιξε καθοριστικό ρόλο στη βελτίωση των δεξιοτήτων αξιοποίησης της τεχνολογίας κατά τη διδασκαλία.
- Αξίζει να αναφερθεί ότι η συντριπτική πλειοψηφία των συμμετεχόντων δήλωσε πως η συμμετοχή τους στο πρόγραμμα είχε ως αποτέλεσμα να παρακολουθούν τους μαθητές τους όταν εργάζονται και να τους παρέχουν άμεση ανατροφοδότηση, περισσότερο απ' ό,τι στο παρελθόν.
- Επιπλέον, η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών δήλωσε πως ξεκίνησε να χρησιμοποιεί νέες διδακτικές μεθόδους και εργαλεία, ως αποτέλεσμα της συμμετοχής τους στο eTwinning.
- Η εμπλοκή τους σε δραστηριότητες του προγράμματος, τους έκανε να στοχάζονται περισσότερο, συγκριτικά με το παρελθόν, σχετικά με τις παιδαγωγικές πρακτικές που εφαρμόζουν.

- Πολύ μεγάλο ποσοστό των εκπαιδευτικών κάνει χρήση των ΤΠΕ για την προετοιμασία των μαθημάτων, ενώ φαίνεται ότι οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί δεν κάνουν εκτεταμένη χρήση των κοινωνικών δικτύων, ως εργαλείο διδασκαλίας και μάθησης.
- Ένα αξιοσημείωτο ποσοστό εκπαιδευτικών δήλωσε πως το σχολείο του εφαρμόζει την αυτοαξιολόγηση της σχολικής μονάδας, προάγει τη συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών και την καλλιέργεια καινοτόμων πρακτικών και συμμετέχει ενεργά στις συνεργατικές δράσεις του eTwinning.
- Όσον αφορά τις θετικές επιδράσεις του eTwinning στις σχολικές μονάδες, συμπεραίνεται ότι οι περισσότεροι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί πιστεύουν ότι η συμμετοχή τους στο eTwinning επηρέασε σε πολύ μεγάλο βαθμό την προαγωγή της συνεργασίας μεταξύ των εκπαιδευτικών, την έναρξη καινοτόμων έργων, αλλά και την ευαισθητοποίησή τους σχετικά με την ασφαλή και υπεύθυνη χρήση του διαδικτύου. Το εν λόγω πόρισμα αποτελεί απάντηση στο τρίτο ερευνητικό ερώτημα. Πιο αναλυτικά, οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί δήλωσαν πως η συμμετοχή τους στο πρόγραμμα προάγει σε μεγάλο βαθμό τη συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών, αλλά και μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών και ωθεί το λοιπό προσωπικό σε νέες, καινοτόμες δράσεις, οικοδομώντας ταυτόχρονα το αίσθημα του Ευρωπαίου πολίτη.
- Αναφορικά με την επίδραση του eTwinning στους μαθητές, συμπεραίνεται ότι συμβάλλει σε πολύ μεγάλο βαθμό στην προαγωγή της συλλογικής εργασίας μεταξύ των μαθητών, στην ανάπτυξη της αυτονομίας τους και στην αύξηση των κινήτρων τους για μάθηση, εύρημα που επιβεβαιώνεται και από την έρευνα της Kane (2011). Το πόρισμα αυτό απαντάει και στο δεύτερο ερευνητικό ερώτημα, το οποίο αφορά στη στάση των εκπαιδευτικών απέναντι στην επίδραση που έχει το eTwinning στην καλλιέργεια δεξιοτήτων των μαθητών τους. Συγκεκριμένα, το μεγαλύτερο ποσοστό αυτών, πιστεύει ότι μέσω των δραστηριοτήτων του eTwinning προάγεται η συλλογική εργασία μεταξύ των μαθητών, γεγονός που τους καθιστά ικανούς να εργάζονται σε ομάδες προκειμένου να φέρουν εις πέρας έναν συγκεκριμένο στόχο. Ακόμη, οι μαθητές γίνονται περισσότερο αυτόνομοι και ικανοί να επιλύσουν προβλήματα που απαιτούν σύνθετη σκέψη. Με άλλα λόγια, θα μπορούσαμε να πούμε ότι οι μαθητές μέσω της εμπλοκής τους σε δράσεις του eTwinning αναπτύσσουν ψηφιακές, πολιτισμικές, γλωσσικές, επικοινωνιακές και συνεργατικές δεξιότητες (Bocconi, Kampylis & Punie, 2012· Cassells et al., 2016·

Kane, 2011· Øverland, 2015· Wastiau, Crawley & Gilleran, 2011 Γολικίδου & Τζιμογιάννης, 2014).

- Όπως αποδεικνύουν τα ευρήματα της έρευνας, η συντριπτική πλειοψηφία των συμμετεχόντων θεωρεί πως τα πιστοποιητικά συμμετοχής που λαμβάνουν ως επακόλουθο της συμμετοχής τους στις συνεργατικές δραστηριότητες του eTwinning, συμβάλλουν καθοριστικά στην επαγγελματική τους ανάπτυξη. Το παρόν εύρημα αποτελεί και την απάντηση στο πρώτο ερευνητικό ερώτημα που διατυπώθηκε, σχετικά με το αν οι εκπαιδευτικοί πιστεύουν ότι το eTwinning επιδρά θετικά στην προσωπική επαγγελματική τους ανάπτυξη. Τέλος, όσον αφορά στη συμμετοχή σε δραστηριότητες επαγγελματικής ανάπτυξης της δράσης eTwinning, βλέπουμε ότι στις μονόωρες διαλέξεις η συμμετοχή των εκπαιδευτικών είναι αρκετά μεγάλη, όπως επίσης και στις εκδηλώσεις επαγγελματικής ανάπτυξης διάρκειας δύο εβδομάδων. Μικρότερο ποσοστό συμμετοχής παρατηρήθηκε στα δια ζώσης εργαστήρια του eTwinning που διενεργούνται σε ευρωπαϊκό και σε εθνικό επίπεδο. Αυτό ενδεχομένως συμβαίνει διότι τα εργαστήρια αυτά είναι περισσότερο απαιτητικά και προϋποθέτουν μεγάλη ευχέρεια στη χρήση ξένων γλωσσών.

Σύμφωνα με τους Galvin et al. (2006), η συμμετοχή των εκπαιδευτικών στις συνεργατικές δράσεις του eTwinning, εξασφαλίζει ποιότητα στη διδακτική μεθοδολογία. Οι εκπαιδευτικοί μέσω της συμμετοχής τους στο πρόγραμμα, διευρύνουν τους ορίζοντές τους, έρχονται σε επαφή με καινοτόμες πρακτικές διδασκαλίας και μάθησης και ως εκ τούτου βελτιώνουν την επαγγελματική τους ανάπτυξη (Vuorikari et al., 2011, Kearney & Gras-Velazquez, 2015, Nawrot-Lis ,2018). Τα ευρήματα της έρευνας επιβεβαιώνουν ότι η ανάπτυξη συνεργατικών δράσεων eTwinning συμβάλλει στην καλλιέργεια κοινωνικών και γλωσσικών δεξιοτήτων των μαθητών, προάγει την ελευθερία έκφρασης, καλλιεργεί τη διαπολιτισμική συνείδηση των μαθητών και συμβάλλει καθοριστικά στην ανάπτυξη δεξιοτήτων χρήσης των ΤΠΕ(Κολλητίδου, 2016). Επιπλέον, το περιβάλλον του eTwinning προσφέρει τη δυνατότητα στους συμμετέχοντες να κάνουν χρήση καινοτόμων διδακτικών εργαλείων, υιοθετώντας παιδαγωγικές πρακτικές που διευκολύνουν το διδακτικό έργο και καθιστούν τη μάθηση μια ευχάριστη και ενδιαφέρουσα

διαδικασία. Το εύρημα αυτό απαντάει στο τέταρτο και τελευταίο ερευνητικό ερώτημα, το οποίο πραγματεύεται κατά πόσο η συμμετοχή των εκπαιδευτικών στο πρόγραμμα συνέβαλλε στην υιοθέτηση καινοτόμων διδακτικών πρακτικών και στη διαφοροποίηση του τρόπου διδασκαλίας. Από τις απαντήσεις που έδωσαν οι εκπαιδευτικοί, φαίνεται πως η συμμετοχή τους το πρόγραμμα τους επέτρεψε να κάνουν χρήση καινοτόμων διδακτικών εργαλείων και πρακτικών, τα οποία δεν είχαν χρησιμοποιήσει ξανά στο παρελθόν. Οι εκπαιδευτικοί προσπαθούν να δομήσουν ένα μαθησιακό περιβάλλον, το οποίο θα στηρίζεται στην αυτονομία και την ενεργό συμμετοχή των μαθητών, εμπλέκοντάς τους σε δραστηριότητες συνεργατικής και διεπιστημονικής μάθησης, οι οποίες ως επί το πλείστον βασίζονται στη χρήση των ΤΠΕ (Bacescu, 2016, Gilleran & Kearney, 2014, Kearney & Gras-Velázquez, 2015).

Αναφορικά με την αξιοποίηση των ΤΠΕ κατά την εφαρμογή των συνεργατικών δράσεων eTwinning, τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι eTwinners έχουν επωφεληθεί σε μεγάλο βαθμό από τις δυνατότητες που τους παρέχονται. Συγκεκριμένα, όπως φαίνεται από τα ευρήματα της έρευνας, οι εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούν τις ΤΠΕ για την προετοιμασία των μαθημάτων, αλλά και κατά τη διάρκεια του μαθήματος, εμπλέκοντας ενεργά και τους μαθητές. Ακόμη, πολύ συχνά επικοινωνούν με τους γονείς μέσω διαδικτύου αλλά και συμμετέχουν σε online επιμορφωτικά σεμινάρια (Crişan, 2013, Kearney & Gras-Velázquez, 2015). Σε αυτό το σημείο αξίζει να αναφερθεί ότι οι μαθητές χρησιμοποιούν λιγότερο την τεχνολογία για να υλοποιήσουν τις εργασίες τους στο σπίτι και γενικότερα γίνεται περιορισμένη χρήση των κοινωνικών δικτύων ως εργαλείο μάθησης. Τα εν λόγω αποτελέσματα έρχονται σε αντίφαση με τα αποτελέσματα της έρευνας που διεξήγαγε η Gouseti (2013), σύμφωνα με την οποία η χρήση της τεχνολογίας στα σχολεία έχει συμβατικό χαρακτήρα, χωρίς να υποστηρίζει στην πραγματικότητα τις συνεργατικές δραστηριότητες που αναπτύσσονται.

Στην ενότητα που αφορούσε την επίδραση του eTwinning στις σχολικές πρακτικές, φαίνεται από τις απαντήσεις που δόθηκαν ότι οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί είχαν μια γενικότερη θετική στάση. Πιο αναλυτικά, τα αποτελέσματα έδειξαν ότι το eTwinning συνέβαλε καθοριστικά στην προαγωγή της συνεργασίας μεταξύ των εκπαιδευτικών, στην προσέλκυση του ενδιαφέροντος κι άλλων συναδέλφων για την έναρξη νέων καινοτόμων έργων, αλλά και στην ευαισθητοποίηση και ενημέρωση του σχολικού προσωπικού, σχετικά με την υπεύθυνη και ασφαλή χρήση του διαδικτύου. Ακόμη, οι δράσεις που πραγματοποιήθηκαν έπαιξαν

καθοριστικό ρόλο στην προαγωγή της συλλογικότητας μεταξύ των μαθητών, την ανάπτυξη της αυτονομίας τους και την αύξηση των κινήτρων τους για μάθηση (Crişan, 2013* Fat, 2012* Popescu et al., 2010* Velea, 2011,2016).

Όσον αφορά στις δραστηριότητες επαγγελματικής ανάπτυξης μέσω του eTwinning, παρατηρήθηκε μεγάλη συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε μονόωρες διαλέξεις, καθώς και σε ελεγχόμενες διαδικτυακές πλατφόρμες όπου οι eTwinners συζητούν γύρω από ένα συγκεκριμένο θέμα. Στις ομάδες αυτές οι εκπαιδευτικοί ανταλλάσσουν μεταξύ τους απόψεις, ιδέες, πρακτικές και βελτιώνουν τις επικοινωνιακές και συνεργατικές τους δεξιότητες (Popescu et al., 2010). Αντιθέτως, πολύ μικρή συμμετοχή σημειώνεται στα δια ζώσης εργαστήρια του eTwinning, τα οποία διενεργούνται σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, αλλά και στα online εξειδικευμένα μαθήματα, διάρκειας 6 εβδομάδων. Κρίνουμε πως αυτό οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι οι εν λόγω δραστηριότητες είναι περισσότερο απαιτητικές ως προς το περιεχόμενό τους και απαιτούν περισσότερο χρόνο και εξαιρετική γνώση ξένων γλωσσών.

Σε γενικές γραμμές, οι απαντήσεις που λάβαμε μας οδηγούν στο συμπέρασμα ότι οι έμπειροι, αλλά και οι αρχάριοι eTwinners είναι θετικά προσκείμενοι προς τις νέες καινοτόμες δράσεις που λαμβάνουν χώρα σε ολόένα και περισσότερα σχολεία ανά τον κόσμο. Τα οφέλη που προκύπτουν είναι ποικίλα και ευεργετικά τόσο για τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς, όσο και για τους μαθητές και την ευρύτερη σχολική κοινότητα. Από τα ευρήματα της εν λόγω έρευνας, συμπεραίνουμε ότι η εκπαιδευτική διαδικασία με τον τρόπο που εφαρμόζεται, έχει περισσότερο μαθητοκεντρικό χαρακτήρα, εστιάζει δηλαδή στον μαθητή ενθαρρύνοντάς τον να συμμετέχει ενεργά στη διαδικασία της μάθησης, να πράττει αυτόνομα αλλά και σε συνεργασία με άλλους, να αναλαμβάνει τις ευθύνες των πράξεών του, καλλιεργώντας με αυτόν τον τρόπο ποικίλες δεξιότητες (European Commission (c) , 2013, Hogenbirk, et al., 2007). Οι συνεργατικές δράσεις που αναπτύσσονται μέσω του προγράμματος, παρέχουν την ευκαιρία στους μαθητές να διευρύνουν τους ορίζοντές τους, να έρθουν σε επαφή με καινοτόμες μεθόδους, να γνωρίσουν νέες κουλτούρες και πολιτισμούς και γενικότερα να αναπτύξουν πολλαπλές και σύνθετες δεξιότητες που θα τους οδηγήσουν στην επίτευξη της γνώσης. Βασική ιδέα του eTwinning είναι η διάχυση της καινοτομίας, της δημιουργικότητας, της συνεργατικότητας, δημιουργώντας ισχυρές βάσεις για το κατάλληλο εκπαιδευτικό πλαίσιο και προσανατολίζοντας τη σχολική κοινότητα σε καινοτόμες πρακτικές διδασκαλίας και μάθησης.

8.2 Προτάσεις – Επίλογος

Από όσα ειπώθηκαν παραπάνω, γίνεται κατανοητό ότι τα οφέλη που προκύπτουν από τη συμμετοχή στις συνεργατικές δράσεις του eTwinning είναι πολλαπλά και συμβάλλουν τόσο στην ατομική και επαγγελματική εξέλιξη των εκπαιδευτικών, όσο και στην καλλιέργεια δεξιοτήτων των μαθητών και στη γενικότερη βελτίωση της εικόνας του σχολείου. Κρίνεται, λοιπόν, επιτακτική η ανάγκη διάδοσης του καινοτόμου ευρωπαϊκού προγράμματος eTwinning σε ολοένα και περισσότερες σχολικές μονάδες.

Ειδικότερα, προκειμένου να ευδοκιμήσει μία τέτοια πρωτοβουλία, θα πρέπει αρχικά να υπάρξει μέριμνα για τις σχολικές μονάδες, ώστε να εξοπλιστούν με τις απαραίτητες υλικοτεχνικές υποδομές. Ακόμη, θα ήταν ωφέλιμο να υπάρχει οργανωμένη και συστηματική ενημέρωση και καθοδήγηση των εκπαιδευτικών σχετικά με το πρόγραμμα eTwinning, μέσω επιμορφωτικών σεμιναρίων και παρουσιάσεων, προκειμένου να αυξήσουν τα κίνητρα των συμμετεχόντων. Οι φορείς που απαρτίζουν την εκπαιδευτική κοινότητα, θα ήταν καλό να μεριμνήσουν για τη διαμόρφωση κατάλληλων κοινωνικών και οικονομικών συνθηκών, στοχεύοντας στη διαμόρφωση ενός καινοτόμου και ελκυστικού περιβάλλοντος μάθησης. Έτσι, οι μαθητές θα έχουν την ευκαιρία να ανακαλύψουν νέες δυνατότητας, οι οποίες θα τους καταστήσουν ικανούς να επιλύουν με επιτυχία σύνθετα προβλήματα, συνδυάζοντας πολλαπλές δεξιότητες με έναν ευχάριστο και δημιουργικό τρόπο. Τέλος, μετά την ολοκλήρωση της εγγραφής των εκπαιδευτικών στην πλατφόρμα του eTwinning, θα πρέπει να παρέχεται εξειδικευμένη και λεπτομερής καθοδήγηση για τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί το πρόγραμμα, προκειμένου να μπορούν οι εκπαιδευτικοί να συμμετέχουν ενεργά στις δράσεις του.

8.3 Περιορισμοί Έρευνας

Όσον αφορά στους περιορισμούς της παρούσας έρευνας, ο σημαντικότερος εξ αυτών είναι το δείγμα των συμμετεχόντων. Συγκεκριμένα, όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενη ενότητα, η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε για τη συλλογή του δείγματος, ήταν η δειγματοληψία ευκολίας. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με τον περιορισμένο αριθμό των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών, δε μας επιτρέπει να κάνουμε γενίκευση των συμπερασμάτων στον ευρύτερο πληθυσμό που συμμετέχει στο πρόγραμμα, χωρίς αυτό να μειώνει την αξιοπιστία και την εγκυρότητα των ευρημάτων. Προκειμένου, λοιπόν, να εξασφαλιστεί μεγαλύτερη αντιπροσωπευτικότητα των αποτελεσμάτων, κρίνεται επιτακτική η ανάγκη πραγματοποίησης μιας μελλοντικής, περισσότερο εκτεταμένης έρευνας. Συγκεκριμένα, θα ήταν καλό η έρευνα να περιλαμβάνει και ποιοτικά δεδομένα, καταγράφοντας και τις απόψεις των συμμετεχόντων. Ακόμη, θα μπορούσε να περιλαμβάνει τη χρήση περισσότερων ερευνητικών εργαλείων, για περαιτέρω διερεύνηση. Εξαιρετικά ενδιαφέρονσα θα ήταν μια έρευνα η οποία θα εξέταζε τους λόγους για τους οποίους οι εγγεγραμμένοι eTwinners δε συμμετέχουν ενεργά στις δράσεις, αλλά και η καταγραφή των απόψεων των ενεργών συμμετεχόντων σχετικά με τις δυσκολίες και τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν κατά την υλοποίηση των δραστηριοτήτων.

Βιβλιογραφικές αναφορές

Ελληνόγλωσσες

Αλεξίου, Λ. Ν. (2019) Διδασκαλία μαθηματικών εννοιών με τη χρήση συνεργατικών περιβαλλόντων που βασίζονται στο web. Μια μελέτη περίπτωσης eTwinning. *Ανοικτή εκπαίδευση - The Journal for Open and Distance Education and Educational Technology*, 15(1), 111-124. doi: <https://doi.org/10.12681/jode.18964>

Βουτυρά, Α. (2008). *Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της χρήσης ΤΠΕ στη διδακτική πράξη με την αξιοποίηση του Διαδικτύου στην εφαρμογή του καινοτόμου προγράμματος ηλεκτρονικής αδελφοποίησης στο μάθημα της δεύτερης ξένης γλώσσας στο Γυμνάσιο - Μελέτη περίπτωσης: Το σχέδιο εργασίας "Vis ma Vie"* (Μεταπτυχιακή εργασία). Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Ρόδος.

Γάλλου, Ζ. & Ιωαννίδης, Δ. (2014). Η χρήση συνεργατικών Web 2.0 εργαλείων στο πλαίσιο των προγραμμάτων eTwinning. Πρακτικά 1ου Πανελληνίου Συνεδρίου eTwinning «Αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στα Συνεργατικά Σχολικά Προγράμματα». Πάτρα.

Γιωτόπουλος, Γ. (2017). eTwinning και ΤΠΕ στην Εκπαίδευση: Πλεονεκτήματα και οφέλη. Πρακτικά του 4ου Πανελληνίου Συνεδρίου eTwinning. «Αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στα συνεργατικά σχολικά προγράμματα στην Π/θμια και Δ/θμια Εκπ/ση». Πάτρα.

Γιωτόπουλος, Γ. (2018). Ο ρόλος της επιμόρφωσης στην αξιολόγηση των εκπαιδευτικών και στην αυτοαξιολόγηση της σχολικής μονάδας. Απόψεις και στάσεις των εκπαιδευτικών Δ.Ε. στο νομό Αχαΐας. Διπλωματική Εργασία. Πάτρα: ΤΕΙ Δ. Ελλάδας.

Γκουβάτσου, Γ. (2018). *Παιδαγωγική αξιοποίηση της Διαδραστικής Τηλεδιάσκεψης στα πλαίσια υλοποίησης ενός eTwinning έργου: μια ολοκληρωμένη διδακτική παρέμβαση σχολικής Εξ ΑΕ για το μάθημα των Αγγλικών* (Μεταπτυχιακή εργασία). Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ρέθυμνο.

Γολικίδου, Λ., & Τζιμογιάννης, Α. (2014). Εκπαιδευτικές καινοτομίες στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: Σχεδιασμός και μελέτη ενός προγράμματος ηλεκτρονικής μάθησης

στα πλαίσια του έργου Comenius. *Θέματα Επιστημών και Τεχνολογίας στην Εκπαίδευση*, 7 (1-2), 99-118.

Εμβλωτής, Α., & Ζευγίτης Θ. (2015). Ευρωπαϊκά προγράμματα κινητικότητας και η συμβολή τους στη διαμόρφωση «Ευρωπαϊκής Ταυτότητας» στους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς: Η περίπτωση των σχολικών συμπράξεων του προγράμματος Comenius. *Περιοδικό «Επιστήμες της Αγωγής»*, 1, 36-66.

Καλογιαννάκης, Μ., & Παπαδάκης, Στ. (2011). Η δράση της ηλεκτρονικής αδελφοποίησης (eTwinning) στην πρώιμη παιδική ηλικία ως αφετηρία καινοτόμων πρακτικών για τη διδακτική των Φυσικών Επιστημών. Στο Γ. Παπαδάτος, Α.-Σ. Αντωνίου, Α. Μπαστέα & Π. Τρακαδάς (επιμ.) Πρακτικά του 2ου Πανελληνίου Συνεδρίου Επιστημών Εκπαίδευσης, (Τόμος Α'), Αθήνα, 27-30 Μαΐου 2010, 468-476.

Κολλητίδου, Ε. (2016). *Σχεδιασμός και μελέτη ενός προγράμματος ηλεκτρονικής μάθησης και συνεργασίας μεταξύ σχολείων πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης: Μια μελέτη περίπτωσης στα πλαίσια της δράσης e-Twinning*. Διπλωματική εργασία. Κόρινθος: Τμήμα Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου.

Κολλητίδου, Ε. (2018). *Σχεδιασμός και μελέτη ενός προγράμματος ηλεκτρονικής μάθησης και συνεργασίας μεταξύ σχολείων πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης: Μια μελέτη περίπτωσης στα πλαίσια της δράσης eTwinning* (Μεταπτυχιακή εργασία). Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Κόρινθος.

Παπαδάκης, Σ. (2016) Δημιουργικότητα και καινοτομία στην ευρωπαϊκή εκπαίδευση. 10 χρόνια Αδελφοποιήσεις. Παρελθόν, παρόν και μέλλον. *International Journal of Technology Enhanced Learning*, 8(3-4), 279-296. doi: 10.1504/IJTEL.2016.10001503

Παρασκευάς, Μ. (2014). Προλεγόμενα. Πρακτικά 1ου Πανελληνίου Συνεδρίου eTwinning «Αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στα Συνεργατικά Σχολικά Προγράμματα». Πάτρα

Παρασκευάς, Μ. (2015). 10 χρόνια eTwinning: Η Ελληνική εκπαιδευτική κοινότητα καινοτομεί και διακρίνεται πανευρωπαϊκά. Πρακτικά 8ου Πανελληνίου Συνεδρίου των εκπαιδευτικών για τις Τ.Π.Ε. «Αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. στη Διδακτική Πράξη». Σύρος.

Τσιτουρίδου, Μ. (2001). Διαδίκτυο, Εκπαίδευση και Εκπαιδευτικοί. *Πρακτικά 1^{ης} Διεθνούς Συνεδρίου με θέμα Ελληνική Παιδεία και Παγκοσμιοποίηση*, Ναύπλιο, 8-10 Νοεμβρίου 2001, Παιδαγωγική Εταιρεία Ελλάδος.

Χαϊδεμενάκου, Σ. (2006). Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και οι εκπαιδευτικοί : Από την πλευρά εκπαιδευτικών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του Ν. Θεσπρωτίας. Στο Πρακτικά του 1ου Εκπαιδευτικού Συνεδρίου «Το ελληνικό σχολείο και οι προκλήσεις της σύγχρονης κοινωνίας» (σ. 123134). Ανακτήθηκε στις 13 Σεπτεμβρίου 2018 από http://ipeir.pde.sch.gr/educonf/1/12_%CE%91%CE%9E%CE%99%CE%9F%CE%9B%CE%9F%CE

Ξενόγλωσσες

Acitores Martínez, I. (2014). *Intercultural exchange through an e-twinning project* (Bachelor thesis). Universitat de Vic – Universidad de Valladolid, Valladolid. Διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο: <https://uvadoc.uva.es/handle/10324/6862> (10/12/19).

Bacescu, M. (2016, April 21-22.). ETwinning – The Community For Schools In Europe. The 12th International Scientific Conference eLearning and Software for Education, (σσ. 353-359). Bucharest, April 21-22, 2016.

Bozdag, C. (2018). Intercultural learning in schools through telecollaboration? A critical case study of eTwinning between Turkey and Germany. *International Communication Gazette*, 80(7), 677-694.

Bruce, B. (2008). Learning at the Border: How Young People Use New Media for Community Action and Personal Growth. In Ch. Angeli & N. Valanides (eds.), *Proceedings of the 6th Panhellenic Conference with International Participation: ICT in Education*. 25-28 September, Cyprus.

Cachia, R., Ferrari, A., Ala-Mutka, K., & Punie, Y. (2010). *Δημιουργική μάθηση & Καινοτόμος διδασκαλία: Τελική έκθεση για τη μελέτη της δημιουργικότητας και της καινοτομίας στην εκπαίδευση στα κράτη μέλη της ΕΕ*. Ευρωπαϊκή Ένωση: Ισπανία.

Cachia, R., & Punie Y. (2012, April). *Συνεργασία των εκπαιδευτικών στο πλαίσιο της δικτυωμένης μάθησης. Τρέχουσες πρακτικές ηλεκτρονικής αδελφοποίησης και μελλοντικές προοπτικές*. 8ο Διεθνές Συνέδριο για τη Διαδικτυακή Μάθηση.

Caena, F. (2014). *Initial teacher education in Europe: an overview of policy issues*. Brussels: European Commission.

Camilleri, R.-a. (2016). Global education and intercultural awareness in eTwinning. *Cogent Education*, σσ. 1-13.

Caroll, T., & Resta, P. (2010). Επαναπροσδιορισμός της εκπαίδευσης των δασκάλων για μαθητές της ψηφιακής εποχής. *Έκθεση της Συνόδου Κορυφής για τον επαναπροσδιορισμό της εκπαίδευσης των δασκάλων για τους μαθητές της ψηφιακής εποχής*. Ανακτήθηκε από <http://redefineteachered.org/sites/default/files/SummitReport.pdf?q=summitreport>

Cassells, D., Gilleran, A., Morvan, C., & Scimeca, S. (2016). *Developing active citizenship through eTwinning*. as reported by eTwinners. Brussels: Central Support Service of eTwinning, European Schoolnet

Crawley, C., Gilleran, A., Scimeca, S., Vuorikari, R., & Wastiau, P. (2009). *Beyond school projects : A report on eTwinning 2008-2009*. Belgium: Central Support Service for eTwinning.

Crawley, C., Gilleran, A., Nucci, D., & Scimeca, S. (Eds.). (2010). *Voices of eTwinning – Teachers talk*. Brussels: Central Support Service for eTwinning & European Schoolnet
European Commission

Crawley, C., Gilleran, A., Nucci, D. and Scimeca, S. (2010b) *Voices of eTwinning - Teachers Talk*, Κεντρική Υπηρεσία Υποστήριξης για το eTwinning και European Schoolnet
Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Βρυξέλλες.

Crawley, C., Gerhard, P., Gilleran, A., & Joyce, A. (Eds.). (2010). *eTwinning 2.0 – Building the community for schools in Europe*. Brussels: Central Support Service for eTwinning, European Schoolnet.

Crişan, G. (2013). The Impact of Teachers' Participation in eTwinning on Their Teaching and Training. *Acta Didactica Napocensia*, 19-28.

European Council. (2006a). Απόφαση αριθ. 1720/2006/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Νοεμβρίου 2006, για τη θέσπιση προγράμματος δράσης στον τομέα της διά βίου μάθησης. *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, L327, 45-68. Διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/ALL/?uri=CELEX%3A32006D1720> (16/12/2019).

European Commission (c) / Education for Change. (2013). Study of the impact of eTwinning on participating pupils, teachers and schools. Luxembourg: Publications Office of the European Union. Ανάκτηση 3 27, 2017, από <http://efc.idnet.net/publications/eTwinning%20Report.pdf>

European Commission. (2013a). Study of the impact of eTwinning on participating pupils, teachers and schools. Luxemburg: Publications of the European Union. Ανακτήθηκε στις 20 Σεπτεμβρίου 2015 από τη διεύθυνση <http://efc.idnet.net/publications/eTwinning%20Report.pdf>

European Commission. (2013b). Launch of 'eTwinning Plus' virtual classroom network for schools. Ανακτήθηκε στις 14 Σεπτεμβρίου 2015 από τη διεύθυνση http://europa.eu/rapid/pressrelease_IP-13-225_en.doc.

European Commission (2013). *Study of the impact of eTwinning on participating pupils, teachers and schools*. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

Făt, S. (2012). Η μελέτη των επιπτώσεων των έργων eTwinning στη Ρουμανία. In Conference Proceedings of "eLearning and Software for Education" (eLSE) (σσ. 152- 156). Βουκουρέστι.

Gage, N. L., & Berliner, D. C. (1992). *Educational psychology* (5th ed.). Houghton, Mifflin and Company

Gajek, E., & Poszytek, P. (2009). eTwinning-ένας δρόμος προς την εκπαίδευση του μέλλοντος. Βαρσοβία: Βαρσοβία: Ίδρυμα για την ανάπτυξη του εκπαιδευτικού συστήματος .

Gajek, E. (2009) Online course for Teacher: How to participate in the eTwinning – A way to Education of the future. *Foundation for the Development of the Education System*

Gajek, E. (2018). Curriculum integration in distance learning at primary and secondary educational levels on the example of eTwinning projects. *Education Sciences*, 8, 1, doi:10.3390/educsci8010001.

Galvin, C., Gilleran, A., Hogenbirk, P., Hunya, M., Selinger, M., & Zeidler, B. (2006, September). Reflections on eTwinning: collaboration and eTwinning & enrichment and added value of eTwinning projects. Brussels. Retrieved 5 31, 2017, from http://www.etwinning.lt/files/metodine_medziaga/pag_i.pdf

Galvin, C. (2009). *eTwinning in the classroom: A showcase of good practice (2008-2009)*. Brussels: Central Support Service for eTwinning, European Schoolnet.

Gatt, S., Pereira Cunha, M. F., & Costa, M. (2009) Οι εκπαιδευτικοί των σχολείων δικτύωσης για την προώθηση καλύτερων πρακτικών στη διδασκαλία της επιστήμης σε όλη την Ευρώπη. *Ευρωπαϊκή Εφημερίδα της Εκπαίδευσης*, 44(4), 493-506.

Gilleran, A. (2006). Learning with eTwinning. Central Support Service for eTwinning, European Schoolnet, Rue de Trèves 61, B-1040 Brussels Belgium. Ανακτήθηκε στις 20 Σεπτεμβρίου 2015 από τη διεύθυνση <http://www.etwinning.net/en/pub/news/publications.htm>

Gouseti, A. (2013). ‘Old Wine in Even Newer Bottles’: The uneasy relationship between web 2.0 technologies and European school collaboration. *European Journal of Education*, 48 (4), 570-585. doi: 10.1111/ejed.12051.

Grosjean, M. (2015). Mainstreaming ICT-enabled Innovation in Education and Training in Europe: Policy actions for sustainability, scalability and impact at system level. Ανακτήθηκε στις 10 Σεπτεμβρίου 2015 από τη διεύθυνση <https://ec.europa.eu/futurium/en/content/mainstreaming-ict-enabled-innovation-education-and-training-europe-policy-actions>

Hogenbirk, P., Galvin, C., Hunya, M., Selinger, M., Zeidler, B., & Gilleran, A. (2007, February). Reflections on eTwinning: Cultural understanding and integration Professional

Development. Brussels. Retrieved 6 3, 2017, from http://www.etwinning.lt/files/metodine_medziaga/pag_iii.pdf

Holmes, B. (2013). School Teachers' Continuous Professional Development in an Online Learning Community: lessons from a case study of an eTwinning Learning Event. *European Journal of Education*, 97-112.

Johnson, L., Adams, S., & Haywood, K. (2011) *The NMC Horizon Report: 2011 K-12 Edition*. Όστιν, Τέξας: Η Νέα Κοινοπραξία Μέσων.

Joyce, B., Weil, M., with Showers, B. (1992). *Models of teaching*. Needham Heights, MA Simon & Schuster.

Kalogiannakis, M. (2008) "Από τη μάθηση για τη χρήση των ΤΠΕ στη μάθηση: τεχνολογικές δυνατότητες και παιδαγωγικές αρχές", στο Kobayashi, R. (Ed.): *New Educational Technology*, Nova Publishers, Νέα Υόρκη.

Kampylis, P., Bocconi, S., & Punie, Y. (2012). Fostering innovative pedagogical practices through online networks: the case of eTwinning. Proceedings of the SQM / INSPIRE 2012 Conference, Tampere, Finland, 21-23 August, 2012. Tampere, Finland: School of Information Sciences of the University of Tampere and the British Computer Society.

Kampylis, P., Law, N., Punie, Y., Bocconi, S., Brecko, B., Han, S., Looi, C.-K., & Miyake, N. (2013). *ICT-enabled innovation for learning in Europe and Asia: Exploring conditions for sustainability, scalability and impact at system level*. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

Kane, G. (2011) Exploring the benefits of participating in a eTwinning project for Small Collaborative groups in a primary classroom setting case study *Submitted to the University of Limerick*

Kearney, C., & Gras-Velázquez, À. (2015). *eTwinning Ten Years On: Impact on teachers' practice, skills, and professional development opportunities, as reported by eTwinners*. Brussels, Brussels: Central Support Service of eTwinning - European Schoolnet. Ανάκτηση 03 28, 2017, από https://www.etwinning.net/eunfiles/eTwinningreport_EN.pdf

Kearney, C. (2016). *Monitoring eTwinning Practice: A pilot activity guiding teachers' competence development*. Brussels: Central Support Service of eTwinning, European Schoolnet.

Kearney, C. (2016). *Suivre les pratiques sur eTwinning - une activité pilote pour guider le développement des compétences des enseignants*. Bruxelles: Bureau d'assistance européen eTwinning - European Schoolnet.

Kearney, C., & Gras-Velázquez, A., (2018). *eTwinning Twelve Years On: Impact on teachers' practice, skills, and professional development opportunities, as reported by eTwinners*. Brussels: Central Support Service of eTwinning, European Schoolnet.

Manfredini, E. (2007) Η συμβολή του eTwinning στην καινοτομία - Μαθηματικά, επιστήμη και τεχνολογία (MST). A. Ceccherelli ve A. Tosis. (επιμ.), *Βασικές ικανότητες στη διά βίου μάθηση - Πολιτιστική έκφραση, επιστήμη και ιθαγένεια: μερικές επιτυχημένες ιστορίες ηλεκτρονικής αδελφοποίησης* (σελ. 21-28). Φλωρεντία, Ιταλία: Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Γενική Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Πολιτισμού και Ιταλικό Υπουργείο Δημόσιας Εκπαίδευσης - Γενική Διεύθυνση Διεθνών Εκπαιδευτικών Υποθέσεων.

Moreno Peña, B. (2007). *La dimensión europea de la educación: una investigación evaluativa en torno al programa eTwinning* (Διδακτορική Διατριβή). Universidad de Granada, Granada. Διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο: <https://digibug.ugr.es/handle/10481/1667> (10/12/19).

Nawrot-Lis, B. (2018). The impact of eTwinning projects on teachers' professional development in the context of the English and Polish educational system. *EduAkcja. Magazyn Edukacji Elektronicznej*, 1(15), 23-40.

Øverland, L. J. A. (2015). *A qualitative study on students' reflections on the potentials for language learning when participating in an eTwinning project, in lower secondary school*. Master's thesis. Trondheim: Norwegian University of Science and Technology

Papadakis, St., & Kalogiannakis, M. (2010). eTwinning in the early childhood as starting line of innovative practices for the didactic of natural sciences. HSci2010 7th International Conference Hands-on Science Bridging the Science and Society gap, July 25 - 31, 2010 - Greece, At The University of Crete campus at Rethymno. DOI:10.13140/RG.2.1.5184.0487

Popescu, A., Poga, G., Dianescu, C. & Ionescu, I. (2010). A model of pedagogical collaboration: eTwinning in Romania. *Proceedings of the 4th International Conference on Communications and Information Technology* (pp.124- 127). World Scientific and Engineering Academy and Society.

Pateraki, I. (2018). *Measuring the impact of eTwinning activities on teachers' practice and competence development - Monitoring eTwinning Practice Framework*. Brussels: Central Support Service of eTwinning, European Schoolnet.

Pateraki, I. (2018b). *Measuring the impact of eTwinning activities on teachers' practice and competence development*. Brussels: Central Support Service of eTwinning-European Schoolnet.

Redecker, C., Leis, M., Leendertse, M., Punie, Y., Gijsbers, G., Kirschner, P., ... & Hoogveld, B. (2011). *The future of learning: Preparing for change*. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

Scott, A. (2009) eTwinning in relation to the Swedish national curriculum *Estetisk Filosofiska Fakulteten*

Silva, M. P. C. (2013). "Learning from One Another" eTwinning project: A model of an intercultural approach to using ICT in foreign language teaching. In: P.M. PumiliaGnarini, E. Favaron, E. Pacetti, J. Bishop & L. Guerra (Eds.), *Handbook of Research on Didactic Strategies and Technologies for Education: Incorporating Advancements* (pp. 170-181). Hershey: IGI Global.

Song, E., Petrushyna, Z., Cao, Y., & Klamma, R. (2011). Learning analytics at large: the lifelong learning network of 160,000 European teachers. In: C.D. Kloos, D. Gillet, R.M. Crespo García, F. Wild & M. Wolpers (Eds.), *6 th European Conference on Technology Enhanced Learning. Towards Ubiquitous Learning*, 20-23 September 2011 (pp. 398- 411). New York: Springer.

Török-Lakatos, E., & Dorner, H. (2008). Monitoring the eTwinning program in Hungary – A survey of basic conditions and teachers' experience. *eLearning Papers*. Διαθέσιμο στον

διαδικτυακό τόπο: https://www.academia.edu/1197654/Monitoring_the_eTwinning_program_in_Hungary_A_survey_of_basic_conditions_and_teachers_experience (10/12/19).

Uzunboylu, Ó. (2006). A Review of Two Mainline E-Learning Projects in the European Union. *Educational Technology Research and Development*.

Valls Cassí, C. (2014). *Etwinning project: a way to motivate young EFL learners* (Bachelor thesis). Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya, Vic. Διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο: <http://repositori.uvic.cat/handle/10854/3373> (10/12/19).

Velea, S. (2011) ICT in education: responsible use or a fashionable practice, the impact of ETwinning action on the education process *Proceedings Of the 6th International Conference on Virtual Learning ICVL*

Vuorikari, R. (2010). Teachers' professional development. An overview of current practice. Brussels: Central Support Service for eTwinning (CSS). Ανάκτηση Ιανουάριος 29, 2017, από http://www.etwinning.be/vlaanderen/echo_files/140-nl-srcPublicatie.pdf

Vuorikari, R., Berlanga, A., Cachia, R., Cao, Y., Sibren, F., Gilleran, A., . . . Petrushyna, Z. (2011). ICT-Based School Collaboration, Teachers' Networks and their Opportunities for Teachers' Professional Development - A Case Study on eTwinning. Στο P. E. Leung H. (Επιμ.), *Advances in Web-Based Learning - ICWL 2011* (σσ. 112-121). Berlin: Springer.

Vuorikari, R., Kamylylis, P., Scimeca, S., & Punie, Y. (2015). Scaling up teacher networks across and within European schools: The case of eTwinning. In C.-K. Looi & L.W. Teh (eds.), *Scaling Educational Innovations* (pp. 227-254). Singapore: Springer.

Wastiau, P., Crawley, C., & Gilleran, A. (Eds.). (2011). *Pupils in eTwinning – Case studies on pupil participation*. Brussels: Central Support Service for eTwinning & European Schoolnet.

Παράρτημα

Η Αξιοποίηση των Συνεργατικών Δράσεων eTwinning στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

Το παρακάτω ερωτηματολόγιο αφορά έρευνα που διεξάγεται στο πλαίσιο της εκπόνησης μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας με θέμα: « Διερεύνηση της Εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Προγράμματος eTwinning από Εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης», του μεταπτυχιακού προγράμματος "Εφαρμογές Τεχνολογιών, Πληροφορίας και Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση και τη Δια Βίου Μάθηση", του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

Η παρούσα μελέτη έχει σκοπό να διερευνήσει τον βαθμό συμμετοχής των Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα eTwinning, καθώς και τις επιπτώσεις που επιφέρει η χρήση του στο εκπαιδευτικό τους έργο.

Η συμμετοχή σας στην έρευνα, αν και προαιρετική, είναι ιδιαίτερα σημαντική, καθώς θα μας δώσει πολύτιμες πληροφορίες. Θα χρειαστείτε περίπου 10 λεπτά για τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου και θα πρέπει να απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις. Σωστές και λανθασμένες απαντήσεις δεν υπάρχουν. Το ερωτηματολόγιο συντάχθηκε για τη συγκεκριμένη έρευνα και είναι ανώνυμο. Οι απαντήσεις σας θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά και μόνο για τον σκοπό της έρευνας.

Ευχαριστώ εκ των προτέρων για τη συμμετοχή σας!

* Απαιτείται

1. Φύλο *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Άνδρας
 Γυναίκα

2. Ηλικία *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- 20-30
 31-40
 41-50
 51-60
 61 και άνω

3. Ποιο είναι το επίπεδο των σπουδών σας; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Πτυχίο ΑΕΙ
- Διδασκαλείο/Μετεκπαίδευση
- Κάτοχος τίτλου Μεταπτυχιακών ΣπουδώνΚάτοχος
- Διδακτορικού

4. Ποια είναι η ειδικότητά σας;

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- ΠΕ 60
- ΠΕ 60.5
- ΠΕ 61
- ΠΕ 70
- ΠΕ 70.5
- ΠΕ 71
- ΠΕ 05
- ΠΕ 06
- ΠΕ 07
- ΠΕ 08
- ΠΕ 11
- ΠΕ 16
- ΠΕ 19-20
- ΠΕ 32

5. Το σχολείο βρίσκεται σε:

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- αστική περιοχή
- ημιαστική περιοχή
- αγροτική περιοχή

6. Έτη προϋπηρεσίας:

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- λιγότερο από ένα χρόνο
- 1-3 χρόνια
- 4-10 χρόνια
- 11-20 χρόνια
- 21-30 χρόνια
- πάνω από 30 χρόνια

7. Είστε πρεσβευτής του eTwinning; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Ναι
- Όχι

8. Σε ποια τάξη διδάσκετε όταν εφαρμόζετε τις τρέχουσες δραστηριότητες; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Α' Δημοτικού
- Β' Δημοτικού Γ'
- Δημοτικού Δ'
- Δημοτικού Ε'
- Δημοτικού ΣΤ'
- Δημοτικού
- Τμήμα Ένταξης Δημοτικού
- Νηπιαγωγείο

9. Ποια από τις παρακάτω δηλώσεις αποδίδει πιο εύστοχα την τρέχουσα σχέση *
σας με το eTwinning; (μόνο μία δυνατή απάντηση)

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Αυτή τη στιγμή δε συμμετέχω σε κάποιο πρόγραμμα, αλλά συμμετέχω σε άλλες δραστηριότητες του eTwinning
- Ξεκίνησα κάποιο πρόγραμμα, αλλά δεν κατάφερα να το ολοκληρώσω
- Είμαι καινούργιος στο eTwinning και αυτό είναι το πρώτο πρόγραμμα που συμμετέχω
- Συντονίζω ένα ή περισσότερα προγράμματα που βρίσκονται σε εξέλιξη
- Συμμετείχα σε διάφορα προγράμματα που έχουν ολοκληρωθεί

eTwinning και Εκπαιδευτικές Πρακτικές

10. Η συμμετοχή σας σε τρέχουσες / προηγούμενες δραστηριότητες eTwinning *
 , πόσο θετικό αντίκτυπο είχαν στις δεξιότητές σας στους ακόλουθους τομείς;

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη ανά σειρά.

	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Τη γνώση και την κατανόηση του διδακτικού σας αντικειμένου	☐	☐	☐	☐	☐
Τη γνώση σας για το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών	☐	☐	☐	☐	☐
Τις παιδαγωγικές σας ικανότητες για τη διδασκαλία του αντικειμένου	☐	☐	☐	☐	☐
Την ικανότητά σας να επιλέγετε κάθε φορά την κατάλληλη διδακτική στρατηγική	☐	☐	☐	☐	☐
Τις δεξιότητες διαχείρισης της συμπεριφοράς των μαθητών σας	☐	☐	☐	☐	☐
Τις δεξιότητες αξιοποίησης της	☐	☐	☐	☐	☐

τεχνολογία για
τη διδασκαλία

Τη γνώση των μαθητών

σας

☐	☐	☐	☐	☐
-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Την ικανότητα
να καλλιεργείτε
διαθεματικές
δεξιότητες

☐	☐	☐	☐	☐
-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

11. Κατά πόσο εφαρμόζετε τις ακόλουθες διδακτικές πρακτικές ;

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη ανά σειρά.

	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Ενθαρρύνω τη συζήτηση στην τάξη και το μεγαλύτερο μέρος της ώρας τον λόγο έχουν οι μαθητές	☐	☐	☐	☐	☐
Παρουσιάζω περιληπτικά το υλικό που διδάχθηκε πρόσφατα	☐	☐	☐	☐	☐
Εξηγώ στους μαθητές τους μαθησιακούς στόχους πριν την έναρξη του μαθήματος	☐	☐	☐	☐	☐
Διδάσκω με μοναδικό στόχο την κάλυψη της διδακτέας ύλης	☐	☐	☐	☐	☐
Προσαρμόζω τη διδασκαλία μου στις ανάγκες του εκάστοτε μαθητή	☐	☐	☐	☐	☐
Παρέχω γραπτή ανατροφοδότηση στις εργασίες των μαθητών, εκτός από το βαθμό	☐	☐	☐	☐	☐
Παρακολουθώ τους μαθητές όταν εργάζονται και παρέχω άμεση ανατροφοδότηση	☐	☐	☐	☐	☐

— άμεση
ανατροφοδότηση

12. Εφαρμόζετε περισσότερο τώρα τις ακόλουθες πρακτικές, ως αποτέλεσμα της τρέχουσας / προηγούμενης συμμετοχής σας στο eTwinning, σε σχέση με το παρελθόν;

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη ανά σειρά.

	Ναι	Όχι
Ενθαρρύνω τη συζήτηση στην τάξη και το μεγαλύτερο μέρος της ώρας τον λόγο έχουν οι μαθητές	☐	☐
Παρουσιάζω περιληπτικά το υλικό που διδάχθηκε πρόσφατα	☐	☐
Εξηγώ στους μαθητές τους μαθησιακούς στόχους πριν την έναρξη του μαθήματος	☐	☐
Διδάσκω με μοναδικό στόχο την κάλυψη της διδακτέας ύλης	☐	☐
Προσαρμόζω τη διδασκαλία μου στις ανάγκες του εκάστοτε μαθητή	☐	☐
Παρέχω γραπτή ανατροφοδότηση στις εργασίες των μαθητών, εκτός από το βαθμό	☐	☐
Παρακολουθώ τους μαθητές όταν εργάζονται και παρέχω άμεση	☐	☐

 ανατροφοδότηση

13. Πόσο συχνά συμμετέχουν οι μαθητές σας στις παρακάτω πρακτικές; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη ανά σειρά.

	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Οι μαθητές εργάζονται σε μικρές ομάδες για να φτάσουν σε μια κοινή λύση	☐	☐	☐	☐	☐
Οι μαθητές επεξεργάζονται συνθετικές εργασίες (project) για την ολοκλήρωση των οποίων απαιτείται τουλάχιστον μία εβδομάδα	☐	☐	☐	☐	☐
Οι μαθητές εργάζονται ο καθένας μόνος του, με βάση τον δικό του ρυθμό	☐	☐	☐	☐	☐
Οι μαθητές αξιολογούν ο ένας τη δουλειά του άλλου	☐	☐	☐	☐	☐
Οι μαθητές επιλέγουν οι ίδιοι το αντικείμενο και τον τρόπο μάθησης	☐	☐	☐	☐	☐

14. Συμμετέχουν περισσότερο τώρα από ό,τι στο παρελθόν οι μαθητές σας στις ακόλουθες πρακτικές, ως αποτέλεσμα της τρέχουσας/ προηγούμενης συμμετοχής σας στο eTwinning;

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη ανά σειρά.

	Ναι	Όχι
Οι μαθητές εργάζονται σε μικρές ομάδες για να φτάσουν σε μια κοινή λύση	☐	☐
Οι μαθητές επεξεργάζονται συνθετικές εργασίες (project) για την ολοκλήρωση των οποίων απαιτείται τουλάχιστον μία εβδομάδα	☐	☐
Οι μαθητές εργάζονται ο καθένας μόνος του, με βάση τον δικό του ρυθμό	☐	☐
Οι μαθητές αξιολογούν ο ένας τη δουλειά του άλλου	☐	☐
Οι μαθητές επιλέγουν οι ίδιοι το αντικείμενο και τον τρόπο μάθησης	☐	☐

15. Ως αποτέλεσμα της συμμετοχής σας στο eTwinning, χρησιμοποιήσατε κάποια διδακτική μέθοδο που δεν είχατε χρησιμοποιήσει στο παρελθόν;

*

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

Ναι

Όχι

16. Ως αποτέλεσμα της συμμετοχής σας στο eTwinning, χρησιμοποιήσατε κάποια διδακτικά εργαλεία που δεν είχατε χρησιμοποιήσει στο παρελθόν;

*

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

Ναι

Όχι

17. Πόσο συχνά στοχάζεστε κριτικά πάνω στις διδακτικές σας πρακτικές; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

Καθόλου

Λίγο

Αρκετά

Πολύ Πάρα

πολύ

18. Ως αποτέλεσμα της συμμετοχής σας σε δραστηριότητες του eTwinning, στοχάζεστε περισσότερο τώρα σχετικά με τις παιδαγωγικές σας πρακτικές από όσο στο παρελθόν;

*

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

Ναι

Όχι

eTwinning και Παιδαγωγικές Πρακτικές με τη Χρήση ΤΠΕ

19. Πόσο συχνά εσείς ή οι μαθητές σας χρησιμοποιείτε την τεχνολογία με τους ακόλουθους τρόπους; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη ανά σειρά.

	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Χρησιμοποιώ τις ΤΠΕ για την προετοιμασία των μαθημάτων	☐	☐	☐	☐	☐
Χρησιμοποιώ τις ΤΠΕ κατά τη διάρκεια των μαθημάτων	☐	☐	☐	☐	☐
Χρησιμοποιώ τις ΤΠΕ για να παρέχω ανατροφοδότηση ή να αξιολογήσω τις επιδόσεις των μαθητών	☐	☐	☐	☐	☐
Συμμετέχω σε online επιμορφωτικά σεμινάρια	☐	☐	☐	☐	☐
Επικοινωνώ με τους γονείς μέσω διαδικτύου	☐	☐	☐	☐	☐
Οι μαθητές χρησιμοποιούν τις ΤΠΕ για να κάνουν τις εργασίες τους στο σπίτι	☐	☐	☐	☐	☐
Οι μαθητές χρησιμοποιούν τις ΤΠΕ κατά τη διάρκεια των μαθημάτων	☐	☐	☐	☐	☐

Χρησιμοποιώ τα κοινωνικά δίκτυα ως εργαλείο διδασκαλίας και μάθησης με τους μαθητές μου

20. Εσείς και οι μαθητές σας χρησιμοποιείτε την τεχνολογία περισσότερο

* τώρα από ότι στο παρελθόν, ως αποτέλεσμα της τρέχουσας / προηγούμενης συμμετοχής σας στο eTwinning;

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη ανά σειρά.

	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Χρησιμοποιώ τις ΤΠΕ για την προετοιμασία των μαθημάτων	☐	☐	☐	☐	☐
Χρησιμοποιώ τις ΤΠΕ κατά τη διάρκεια των μαθημάτων	☐	☐	☐	☐	☐
Χρησιμοποιώ τις ΤΠΕ για να παρέχω ανατροφοδότηση ή να αξιολογήσω τις επιδόσεις των μαθητών	☐	☐	☐	☐	☐
Συμμετέχω σε online επιμορφωτικά σεμινάρια	☐	☐	☐	☐	☐
Επικοινωνώ με τους γονείς μέσω διαδικτύου	☐	☐	☐	☐	☐
Οι μαθητές χρησιμοποιούν τις ΤΠΕ για να κάνουν τις εργασίες τους στο σπίτι	☐	☐	☐	☐	☐

Οι μαθητές
χρησιμοποιούν
τις ΤΠΕ κατά τη
διάρκεια των
μαθημάτων

Χρησιμοποιώ τα
κοινωνικά δίκτυα
ως εργαλείο
διδασκαλίας και
μάθησης με τους
μαθητές μου

Προφίλ της Σχολικής Μονάδας και Επίδραση του eTwinning στις Σχολικές Πρακτικές

21. Σε ποιο βαθμό συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις ακόλουθες προτάσεις για το *
σχολείο στο οποίο εργάζεστε;

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη ανά σειρά.

	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα
Το σχολείο μου εφαρμόζει την αυτοαξιολόγηση της σχολικής μονάδας	☐	☐	☐	☐	☐
Το σχολείο μου προάγει τη συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών	☐	☐	☐	☐	☐
Το σχολείο μου συμμετέχει σε πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στην καλλιέργεια καινοτόμων πρακτικών	☐	☐	☐	☐	☐
Το σχολείο μου συμμετέχει ενεργά στο eTwinning και σε άλλα διεθνή προγράμματα	☐	☐	☐	☐	☐

22. Αναφορικά με τις τρέχουσες/προηγούμενες δραστηριότητες eTwinning που *συμμετείχατε, πόσο θετικά επηρέασαν το σχολείο σας με τους παρακάτω τρόπους;

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη ανά σειρά.

	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Προαγωγή συνεργασίας μεταξύ των εκπαιδευτικών	☐	☐	☐	☐	☐
Βελτίωση των σχέσεων μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών	☐	☐	☐	☐	☐
Προθυμία του προσωπικού για έναρξη νέων καινοτόμων έργων	☐	☐	☐	☐	☐
Προσέλκυση του ενδιαφέροντος άλλων συναδέλφων για το eTwinning	☐	☐	☐	☐	☐
Προσέλκυση του ενδιαφέροντος των γονέων για Ευρωπαϊκά προγράμματα	☐	☐	☐	☐	☐
Ευαισθητοποίηση του προσωπικού του σχολείου σχετικά με τη σημασία της υπεύθυνης και ασφαλούς χρήσης του διαδικτύου	☐	☐	☐	☐	☐
Οικοδόμηση του αισθήματος του Ευρωπαίου πολίτη στα πλαίσια του σχολείου	☐	☐	☐	☐	☐

23. Όσον αφορά στις τρέχουσες / προηγούμενες δραστηριότητες eTwinning, πόσο θετικό αντίκτυπο είχαν στους μαθητές ως προς τα παρακάτω;

*

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη ανά σειρά.

	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Προαγωγή της συλλογικής εργασίας μεταξύ των μαθητών	☐	☐	☐	☐	☐
Ανάπτυξη της αυτονομίας των μαθητών	☐	☐	☐	☐	☐
Ανάπτυξη των δεξιοτήτων μάθησης των μαθητών	☐	☐	☐	☐	☐
Αύξηση των κινήτρων για μάθηση στους μαθητές	☐	☐	☐	☐	☐
Βελτίωση της εκπαίδευσης των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	☐	☐	☐	☐	☐

Ανάγκες Επαγγελματικής Ανάπτυξης των Εκπαιδευτικών

24. Έχετε συμμετάσχει σε online Εκπαιδευτικές Εκδηλώσεις του eTwinning; *
(Εκδηλώσεις επαγγελματικής ανάπτυξης διάρκειας δύο εβδομάδων που διενεργούνται μέσω της διαδικτυακής πλατφόρμας "Learning Lab" του eTwinning <http://learninglab.etwinning.net>)

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

Ναι

Όχι

25. Αν ναι, πόσο χρήσιμες σας φάνηκαν οι Εκπαιδευτικές Εκδηλώσεις του eTwinning;

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

Καθόλου

Λίγο

Αρκετά

Πολύ

Πάρα πολύ

26. Έχετε συμμετάσχει σε online μαθήματα του eTwinning; (εξειδικευμένα μαθήματα που διαρκούν 6 εβδομάδες ή περισσότερο) *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

Ναι

Όχι

27. Αν ναι, πόσο χρήσιμα σας φάνηκαν τα online μαθήματα του eTwinning;

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Καθόλου
- Λίγο
- Αρκετά
- Πολύ
- Πάρα πολύ

28. Έχετε συμμετάσχει σε online σεμινάρια eTwinning; (διαλέξεις μιας ώρας *
- <https://www.etwinning.net/el/pub/highlights/online-seminars.htm>)

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Ναι
- Όχι

29. Αν ναι, πόσο χρήσιμα σας φάνηκαν τα online σεμινάρια του eTwinning;

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Καθόλου
- Λίγο
- Αρκετά
- Πολύ
- Πάρα πολύ

30. Έχετε πάρει μέρος σε δια ζώσης εργαστήρια (workshops) ευρωπαϊκής εμβέλειας του eTwinning; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Ναι
- Όχι

31. Αν ναι, πόσο χρήσιμα σας φάνηκαν τα δια ζώσης εργαστήρια (workshops) ευρωπαϊκής εμβέλειας του eTwinning;

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Καθόλου
- Λίγο
- Αρκετά
- Πολύ
- Πάρα πολύ

32. Έχετε πάρει μέρος σε δια ζώσης εργαστήρια (workshops) του eTwinning που διενεργούνται σε εθνικό επίπεδο;

*

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Ναι
- Όχι

33. Αν ναι, πόσο χρήσιμα σας φάνηκαν τα δια ζώσης εργαστήρια (workshops) του eTwinning που διενεργούνται σε εθνικό επίπεδο;

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Καθόλου
- Λίγο
- Αρκετά
- Πολύ
- Πάρα πολύ

34. Έχετε συμμετάσχει σε ομάδες eTwinning; (ελεγχόμενες διαδικτυακές
* πλατφόρμες αποκλειστικά για eTwinners όπου συζητούν και συνεργάζονται για κάποιο συγκεκριμένο
θέμα <http://www.etwinning.net/el/pub/progress/groups.htm>)

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

Ναι

Όχι

35. Αν ναι, πόσο χρήσιμες σας φάνηκαν οι ομάδες eTwinning;

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

Καθόλου

Λίγο

Αρκετά

Πολύ

Πάρα πολύ

36. Έχετε συμμετάσχει σε Αίθουσες Εκπαιδευτικών; (διαδικτυακός
* διαδραστικός χώρος όπου οι eTwinners συζητούν για διάφορα θέματα στον οποίο έχουν πρόσβαση από την
επιφάνεια εργασίας του eTwinning)

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

Ναι

Όχι

37. Αν ναι, πόσο χρήσιμες σας φάνηκαν οι Αίθουσες Εκπαιδευτικών;

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Καθόλου
- Λίγο
- Αρκετά
- Πολύ
- Πάρα πολύ

38. Επικοινωνήσατε με άλλους εκπαιδευτικούς μέσω της επιφάνειας εργασίας του eTwinning ;

*

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Ναι
- Όχι

39. Αν ναι, πόσο χρήσιμη σας φάνηκε η επικοινωνία με άλλους εκπαιδευτικούς μέσω της Επιφάνειας Εργασίας;

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Καθόλου
- Λίγο
- Αρκετά
- Πολύ
- Πάρα πολύ

40. Μοιράζεστε τις πρακτικές που αναπτύξατε μέσω των δραστηριοτήτων του eTwinning με άλλους εκπαιδευτικούς ή μέλη του προσωπικού του σχολείου σας;

*

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Ποτέ
- Περιστασιακά
- Συχνά
- Πολύ συχνά

41. Μέσω ποιων διαύλων μάθατε για τις δραστηριότητες του eTwinning; (μπορείτε να επιλέξετε περισσότερες από μία απαντήσεις)

*

Επιλέξτε όλα όσα ισχύουν.

- Ευρωπαϊκή Πύλη eTwinning
- Εθνική Πύλη eTwinning
- Ενημερωτικά Δελτία eTwinning
- Facebook
- Twitter
- Google
- Linkedin
- Φίλους ή συναδέλφους
- Άλλες ιστοσελίδες

42. Είσατε ενήμεροι για τις παρακάτω μορφές αναγνώρισης που προσφέρονται μέσω του eTwinning;

*

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη ανά σειρά.

	Ναι	Όχι
Πιστοποιητικό Συμμετοχής	☐	☐
Κατάλογος των δραστηριοτήτων στο προφίλ σας στο eTwinning	☐	☐

43. Τα πιστοποιητικά συμμετοχής στο eTwinning που θα λάβετε ως αποτέλεσμα της συμμετοχής σας σε δραστηριότητες επαγγελματικής ανάπτυξης είναι χρήσιμα για την επαγγελματική σας ανάπτυξη; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

Ναι

Όχι

44. Σχετικά με ποια θέματα θα επιθυμούσατε να είχατε τη δυνατότητα επαγγελματικής εξέλιξης; (μπορείτε να δηλώσετε πάνω από μία προτιμήσεις) *

Επιλέξτε όλα όσα ισχύουν.

- Θέματα σχετικά με τα μαθήματα (π.χ. σεμινάρια για πτυχές της μάθησης ξένων γλωσσών)
- Θέματα που αφορούν στις ικανότητες (π.χ. σεμινάρια για πτυχές των ψηφιακών ικανοτήτων που αφορούν σε όλα τα μαθήματα)
- Διδασκαλία ενός μαθήματος (όχι γλωσσικό) μέσω μιας ξένης γλώσσας
- Μεθοδολογία διδασκαλίας και μάθησης
- Δεν ενδιαφέρομαι για δραστηριότητες επαγγελματικής ανάπτυξης
- Άλλο

45. Ποιες μορφές περαιτέρω Επαγγελματικής Ανάπτυξης θα σας ενδιέφεραν; (*
μπορείτε να δηλώσετε πάνω από μία επιλογή)

Επιλέξτε όλα όσα ισχύουν.

- Διαδικτυακές Εκπαιδευτικές Εκδηλώσεις του eTwinning (εκδηλώσεις επαγγελματικής Ανάπτυξης διάρκειας 2 εβδομάδων που διενεργούνται μέσω της διαδικτυακής πλατφόρμας "Learning Lab" του eTwinning- <http://learninglab.etwinning.net>)
- Online μαθήματα του eTwinning (online courses) (εξειδικευμένα μαθήματα που διαρκούν 6 εβδομάδες- <http://moodle.etwinning.net>)
- Online σεμινάρια του eTwinning (online seminars) (διαλέξεις διάρκειας 1 ώρας- http://www.etwinning.net/el/pub/progress/online_seminars.htm)
- Δια ζώσης εργαστήρια του eTwinning που διενεργούνται σε Ευρωπαϊκό επίπεδο
- εργαστήρια του eTwinning που διενεργούνται σε Εθνικό επίπεδο
- Ομάδες του eTwinning (groups) (ελεγχόμενες διαδικτυακές πλατφόρμες αποκλειστικά για eTwinners όπου συζητούν και συνεργάζονται για κάποιο συγκεκριμένο θέμα - <http://www.etwinning.net/el/pub/progress/groups.htm>)

27/3/23, 8:20 μ.μ.

Η Αξιοποίηση των Συνεργατικών Δράσεων **eTwinning** στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση